

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК, АЗИЗ ҲАМКАСБЛАР!

Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

1930 йил
12 майдан
чиқа
бошлаган

Постда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИИБ НАШРИ

№ 72 — 75 (3150—3153)

1998 йил 26 июнь, жума

Баҳоси эркин нарҳда

27 июнь — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари куни

ҚАЛБ ҚҮРИ, МЕҲР ШУҲУРИ

«Хурматли муҳарририят ходимлари! Ички ишлар идораларидаги хизматим давомида сизлар билан ҳамкорлик қилаётганим менга маънавий куч-қувват, учраётган баъзи муаммоларни енгишимга ёрдам бераёпти. «Постда» газетаси туфайли вилоятда ўз муштарийларимга эга бўлдим. Уларнинг эълон қилинган мақолаларим хусусидаги фикрларини эшитганимда руҳан шод бўламан. Раҳмат сизларга. Барчангизга сикхат-саломатлик, ижодий ютуқлар тилаб:

милиция майори Анвар Ғуломов».

Биз эътиборингизга Самарқанд шаҳридан таҳририятимизга келган ушбу миннатдорчилик мактубини бежиз ҳавола этмадик. Бугунги кунда республикамиздаги ҳар бир даврий нашр ўзининг ана шундай муаллифлари, муштарийларига эга. Газета уларнинг юрак кўри, қалб шуурига айланиб бормокда.

Очиқ тан олиш керак, Ўзбекистон Республикасининг «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Қонуни қабул қилинган, ва Президентимиз томонидан журналистлар шаънига қуюнчаклик билан билдирилган фикрлардан кейин газеталаримизнинг ҳам мазмуни, ҳам қиёфаси ўзгарди. Матбуот ҳозирги кунда мустақилликка юз тутган юртимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар, улкан бунёдкорлик ишлари, чет эл алоқалари ва бошқа масалаларни изчил ёритиб бораёпти. Турмушимизда учраётган муаммолар юзасидан танқидий-таҳлилий чиқишларнинг пайдо бўлгани кишини қувонтиради. Шу ўринда кўп сонли муштарийларимиз севиб муталаа қилаётган «Халқ сузи», «Адолат»,

«Мулкдор», «Кўзгу», «Оила ва жамият», «Тошкент оқшоми» каби газеталарни таъкидлагимиз келади.

Яна бир эътиборли томони, ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида таҳририятлар жамоалари ўзларини маблаг билан таъминлаш яъни молиявий масалаларни ҳал этишдек мурраккаб вазифани ҳал этишга ўрганмоқдалар.

Хайрли ўзгаришлар «Постда» газетасида ҳам ўз ифодасини топаёттир. Шу йил май ойида Ўзбекистон Республикаси ИИБ Бирлашган таҳририяти ташкил этилгани жамоа ҳаётида ўзига хос улкан ўзгариш бўлди. Эндilikда Бирлашган таҳририят қошида фаолият кўрсатаётган газетамиз юз мингдан ортиқ муштарийлари кўлига ўқимишли, қизиқарли ва ранг-баранг бўлиб етиб бориши учун янги имкониятлар вужудга келди. Бундан ташқари Бирлашган таҳририят қошида ҳадемай «Qalqon» — «Щит» журналлари ҳам чоп этила бошлайди. «Qalqon» студиясида эса ички ишлар идоралари ҳаётига оид видео, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар яратилиши кўзда тутилмоқда. Бу борада ишлар йўлга қўйиб юборилган.

Газета саҳифаларидаги рукнлар, ранг-баранг мавзудаги материалларни муштарийларимиз кузатиб боришгаётгани ва уларнинг аксарияти маъқул бўлаётгани бизга келаётган мактублар, билдирилаётган фикр-мулоҳазалардан маълум бўлаяпти. Биргина мисол келтирадиган бўлсак, Оила йили муносабати билан ташкил этилиб, ҳар ойда икки мартадан ёритиб борилаётган «Муқаддас даргоҳ» кўшсаҳифаси кўпчилик томонидан илиқ кутиб олинди.

Қутлуг айём арафасида ўзларининг баракали меҳнат, излаишлари билан хайрли ишимизга муносиб улуш қўшаётган милиция майорлари Ўроз Ҳайдаров (Қашқадарё вилояти), Анвар Ғуломов (Самарқанд шаҳри), милиция капитани Зикрилла Неъматов (Бухоро вилояти), андижонлик Саида Аҳмаджонова, Умида Йўлчиева, бошқотирмалар «қирол»и Фозилжон Орипов ва бошқа ижодкорларнинг номларини фахр билан тилга олиб ўтиш жоиз. Шулардек фидойи, жафокаш кўмакчиларимизга таянган ҳолда газетамиз янада ўқимишли бўлиши учун таҳририятимиз бир қатор ижодий режалар белгилаган.

Ўзбекистон Республикаси ИИБ Бирлашган таҳририяти республикамизда ижод қилаётган журналистлар, шунингдек, Ички ишлар вазирлиги тизимида фаолият кўрсатаётган таҳририятларнинг заҳматкаш муҳбирлари, матбуот хизмати ходимлари ҳамда газеталар чоп этилишига муносиб улуш қўшаётган матбаачиларни байрам билан қизгин муборакбод этади. Умрингиз узун, ижодингиз доимо баракали бўлсин, азизлар!

ЖАНГОВАР БАЙРОҚ МУБОРАК!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Академиясига ҳуқуқий демократик жамият кураётган мамлакатимизга ётуқ ҳуқуқ-тартибот ходимлари, малакали мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари учун Президентимизнинг Фармонида кўра Жанговар Байроқ ҳамда Ёрлиқ топширилди.

Ички ишлар вазири, ички хизмат генерал-полковниги З.Алматов Жанговар Байроқни Академия бошлиғи милиция генерал-майори У.Тожионовга топшириб, билим дар-

гоҳи келгусида ички ишлар идоралари ва тизимлари учун яна ҳам билимдон, зукко ва соғлом мутахассислар тайёрлаш, Ватанимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқимизнинг тинч турмуши, осойишта яшаши учун ўз ҳиссасини қўшишига тилак билдирди. Ҳамда Жанговар Байроққа эга бўлиш ҳар бир ходим, сержант, зобитдан ўз вазифасига юксак эътиқод билан ёндошишни, жанговар тайёргарлик ҳамда касбий маҳоратни ўстириш устида тинмай изланишни, қасамдга содиқ қолиш,

низом талабларига қатъий амал қилишни таъкидлади.

Жанговар Байроқ ва Ёрлиқ топшириш маросими Академиянинг навбатдаги битирувчиларни кузатиш тантаналарига улашиб кетди. Битирувчилар Академияни битирганлик ҳақида диплом олдилар.

**Ўз муҳбиримиз.
Суратда: битирув тантанасидан лавҳа.
А.Сапарматов олган сурат.**

Дил сўзлари

КЎЗИНГИЗ НУРИ АСЛО ТОЛМАСИН!

Биз ҳар бир кунимизни матбуотсиз тасаввур эта олмаймиз. Ўзбекистонимизда чоп этиладиган газета ва журналларнинг ўз мухлислари бор.

«Постда» газетасини кўп йиллардан буён катта қизиқиш, зўр иштиёқ ва кўтаринки руҳда ўқиб келаман. Газета саҳифаларида бериб борилаётган мақолалар ўзининг ҳаққоний ва қизиқарли, сўзларнинг теранлиги, жозибадорлиги билан ажралиб туради. Улардан ўрин олаётган шу куннинг асосий воқеалари, турмушда рўй бераёт-

ган ўзгаришлар, жиноятларнинг олдини олиш учун қилинаётган саъй-ҳаракатлар ва бошқа турли мавзудаги мақолалар диққатни ўзига тортади.

Оила йилига бағишланган «Муқаддас даргоҳ» кўш саҳифасидаги материаллар ҳам менга ёқади. Унда бериб борилаётган оилавий суратлар, инсон ҳаёти учун ибрат бўла оладиган мақолалар, бир пие-ла чой ичиб, ҳордиқ чиқариб ўқиладиган шеърлар, хандалару бошқо-дирмалар таҳририят ходимлари томонидан жуда ажойиб тайёрлан-моқда.

Ижодкор ўз устида тинмай ишлар экан, кўп сонли мухлисларига эга бўлаверади. Қаерда бўлмайин, кимга қарамайин доимо «Постда» газетаси қизиқиш билан ўқилаётганининг гувоҳи бўламан.

Албатта, бу сиз азиз таҳририят ходимларининг ҳолисона меҳнатингиз самарасидир. Байрамингиз муборак бўлсин! Ижодингиз янада гуркираб, Оила йилида хонадонингиз тинч, доимо соғ-саломат бўлишингизни тилаб қоламан!

**Ибодат СОАТОВА,
журналист.**

Халқаро алоқалар

БИЗНИНГ ҚАРАШЛАРИМИЗ МОС ТУШАЯПТИ

Газетамизнинг аввалги сониди республика Ички ишлар вазирлигида Ўзбекистон Республикаси ва Чехия Республикаси ўртасида жиноятчиликка қарши курашиш борасида ҳамкорлик қилиш бўйича битим имзолангани тўғрисида хабар берилганди. Икки мамлакат ҳукумати томонидан мазкур ҳужжатни Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, ички хизмат генерал-полковниги З.Алматов ва Чехия республикасининг Ўзбекистондаги Фавкуллда ва Мухтор элчиси Б.Копецки имзолаган эдилар.

Мухбиримиз Б.Копецки билан учрашиб, ундан бир неча саволга жавоб беришни илтимос қилди.

— Элчи жаноблари, имзоланган мазкур битимни қандай баҳолайсиз ва ундан нималарни кутаяпсиз?

— Аввало кўплаб муштарийларга ўз фикрларимни баён этиш учун имконият яратиб берган газета таҳририятига миннатдорчилик билдираман. Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, биз тузилган битимга юксак баҳо бераёلمиз. Унинг имзоланиши ҳаёт зарурати, деб ўйлайман. Кўпчиликка маълумки, жиноятчилик, айниқса унинг уюшган тури чегара билмайди. Жиноий гуруҳлар замонавий коммуникация имкониятлари, йирик молия воситаларидан фойдаланган

ҳолда Марказий Осиё мамлакатларидан Оврупага гиёҳвандлик моддаларини транзит усулда олиб ўтиш йўллари излашаёпти, яширинча ўғирланган автомашиналарни чегарадан ўтказишга уринмоқдалар. Суҳбатимиз чоғида вазир жаноблари З.Алматов шунга ўхшаш ҳолатларни алоҳида тилга олди. Қўрилиб турибдики, жиноятчилик тарқалишининг олдини олишда мамлакатларимиз ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳамкорлиги муҳимдир. Имзоланган ҳужжат эса бу борадаги ҳамкорлигимизни таъминлайди, уни ҳукумат даражасида кафолатлайди.

— Имзоланган битим айтиш мумкинки, мам-

лакатларимиз ўртасида жиноятчиликка қарши курашишда ҳуқуқий база бўлиб хизмат қилади. Шундай экан, унинг яқин келажаги ҳақида қандай фикрдасиз?

— Мен дипломат бўлганим учун сиз таъкидлаган доирада фикр юритишим қийин. Бу ҳақда шу соҳа мутахассислари, яъни криминалистлар ва ички ишлар идораларининг бошқа ходимлари гапиришлари мақсадга мувофиқдир. Ўзимга келсак, элчи сифатида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги билан қарашларимиз тулиқ мос келаяпти. Имзоланган битим ҳаётга тadbик этилишини қўлимдан келганча қўллаб-қувватлашга тайёрман.

— Копецки жаноблари, серкўёш Ўзбекистонда ўтган йил октябрь ойидан бери дипломатлик қилаяпсиз. Диёримиздаги муҳит, одамлар тўғрисида нималар дея оласиз?

— Мен ажойиб улка, гўзал Тошкент ва бирга ишлаш кўнгилли бўлган одамлардан катта қониқиб олаётганимни айтиб ўтишни хоҳлардим. Ўрни келганда ўзбек халқига тинчлик, хотиржамлик, ички ишлар идоралари ходимларига эса шарафли ишларида улкан омадлар тилайман.

А. СТЕПАНОВ
ёзиб олди.

26 июнь - Халқаро гиёҳвандликка қарши кураш куни

ИЛЛАТНИНГ ИЛДИЗИ ҚУРИТИЛАДИ

Гиёҳвандлик моддаларининг дунё бўйлаб тобора кўп тарқалиши, жиноий йўл билан гиёҳвандлик моддаларини сотишнинг фаоллашуви дунё жамоатчилиги олдида турган ўткир муаммолардан биридир. БМТ бошчилигидаги кўплаб халқаро ташкилотлар шу муаммони ҳал этишга куч-қувватларини сарфламоқдалар. Жорий йилнинг 8-10 июнь кунларида Бош Ассамблеяда гиёҳвандлик моддаларини ноқонуний айланишига қарши кураш муаммолари бўйича ўтказилган махсус сессия ҳам бу муаммо дунё жамоатчилигининг диққат, эътиборида эканлигини билдирди. Бу форумга мамлакатимиздан ҳам вакиллар иштирок этишди.

Ўз халқаро мажбуриятларидан келиб чиқиб, Ўзбекистон ҳам БМТнинг гиёҳвандликка қарши кураш бўйича асосий Конвенциясини имзолади.

Республика ички ишлар идоралари бошқа ташкилотлар ва идоралар билан ҳамкорликда жорий йилда тезкор-қидирув тadbирлари мажмуи доирасида "Қорадори-98" тadbири устида узлуксиз иш олиб бормоқда.

Ерда, шу билан бирга вертолётлардан фойдаланиб, ҳавода назорат олиб бориш ҳуфия йўллар билан кўнор экишнинг сезиларли камайишига ва гиёҳвандлик моддаларининг тарқалиш йўллари ишончли тўсиқ қўйишга имкон берди. Республикада ҳудуди, айниқса, чиқиш қийин бўлган тоғли, чегараолди майдонлари назоратда олинди. Бундай ҳудудларни мунтазам равишда юқоридан назорат қилиш, кейинги йиллар маълумотларига қараганда, юқори даражадаги амалий ва профилактик (аниқланган ва йўқ қилин-

ган қонунга хилоф экилган кўноризорлар бўйича) муваффақиятлар келтирмоқда. Кейинги йилларда гиёҳвандлик моддаларини аниқлаш ва йўқ қилишга қаратилган пухта режали ва самарали авторазведкалар Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, гиёҳвандлик моддаларини назорат қилиш бўйича давлат комиссиясининг бошлиғи И. Журабековнинг фаол қўллаб-қувватлаши туфайли амалга оширилаётганини айтиб ўтиш жоиз.

Гиёҳвандлик моддаларининг Республикамизга оқимини тўхтатиш, шунингдек, уларни транзит сифатида олиб ўтиш йўллари бекитиш мақсадида салмоқли тadbирлар ишлаб чиқилиб, амалда синаб кўриломоқда. Ички ишлар идоралари ходимлари сергаклик билан назорат қилиб турган автомобиль, темир йўл транспортларида гиёҳвандлик моддаларини ўтказиш ва сотиш ишлари анча чекланганлиги қўлга олинган махсусотлардан ҳам билиниб турибди.

Лекин ҳаво йўлларида бошқачароқ ҳолатни куриш мумкин. Ички ишлар вазирлиги, Миллий Хавфсизлик Хизмати ва Республика Божхона қўмитасининг ҳамкорлигидаги ҳаракатлари билан яқин кунларда бу соҳада ҳам ишлар яхшиланиши кутилмоқда.

Амалийотнинг кўрсатишича, йилдан йилга кучлироқ таъсир қилувчи гиёҳвандлик моддалари қўлга олинмоқда. Масалан, жорий йилда ўтказилаётган "Қорадори-98" тadbирининг бошларида ноқонунлиқ мамлакатимиз ички ишлар ходимлари томонидан 12 килограмм героин гиёҳвандлик моддаси қўлга олинди (1997 йилда ҳаммаси бўлиб шу миқдорда героин қўлга туширилган эди).

Шу давргача 1,7 гектар майдондаги ноқонуний экилган, таркибида гиёҳвандлик моддаси бўлган ўсимликлар, 8 гектарга яқин ердаги ёввойи наشا йўқ қилинди. Бу қонунсиз равишда гиёҳвандлик моддасини экиб, хом ашё ишлаб чиқарувчилар учун жиддий зарба бўлиши табиий.

Гиёҳвандлик моддаларини етиштириш ва уни ўтказиш, сотишга қарши кураш давом этмоқда. Ўйлаймизки, мамлакатимиз халқининг фаровон турмушига соя солмоқчи бўлган бу иллатнинг илдиизи қўрилади.

Ўз мухбиримиз.

ВАТАНИМ, ФАХРЛАН, ЎҒЛОНЛАРИНГ БОР!

РЕПОРТАЖ

Ватаним, фахрлан, ўғлонларинг бор,
«Лаббай» деб хизматга маҳтал турувчи.
Ҳар бири шерюрак посбонларинг бор,
Сен учун кўксини қалқон қилувчи,

Ички ишлар вазирлигининг Тошкент Олий ҳарбий-техника билим юрти ўзининг навбатдаги битирувчиларини мустақил ҳаётга — Ватан, халқ осойишталиги учун хизматга йўллади. Курсантликнинг машаққатли, масъулиятли, лекин шарафли тўрт йиллик синовида ўтган йигитлар бугун зобитлиқнинг илк нишонларини — ОНА-Ватан, халқ хизмати учун тинимсиз меҳнатга шайлик белгисини елкаларига таққанларича, устозларидан оқ фотиҳа олдилар.

Тантанани очган билим юрти бошлиғи, ички хизмат битирувчилар ва оналарни бугунги унутил-

мас кун билан табриклаб, билим юрти офицерлари ва ўқитувчилари ўз олдиларидаги бош масалани муваффақиятли якунлаганликлари, эгаллаган мутахассисликлари бўйича ўзларига юклатиладиган мажбуриятларни ишонч билан бажаришга тайёр эканлигини, улар билим юртида қасб маҳоратидан ташқари юқори маданият, тарбиявий ишлар кўникмаси, ҳарбий жамоада муомала қилиш бўйича ҳам юқори курсаткиларга эришганини таъкидлади.

Билим юртини 22 битирувчи аёло баҳолар билан тугатди. Давлат имтиҳон ҳайъатининг қарори билан уч битирувчи — лейтенант

Ойбек Жамолов, Владимир Писаренко, Михаил Рябовлар билим юртининг Ҳурмат тахтасига ёзилдилар.

— Сизнинг олдингизда ута мураккаб, шу билан бирга фахрли имтиҳон турибди, — деди ўз табригида битирувчиларга қарата Ички ишлар вазирининг ўринбосари Ш. Мавлянов.

— Бу имтиҳон — бу йил ўз мустақиллигининг етти йиллигини нишонловчи Ўзбекистонимизнинг янада гуллаб-яшнаши йўлида халқимизнинг ҳурлиги ва озодлиги, тинч меҳнати ва осойишталигини ҳимоя қилишдир. Қаерда, қандай лавозимда хизмат қилманг, Сизга халқимизнинг тинчлиги, ҳуқуқ-тартибот ва қонун устуворлигини таъминлаш, Ватанимизнинг буюк келажаги ишонилганини унутманг ва бу ишончга лойиқ бўлинг. Ишонаманки, бу шарафли вазифани аёло даражада уддалайсиз.

— Офицерлик — қаҳрамонона касб. Озод ва мустақил Ўзбекистоннинг ҳимоячиси бўлиш ҳар бир фуқаро учун юксак шарафдир.... Хизмат бурчингизни соф виждон билан ўтайсиз, касб маҳоратингизни доимо ошириб борасиз, меҳнат чўққилари томон интилиб, ички қўшинлар ва ички ишлар идоралари ходимларининг жанговар

тайёргарлиги ишига ўзингизнинг муносиб ҳиссангизни қўшасиз. Ватанимизнинг порлоқ келажаги йўлида ҳарбий интизомни мустаҳкамлаш, шахсий таркибни ўқитиб-ўргатиш учун бор куч-гайратингизни сарфлайсиз дея ишонч билдириб қоламан. Доимо омад сизга ёр бўлсин! — дея тилак билдирди ИИБ Ички қўшинлар Бошқармаси Штабининг бошлиғи, генерал майор В. А. Бухтеев.

Байрам давом этади. Битирувчиларни бошлиқ ўринбосари полковниклар И. Эгамбердиев, Е. Жуковскийлар муборакбод этадилар.

— Болажонларим! Сизларни, уйинқароқ йигитчаларни тўрт йил ўқитиб, қомати расо, ақлан ва жисман чиниққан, соғлом ва баркамол, ОНА-Ватани, халқининг муносиб фарзанди, посбони этиб етиштирган, ҳарбий офицерликка ўқитган ўқитувчиларингизга минг раҳмат!

Юртга посбон, кўкси қалқон сиз йигитлар бор экан, осмонимиз тинч, юртимиз осойишта. Мана, мустақил ҳаётга, хизматга йўлланма оляписизлар — қадамингиз кутлуг, мартабангиз улуг бўлсин, — дея битирувчиларга оқ йўл тилаб, дуо қилди саксон ёшли онахон Рихси ая Салимжонова.

Байрамнинг тантанали қисми тугади. Ҳашаматли санъат даргоҳида таниқли санъаткорлар иштирокида концерт бошланди.

СУРАТЛАРДА: битирув тантаналаридан лавҳалар.

Шахзодаҳон ХУДОЙБЕРДИЕВА,
А. САПАРМАТОВ фотолавҳалари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ОИЛА КОДЕКСИ

(Давоми. Боши ўтган сонда.)

98-модда. Ота-онанинг вояга етмаган болаларига алимент тўлаш тартиби

Ота-она вояга етмаган болаларига таъминот бериш учун алимент тўлаш тартибини ўзаро келишган ҳолда белгилашга ҳақлидирлар.

Вояга етмаган болаларига таъминот бериш учун алимент тўлаш тартиби ва шакли ҳақида ота-она ўртасидаги келишув қонунда белгиланган қоидаларга ва боланинг манфаатларига зид бўлмаслиги керак.

99-модда. Ота-онанинг вояга етмаган болаларига тўлайдиган алимент миқдори

Агар вояга етмаган болаларига таъминот бериш ҳақида ота-она ўртасида келишув бўлмаса, уларнинг таъминоти учун алимент суд томонидан ота-онанинг ҳар ойдаги иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромадининг бир бола учун - тўртдан бир қисми; икки бола учун - учдан бир қисми; уч ва ундан ортиқ бола учун - ярмиси миқдоридан ундирилади. Бу туловларнинг миқдори тарафларнинг моддий ёки оилавий аҳолини ва бошқа эътиборга лойиқ ҳолатларни ҳисобга олган ҳолда суд томонидан камайтирилиши ёки кўпайтирилиши мумкин.

Ҳар бир бола учун ундириладиган алимент миқдори қонун ҳужжатлари билан белгиланган энг кам иш ҳақининг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги керак.

100-модда. Ота-онанинг вояга етмаган болаларига алимент тўлаши

Ота-она вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож болаларига таъминот бериш шартдир.

Вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож болаларига таъминот бериш ота-онанинг келишувига биноан амалга оширилади.

Ота-она ўртасида бундай келишувга эришилмаган тақдирда низо суд тартибида ҳал қилинади.

101-модда. Ота-онанинг вояга етмаган болаларига тўлайдиган алимент миқдори

Ота-онадан вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож болаларига ундириладиган алиментнинг миқдори суд томонидан алимент тўлаши шарт бўлган ота-онанинг оилавий ва моддий аҳоли ҳисобга олиниб, ҳар ойда пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланади.

102-модда. Ота-онадан болаларга ундириладиган алимент миқдорини аниқлаш тартиби

Ота-онадан болаларга ундириладиган алимент миқдори алимент туловчининг ойлик иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромадига нисбатан улушлар ҳисобида ёки пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланиши мумкин.

Алимент тўлаши шарт бўлган ота-онанинг иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромади доимо бир хилда бўлмай, ўзгариб турса ёхуд даромадининг бир қисмини натура тарзида оладиган бўлса, шунингдек даромаддан улуш тарзида алимент ундириш имконияти бўлмаса ёнки ота-она расман белгиланган иш ҳақи ёки даромадга эга бўлмаса, вояга етмаган болаларнинг таъминоти учун тўланиши лозим бўлган алимент миқдори ҳар ойда пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланиши мумкин.

103-модда. Болаларнинг таъминоти учун қилинадиган қўшимча харажатлар

Ота-она фавқулодда ҳолатлар (боланинг оғир шикастланиши, касал бўлиши ва бошқалар) туфайли келиб чиққан, боланинг таъминоти учун зарур бўлган қўшимча харажатларда иштирок этиши шарт.

Қўшимча харажатларда иштирок этишдан бош тортган ота (она)дан суд уларнинг оилавий ва моддий аҳолини ҳисобга олиб, қўшимча харажатларни қисман пул билан тўланадиган қатъий суммада ундириш ҳақида ҳал қилув қарори чиқариши мумкин.

104-модда. Алимент ундиришда ҳисобга олинмайдиган даромадлар

Алимент Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва унинг ташқарисида пул ёки натура тарзида олинган барча турдаги даромадлардан ушлаб қолинади.

Чет эл валютасида олинмайдиган даро-

мадлар алимент ундириладиган кунда амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг расмий курси бўйича сумларда ҳисобланади.

105-модда. Алимент миқдорини камайтириш ёки алимент тўлашдан озод қилиш

Алимент тўлаётган ота-онанинг бошқа вояга етмаган болалари бўлиб, ундан қонунда белгиланган миқдорда алимент ундирилганда ўша болалар алимент олаётган болаларга нисбатан моддий жиҳатдан камроқ таъминланиб қоладиган бўлса, шунингдек алимент тўлаётган ота (она) ногирон бўлиб, моддий жиҳатдан қийналиб келаётган бўлса ёки алимент олаётган шахс мустақил даромадга эга бўлган тақдирда, алимент миқдори суд томонидан камайтирилиши мумкин.

Агар вояга етмаган бола давлат ёки нодавлат муассасаларининг тўлиқ таъминотида бўлса, суд алимент тўлаётган ота ёки онанинг моддий аҳолини ҳисобга олиб, тўланаётган алимент миқдорини камайтириш ёки уни алимент тўлашдан озод қилиш ҳақида ҳал қилув қарори чиқариши мумкин.

Алимент миқдорини камайтириш ёки уни тўлашдан озод қилиш учун асос бўлган ҳолатлар тугаганда манфаатдор тараф алимент қонунда белгиланган миқдорда ундирилишини талаб қилиб, судга мурожаат этишга ҳақли.

106-модда. Ота-она қарамоғидан мажбур бўлган болаларга таъминот бериш

Ота-онаси вафот этганлиги оқибатида етим қолган вояга етмаган болаларга таъминот бериш, уларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш давлат томонидан тўлиқ амалга оширилади.

107-модда. Болалар муассасаларига жойлаштирилган болалар учун алимент ундириш

Вояга етмаган болани ота-онасидан олиб, уни болалар тарбия муассасасига жойлаштириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорини чиқаришда суд ота ва онанинг ҳар биридан мазкур муассаса фойдасига ўшбу Кодекснинг 99-моддасида белгиланган миқдорларда алимент ундириши мумкин.

108-модда. Вояга етган меҳнатга лаёқатсиз болаларнинг таъминот талаб қилиш ҳуқуқи

Меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож вояга етган болалар ота-онасидан, агар улар йўқ бўлса, қариндошлари ва ўшбу Кодексда курсатилган бошқа шахслардан ўз таъминоти учун алимент талаб қилиш ҳуқуқига эга. Бундай ҳолларда алимент миқдори суд томонидан алимент тўлаши шарт бўлган шахснинг моддий ва оилавий аҳоли ҳисобга олиниб, пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланиши мумкин.

109-модда. Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болаларнинг ота-онасига таъминот бериш мажбурияти

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалар меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож ўз ота-онасига таъминот беришлари ва улар тўғрисида ғамхўрлик қилишлари шарт.

Ота-онасининг давлат ва нодавлат муассасалари қарамоғида эканлиги вояга етган меҳнатга лаёқатли болаларни ота-она ҳақида ғамхўрлик қилиш ва уларга моддий ёрдам кўрсатиш мажбуриятдан озод қилмайди.

110-модда. Ота-онага бериладиган таъминот миқдори ва тартиби

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалар ўз ота-онасига ихтиёрий равишда моддий ёрдам беришдан бўйин товласалар, таъминот миқдори болаларнинг оилавий ва моддий аҳолини ҳисобга олган ҳолда суднинг ҳал қилув қарорига асосан белгиланади.

Ота-она, алимент ундириш ҳақидаги талабни ўз болаларининг бирига ёки бир нечасига нисбатан қўйганлигидан қатъи назар, алимент миқдорини белгилашда суд вояга етган, меҳнатга лаёқатли болаларнинг барчасини ҳисобга олиши лозим.

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалардан алимент ундириш низоси узил-кесил ҳал бўлгунга қадар судья шу низо бўйича вақтинча тўлаб турилиши лозим бўлган суммани кўрсатиб, ажрим чиқариши мумкин.

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалардан ундирилаётган алимент миқдори қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақи миқдорининг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги керак.

111-модда. Ота-онанинг таъминоти учун қилинадиган қўшимча харажатлар

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалар ота-онасининг касаллигига ва бошқа узрли сабабларга кўра қилинадиган қўшимча харажатларда иштирок этишлари шарт.

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли болалар томонидан қўшимча харажатлар ихтиёрий равишда қопланмаса, талаб қилинаётган сумма суд тартибида ундирилиши мумкин.

112-модда. Низо судда ҳал этилгунга қадар алимент ундириш

Боланинг туғилганлик тўғрисидаги гувоҳномасида ота (она) деб ёзилган шахсдан алимент ундириш тўғрисидаги низо узил-кесил ҳал этилгунга қадар судья шу низо бўйича ундан ўшбу Кодексда белгиланган миқдорда вақтинча алимент ундириш тўғрисида ажрим чиқариши мумкин.

113-модда. Болаларни ота-онасига таъминот бериш мажбуриятдан озод қилиш

Агар суд ота-онанинг ота-оналик мажбуриятини бажаришдан бўйин товлаганлигини аниқласа, болаларни меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож ота-онасига таъминот бериш мажбуриятдан озод қилиши мумкин.

114-модда. Алимент ундириш тўғрисидаги суд қарорини ижро этиш

Алимент ундириш тўғрисидаги суд қарори қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ижро этилади.

115-модда. Суднинг бир неча ҳал қилув қарорлари бўйича ундириладиган алимент миқдорини белгилаш

Бошқа-бошқа ота-онадан туғилган вояга етмаган болалар учун суднинг бир неча ҳал қилув қарорларига асосан бир ота (она)дан ундирилаётган алиментнинг умумий миқдори ўшбу Кодекснинг 99-моддасида назарда тутилган миқдордан ошиб кетса, алимент туловчи ота (она) алимент тўлаш ҳақидаги суд қарори кимнинг фойдасига чиққан бўлса, ўша шахсларнинг ҳар бирига нисбатан алиментнинг миқдорини тегишинча камайтириш тўғрисида даъво тақдим этиши мумкин.

Суд судларнинг барча ҳал қилув қарорларига биноан тўланиши лозим бўлган, ўшбу Кодекс 99-моддасида белгиланган алимент миқдоридан келиб чиққан ҳолда, болаларга нисбатан судларнинг ҳал қилув қарорлари мавжуд бўлса, уларнинг ҳар бирига тегишли бўлган алиментнинг тенг улушдаги янги миқдорини белгилайди.

Алиментнинг миқдорини камайтиришга асос бўлган ҳолатлар тугаган тақдирда, вояга етмаган болалари учун алимент олувчи шахс ўшбу Кодекснинг 99-моддасида курсатилган миқдорда алимент ундириш тўғрисида даъво билан судга мурожаат қилишга ҳақлидир.

116-модда. Алимент тўлашдан бош тортганлик учун жавобгарлик

Вояга етмаган ёки вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож болаларига алимент тўлаш ҳақидаги суднинг ҳал қилув қарорини бажаришдан бўйин товлаган шахслар ўшбу Кодекснинг 79-моддасига асосан ота-оналик ҳуқуқидан мажбур қилиниши ёки жиноий жавобгарликка тортилиши мумкин.

Ота-онасига моддий ёрдам бериш тўғрисидаги суднинг ҳал қилув қарорларини бажармаслик жиноий жавобгарликка сабаб бўлади.

15-боб. Эр-хотинлар ва собиқ эр-хотинларнинг алимент мажбуриятлари

117-модда. Эр-хотиннинг бир-бирига таъминот бериш мажбуриятлари

Эр-хотин бир-бирига моддий ёрдам бериш шарт. Бундай ёрдам беришдан бош тортилган тақдирда, ёрдамга муҳтож, меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотин, шунингдек хотин ҳомиладорлик даврида ва ўртада бола туғилган кундан бошлаб уч йил давомида, ўртадаги ногирон бола ўн саккиз ёшга тулгунча ёки болаликдан I гуруҳ ногирони бўлган ўртадаги болага

қараган ёрдамга муҳтож эр (хотин) ёрдам беришга қодир бўлган хотин (эр)дан суд тартибида таъминот (алимент) олиш ҳуқуқига эга.

118-модда. Никоҳдан ажраланидан кейин собиқ эр (хотин)нинг таъминот олиш ҳуқуқи

Етарли маблағга эга бўлган собиқ эр (хотин)дан: собиқ хотин ҳомиладорлик даврида ва ўртада бола туғилган кундан бошлаб уч йил давомида;

ўртадаги ногирон бола ўн саккиз ёшга тулгунча ёки болаликдан I гуруҳ ногирони бўлган болага қараган ёрдамга муҳтож собиқ хотин (эр);

никоҳдан ажралгунга қадар ёки никоҳдан ажралган пайтдан бошлаб бир йил давомида меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолган ёрдамга муҳтож собиқ хотин (эр);

никоҳдан ажралган пайтдан бошлаб беш йил ичида пенсия ёшига етган ёрдамга муҳтож хотин (эр), агар эр-хотин узоқ вақт никоҳда туришган бўлса, суд тартибида алимент талаб қилиш ҳуқуқига эгадир.

Никоҳдан ажралгандан кейин собиқ эр ёки хотинга тўланадиган алимент миқдори ва уни тўлаш тартиби собиқ эр-хотин ўртасидаги келишув билан белгиланиши мумкин.

119-модда. Эр-хотин (собиқ эр-хотин)дан суд тартибида ундириладиган алимент миқдори

Эр-хотин (собиқ эр-хотин) ўртасида алимент тўлаш тўғрисида келишув мавжуд бўлмаган ҳолларда эр ёки хотинга (собиқ эр ёки хотинга) суд тартибида ундириб бериладиган алимент миқдори суд томонидан эр ёки хотиннинг (собиқ эр ёки хотиннинг) моддий ва оилавий аҳолини ҳамда тарафларнинг эътиборга лойиқ бошқа манфаатларини эътиборга олиб, ҳар ойда пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланади, бироқ бу сумма қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақининг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги лозим.

120-модда. Эр ва хотинни бир-бирларига таъминот бериш мажбуриятдан озод қилиш ёки бу мажбуриятни муайян муддат билан чеклаш

Суд қуйидаги ҳолларда:

агар эр-хотин никоҳда қисқа вақт мобайнида бўлган бўлса;

агар ўз таъминоти учун маблағ тўлаишини талаб қилаётган эр ёки хотиннинг нолийқ ҳулқ-атвори туфайли никоҳдан ажратилган бўлса;

агар ёрдамга муҳтож эр ёки хотиннинг меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолиши унинг спиртли ичимликларни, гиёҳвандлик воситаларини, психотроп моддаларни суиистеъмол қилиши ёки қасддан жиноят содир этиши оқибатида юз берган бўлса, эр (хотин)ни ёрдамга муҳтож меҳнатга лаёқатсиз хотин (эр)га таъминот бериш мажбуриятдан озод қилиши ёхуд бу мажбуриятни муайян муддат билан чеклаб қўйиши мумкин.

121-модда. Эр (хотин)нинг алимент олиш ҳуқуқининг тугаши

Эр-хотиннинг бир-биридан таъминот олиш ҳуқуқи ўшбу Кодекснинг 117 ва 118-моддаларига мувофиқ таъминот олиш учун асос бўлган шартлар тугаган тақдирда, шунингдек никоҳдан ажралган ёрдамга муҳтож, меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотин янги никоҳга кирганда тугайди. Бундай ҳолларда, агар таъминот учун маблағ суднинг ҳал қилув қарорига биноан ундирилган бўлса, уни тўлаши шарт бўлган эр (хотин) бундан бўён алимент тўлашдан озод этиш ҳақидаги талаб билан судга мурожаат қилишга ҳақлидир.

16-боб. Қариндошлар ва бошқа шахсларнинг алимент мажбуриятлари

122-модда. Вояга етмаган ва вояга етган меҳнатга лаёқатсиз шахсларга таъминот бериш мажбурияти

Ўшбу Кодекснинг 123 - 128-моддаларида курсатилган шартлар мавжуд бўлса, вояга етмаган, шунингдек вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож шахсларга таъминот бериш мажбурияти суд томонидан уларнинг қариндошлари: бо-бо, буви, невага, ака-ука, опа-сингил, шунингдек ўғай ота ва ўғай она, ўғай ўғил ва ўғай қиз, доимий тарбияда бўлган шахслар зиммасига юклатилиши мумкин.

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ОИЛА КОДЕКСИ

(Боши 3-бетда).

123-модда. Бобо ва бувининг ўз невараларига таъминот бериш мажбурияти

Ота-онаси йўқ бўлган ёки улардан таъминот ололмайдиган вояга етмаган невараларига таъминот бериш мажбурияти етарли маблағга эга бўлган бобо ва буви зиммасига юклатилиши мумкин. Вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож невараларнинг ота-онаси, эри ёки хотини (собиқ эри ёки хотини) ва вояга етган меҳнатга лаёқатли болалари бўлмаса ёхуд улардан таъминот учун маблағ ололмаса, уларга нисбатан ҳам бу мажбурият бобо ва бувининг зиммасига юклатилиши мумкин.

124-модда. Невараларнинг бобо ва бувиларига таъминот бериш мажбурияти

Ўзларининг вояга етган болаларидан ёхуд эри ёки хотинидан (собиқ эри ёки хотинидан) таъминот ололмайдиган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож бобо ва бувига таъминот бериш мажбурияти етарли маблағга эга бўлган вояга етган меҳнатга лаёқатли неваралар зиммасига юклатилиши мумкин.

125-модда. Ака-ука ва опа-сингилларнинг вояга етмаган ёки вояга етган меҳнатга лаёқатсиз ака-ука ва опа-сингилларига таъминот бериш мажбурияти

Ота-онаси йўқ бўлган ёки улардан таъминот ололмайдиган вояга етмаган ака-ука ва опа-сингилларига таъминот бериш мажбурияти етарли маблағга эга бўлган ака-ука ва опа-сингиллар зиммасига юклатилиши мумкин. Вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож ака-ука ва опа-сингилларнинг ота-онаси, эри ёки хотини (собиқ эри ёки хотини) ва вояга етган меҳнатга лаёқатли болалари бўлмаса ёхуд улардан таъминот учун маблағ ололмаса, уларга нисбатан ҳам бу мажбурият ака-ука ва опа-сингилларнинг зиммасига юклатилиши мумкин.

126-модда. Доимий тарбияда бўлганларнинг ўз тарбиячиларига таъминот бериш мажбурияти

Меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож эри ёки хотини (собиқ эри ёки хотини) ёки вояга етган меҳнатга лаёқатли болалари бўлмаган ёхуд улардан таъминот учун маблағ ололмайдиган, амалда уларни тарбиялаганларга таъминот бериш мажбурияти уларнинг доимий тарбияси ва таъминотида бўлган шахслар зиммасига юклатилиши мумкин. Бундай мажбурият вассиликда (хомийликда) турган шахслар зиммасига юклатилмайди.

Суд тарбияда бўлганларни, агар улар тарбиячиларнинг тарбияси ва таъминотида беш йилдан кам турган бўлса, ушбу моддада курсатилган мажбуриятдан озод қилишга ҳақли.

127-модда. Ўғай ота ва ўғай онанинг ўғай ўғил ва ўғай қизларига таъминот бериш мажбурияти

Ўғай ота ва ўғай онанинг тарбиясида ёки таъминотида бўлган вояга етмаган ўғай ўғил ва ўғай қизларнинг ота-онаси йўқ бўлса, ёхуд ўз ота-онасидан етарли маблағ ололмаётган бўлса, уларга таъминот бериш мажбурияти ўғай ота ва ўғай она зиммасига юклатилиши мумкин. Вояга етган ёрдамга муҳтож, меҳнатга лаёқатсиз ўғай ўғил ва ўғай қизларнинг ота-онаси, эри ёки хотини (собиқ эри ёки хотини) ва вояга етган меҳнатга лаёқатли болалари бўлмаса ёхуд улардан таъминот учун етарли маблағ ололмаса, ўғай ота ва ўғай онанинг зиммасига уларга нисбатан ҳам шундай мажбурият юклатилиши мумкин.

128-модда. Ўғай ўғил ва ўғай қизларнинг ўғай ота ва ўғай онага таъминот бериш мажбурияти

Меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож ўғай ота ва ўғай онанинг ота-онаси, эри ёки хотини (собиқ эри ёки хотини) ёки вояга етган меҳнатга лаёқатли болалари бўлмаса ёхуд улардан таъминот учун маблағ ололмаса, уларга таъминот бериш мажбурияти ўғай ўғил ва ўғай қизлар зиммасига юклатилиши мумкин.

Агар ўғай ўғил ва ўғай қизни ўғай ота ва ўғай она беш йилдан кам вақт давомида тарбиялаган ва таъминот берган бўлса, шунингдек улар ўз мажбуриятларини лозим даражада бажармаган бўлса, суд

ўғай ўғил ва ўғай қизни ўғай отаси ва ўғай онасига таъминот бериш мажбуриятдан озод қилишга ҳақли.

129-модда. Қариндошлар ва бошқа шахслардан ундириладиган алиментнинг миқдори

Қариндошлар ва бошқа шахслардан вояга етмаган болалар учун, шунингдек вояга етган меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож шахслар таъминоти учун ундириладиган алиментнинг миқдори суд томонидан алимент ундирилаётган шахсининг ва алимент олаётган шахсининг моддий ва оилавий аҳволини ҳисобга олиб, ҳар ойда пул билан туланадиган қатъий суммада белгиланади.

Алимент миқдорини белгилашда, талаб алимент тўлаши шарт бўлган шахсларнинг барчасига ёхуд уларнинг бир нечасига ёки фақат бирига қаратилган бўлишидан қатъи назар, ана шу шахслар ҳисобга олинади.

17-боб. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув

130-модда. Алимент тўлаш тўғрисида келишув тузиш

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув (алимент миқдори, шартлари ва тўлаш тартиби) алимент тўлаши шарт бўлган шахс билан алимент олувчи ўртасида тузилади. Агар алимент олувчи муомалага лаёқатсиз бўлса, келишув унинг қонуний вакили билан тузилади.

131-модда. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувнинг шакли Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ёзма шаклда тузилиб, нотариал тартибда тасдиқланиши лозим.

Алимент тўлаш тўғрисида келишув тузишнинг қонунда белгиланган шаклига риоя қилмаслик, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексига назарда тутилган оқибатларга олиб келади.

Нотариал тартибда тасдиқланган алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ижро варақаси кучига эга бўлади.

132-модда. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувни ўзгартириш ёки бекор қилиш

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув тарафларнинг ўзаро розилиги билан ис-талган вақтда ўзгартирилиши ёки бекор қилиниши мумкин. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув қандай шаклда тузилган бўлса, уни ўзгартириш ёки бекор қилиш ҳам ўша шаклда амалга оширилади.

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувнинг бажарилишини бир тарафлама рад қилишга ёки унинг шартларини бир тарафлама ўзгартиришга йўл қўйилмайди.

Тарафларнинг моддий ёки оилавий аҳволида жиддий ўзгаришлар юз берганда ҳамда алимент тўлаш тўғрисидаги келишувни ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисида улар ўзаро келиша олмаганда, манфаатдор тараф келишувни ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисидаги даъво билан судга мурожаат қилишга ҳақли. Суд алимент тўлаш тўғрисидаги келишувни ўзгартириш ёки бекор қилиш масаласини ҳал қилишда тарафларнинг эътиборга лойиқ ҳар қандай манфаатини ҳисобга олишга ҳақли.

133-модда. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувга биноан туланадиган алиментлар миқдори

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувга биноан туланадиган алиментларнинг миқдорини тарафлар шу келишувда белгилайдилар.

Вояга етмаган болаларга алимент тўлаш тўғрисидаги келишувга биноан туланадиган алиментнинг миқдори алимент суд тартибда ундирилганда болалар олиши мумкин бўлган миқдордан кам бўлмаслиги керак.

134-модда. Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувга биноан алимент тўлаш усуллари ва тартиби

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув бўйича алимент тўлаш усуллари ва тартиби шу келишув билан белгиланади.

Алиментлар: алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромадига нисбатан улушларда; вақти-вақтида пул билан туланадиган қатъий суммада; бир йўла пул билан туланадиган қатъий суммада; мол-мулк билан ёки келишувда қайд этилган бошқа усулларда туланиши мумкин.

Алимент тўлаш ҳақидаги келишувда алимент тўлашнинг турли усулларини бир-га қўшиб қўллаш назарда тутилиши мумкин.

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишув бўйича туланадиган алимент миқдорини индексация қилиш шу келишувга мувофиқ амалга оширилади. Агар алимент тўлаш тўғрисидаги келишувда индексация қилиш тартиби курсатилмаган бўлса, индексация ушбу Кодекснинг 144-моддасига мувофиқ амалга оширилади.

18-боб. Алиментларни тўлаш ва ундириш тартиби

135-модда. Алиментни ихтиёрий тўлаш

Алимент тўлаши шарт бўлган шахс алиментни ихтиёрий равишда шахсан ёки ўз аризасига мувофиқ ишлаб турган жойида ёхуд пенсия, нафақа, стипендия ва бошқа турдаги маблағ олаётган жойида тўлайди.

Вояга етмаган болалар учун олинани алимент аризасига мувофиқ ушбу Кодекснинг 99-моддасида белгиланган миқдорларда ушлаб қолинади.

Алиментнинг ихтиёрий равишда тўлаб турилиши алимент ундирувчини хоҳлаган вақтда алимент ундириш ҳақида ариза билан судга мурожаат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этмайди.

136-модда. Алиментни суд тартибида ундириш

Алимент олиш ҳуқуқига эга бўлган шахс, алимент талаб қилиш ҳуқуқи вужудга келганидан сўнг қанча муддат ўтганидан қатъи назар, хоҳлаган вақтда алимент ундириш тўғрисидаги талаб билан судга мурожаат қилишга ҳақлидир.

Алимент даъво тақдим этилган кундан бошлаб ундирилади.

Суд томонидан даъвогар алимент ундириш учун барча чораларни кўришига қарамай, жавобгар уни тўлашдан бош тортгани сабабли алимент ундира олмаганини, шунингдек даъвогар оилани сақлаб қолиш мақсадида ёки бошқа узрли сабаблар билан ўз вақтида даъво тақдим қилмаганлиги аниқланса, суд иш ҳолатига қараб, ўтган вақт учун, аммо уч йилдан ортиқ бўлмаган муддатга алимент ундириши мумкин.

137-модда. Иш берувчининг (ташкilot маъмуриятининг) алимент ушлаб қолиш мажбурияти

Алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг иш жойидаги иш берувчи ёки пенсия, нафақа, стипендия олаётган жойидаги ташкilot маъмурияти алимент тўлаш тўғрисидаги нотариал тартибда тасдиқланган келишувга ёки ижро варақасига асосан алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг иш ҳақидан ва (ёки) бошқа даромадидан ҳар ойда алимент ушлаб қолиб, алимент тўлаши шарт бўлган шахсга иш ҳақи туланган ва (ёки) бошқа даромадлар олинган кундан бошлаб, уч кундан кечиктирмай алимент олувчи шахсга алимент тўлаши ёки алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг ҳисобидан унга ўтказиши шарт.

138-модда. Алимент тўловчининг иш, ўқиш жойи ва турар жойи ўзгарганлиги ҳақида хабар қилиш мажбурияти

Суднинг ҳал қилув қарори ёки алимент тўлаш тўғрисидаги нотариал тартибда тасдиқланган келишув бўйича алимент ушлаб қолиши лозим бўлган иш берувчи (ташкilot маъмурияти) алимент тўловчи шахс билан меҳнат шартномаси бекор қилинганлиги ҳақида, шунингдек унинг янги иш, ўқиш жойи ёки турар жойи унга маълум бўлса, бу ҳақда суднинг ҳал қилув қарори ижро этиладиган жойдаги суд иж-рочисига ёки алимент олувчи шахсга уч кун муддат ичида хабар бериши шарт.

Алимент тўлаши шарт бўлган шахс ушбу модданинг биринчи қисмида курсатилган муддатда ўз иш, ўқиш жойи ёки турар жойи ўзгарганлиги ҳақида, шунингдек қўшимча иш ҳақи ёки бошқа даромади тўғрисида суд иж-рочисини ҳамда алимент олувчи шахсни хабардор қилиши шарт.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида курсатилган маълумотларни белгиланган муддатда ўз-ўзидан сабабларга кўра хабар қилмаган тақдирда, айбдор мансабдор шахс ва алимент тўловчи шахс қонунда белгиланган тартибда жавоб-гарликка тортилади.

139-модда. Алимент қарзини ундириш

Алимент қарзи алимент тўлаши шарт

бўлган шахсининг иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромадидан ундирилади. Иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромад етарли бўлмаганда, алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг банклар ва бошқа кредит ташкilotларидаги ҳисобварақларида турган пул маблағидан, тижорат ва тижоратчи бўлмаган ташкilotларга шартнома асосида ўтказилган пул маблағидан ундирилади, мулк ҳуқуқининг ўтишига олиб келувчи шарт-номалар бундан мустасно. Бу маблағ етарли бўлмаганда ундириш алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг қонун бўйича ундириш қаратилиши мумкин бўлган ҳар қандай мол-мулкига қаратилади.

Ундириш алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг ҳисобварақларидаги пул маблағига ва унинг бошқа мол-мулкига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қаратилади.

Алимент тўлаш тўғрисидаги нотариал тартибда тасдиқланган келишув ёки ижро варақаси асосида ўтган даврдаги алимент қарзи ижро варақаси ёки алимент тўлаш тўғрисидаги келишув алимент ундириш учун тақдим қилинганга қадар ўтган уч йилдан ортиқ бўлмаган муддат учун ундирилади.

Алиментлар ижро варақаси ёки алимент тўлаш тўғрисидаги нотариал тартибда тасдиқланган келишув бўйича алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг айби билан ундирилмаган бўлса, алиментлар ушбу модданинг учинчи қисмида курсатилган уч йиллик муддатдан қатъи назар, ўтган барча вақт учун ундирилади.

140-модда. Алимент қарзининг миқдорини белгилаш

Алимент қарзининг миқдори суд иж-рочиси томонидан суднинг ҳал қилув қарори ёки алимент тўлаш тўғрисидаги нотариал тартибда тасдиқланган келишувда белгиланган алимент миқдоридан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Ушбу Кодекснинг 99-моддасига асосан вояга етмаган болаларга туланадиган алимент қарзининг миқдори алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг иш ҳақи ва (ёки) бошқа даромади миқдоридан келиб чиққан ҳолда алимент ундирилмаган вақт учун ҳисоблаб чиқилади. Агар алимент тўлаши шарт бўлган шахс шу даврда иш-ламаган бўлса ёки унинг иш ҳақи ва (ёки) даромадини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим қилинмаган бўлса, алимент қарзи ундирилаётган вақтда алимент Ўзбекистон Республикасида амалда бўлган энг кам ойлик иш ҳақи миқдори бўйича ҳисоблаб чиқилади. Агар қарзни бундай белгилаш тарафлардан бирининг манфаатларига жиддий путур етказса, манфаатларига путур етказилган тараф судга мурожаат қилишга ҳақлидир. Суд тарафларнинг моддий ва оилавий аҳволини ва бошқа эътиборга лойиқ ҳолатларни инобатга олиб, қарзнинг пул билан туланадиган қатъий суммасини белгилashi мумкин.

141-модда. Алимент қарзини тўлашдан озод қилиш

Тарафлар ўртасидаги келишувга мувофиқ алимент қарзини тўлашдан озод қилиш ёки уни қамайтиришга тарафларнинг ўзаро розилиги бўлгандагина йўл қўйилади, вояга етмаган болаларга алимент тўланадиган ҳоллар бундан мустасно.

Агар суд алимент тўлаши шарт бўлган шахс касаллиги ёки бошқа узрли сабабларга кўра алимент тўламаганлигини аниқласа ҳамда унинг моддий ва оилавий аҳволи йиғилган алимент қарзни тўлашга имкон бермайди деб топса, алимент тўловчининг даъвосига биноан уни алимент қарзларини тўлашдан тўла ёки қисман озод этишга ҳақлидир.

142-модда. Алиментни ўз вақтида тўламаганлик учун жавобгарлик

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувга мувофиқ алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг айби билан қарз вужудга келган бўлса, айбдор шахс ушбу келишувда белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Суднинг ҳал қилув қарорига кўра алимент тўлаши шарт бўлган шахсининг айби билан қарз вужудга келган бўлса, айбдор шахс кечиктирилган ҳар бир кун учун туланмай қолган алимент суммасининг ўндан бир фоизи миқдоридан алимент олувчига неустойка тўлайди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ОИЛА КОДЕКСИ

Алимент олувчи алимент уз вақтида тўланмаганлигида айбдор алимент тўлаш шарт бўлган шахсдан алимент тўлаш мажбуриятларини уз вақтида бажармаганлик оқибатида етказилган барча зарарларнинг неустойка билан қопланмаган қисмини ундиришга ҳам ҳақлидир.

143-модда. Алиментни ҳисобга ўтказишга ва қайтариб олишга йўл қўйилмаслиги

Алимент қарши қўйилган бошқа талаблар билан ҳисобга ўтказилиши мумкин эмас.

Алиментни қайтариб олишга йўл қўйилмайди, қуйидаги ҳоллар бундан мустасно:

алимент олувчи томонидан ёлгон маълумотлар бериш ёки қалбаки ҳужжатлар тақдим этиш оқибатида алимент ундириш тўғрисида чиқарилган суднинг ҳал қилув қарори бекор қилинганда;

алимент олувчи томонидан алдаш, қўрқитиш ёки зўрлик таъсири остида тузилган алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ҳақиқий эмас деб топилганда;

алимент тўланишига асос бўлган суднинг ҳал қилув қарори, алимент тўлаш тўғрисидаги келишув ёки ижро варақаси қалбакилиги факти суд ҳукми билан аниқланганда.

Агар ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган ҳаракатлар вояга етмаган боланинг ёки вояга етган муомалага лаёқатсиз алимент олувчининг вакили томонидан содир этилган бўлса, алимент қайтариб олинмайди, тўланган алимент суммалари эса, алимент тўлаши шарт бўлган шахснинг даъвосига кўра айбдор вакилдан ундирилади.

144-модда. Алиментни индексация қилиш

Суднинг ҳал қилув қарорига асосан пул билан тўланадиган қатъий суммада ундириладиган алиментларни индексация қилиш алиментлар ушлаб қолинаётган жойда қонун ҳужжатлари билан белгиланган энг кам ойлик иш ҳақига мутаносиб равишда амалга оширилади.

Индексация қилиш мақсадида алиментнинг миқдори суд томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг муайян қисмига мос равишда пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланади.

145-модда. Алимент тўлаши шарт бўлган шахс чет давлатга кетаётганида алимент тўланиши

Алимент тўлаши шарт бўлган шахс доимий яшаш учун ёки уч ойдан ортиқ муддатга чет давлатга кетаётганида қонунга мувофиқ ўзи таъминот бериши лозим бўлган алимент олувчилар билан ушбу Кодекснинг 130-134-моддаларига асосан алимент тўлаш тўғрисида келишув тузиши шарт.

Алимент тўлаш тўғрисида келишувга эришилмаган тақдирда манфаатдор шахс алимент миқдорининг пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланиши ва алиментни бир йўла тўлаш тўғрисида ёки алимент эвазига муайян мол-мулкни бериш ёхуд алиментни бошқа усулда тўлаш тўғрисидаги талаб билан судга мурожаат қилишга ҳақли.

146-модда. Алимент миқдорини ўзгартириш ёки алимент тўлашдан озод қилиш

Алимент миқдори суд тартибида белгиланганидан кейин тарафлардан бирининг моддий ёки оилавий аҳоли ўзгарса, суд улардан ҳар бирининг талабига кўра алиментнинг белгиланган миқдорини ўзгартиришга ёки алимент тўлаши шарт бўлган шахсни алимент тўлашдан озод қилишга ҳақли. Алимент миқдорини ўзгартиришда ёки уни тўлашдан озод қилишда суд тарафларнинг эътиборга лойиқ бошқа манфаатларини ҳисобга олишга ҳақли.

147-модда. Алимент мажбуриятларининг тугатилиши

Алимент тўлаш тўғрисидаги келишувда белгиланган алимент мажбуриятлари тарафлардан бирининг ўлими, мазкур келишув муддатининг ўтиши ёки унда назарда тутилган бошқа асосларга кўра тугайди.

Суд тартибида ундириладиган алимент тўлаш:

бола вояга етганда ёки вояга етмасдан туриб тўла муомала лаёқатига эга бўлганда;

фойдасига алимент ундириладиган бола фарзандликка олинганда;

суд алимент олувчининг меҳнатга лаёқати тикланган ёки уни ёрдамга муҳтож бўлмай қолган деб топганда;

меҳнатга лаёқатсиз, ёрдамга муҳтож алимент олувчи собиқ эр ёки хотин янги никоҳга кирганда;

алимент олувчи ёки алимент тўлаши шарт бўлган шахс вафот этганда тугатилади.

VI бўлим. ОТА-ОНА ҚАРАМОҒИДАН МАҲРУМ БЎЛГАН БОЛАЛАРНИ

ЖОЙЛАШТИРИШ ШАКЛЛАРИ 19-бўб. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш ва жойлаштириш

148-модда. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш

Ота-она вафот этганда, ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум этилганда, уларнинг ота-оналик ҳуқуқи чекланганда, улар муомалага лаёқатсиз деб топилганда, касал бўлганда, узоқ муддат бўлмаганда, ота-она болаларни тарбиялаш ёки уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишдан бўйин товлаганда, шу жумладан ота-она тарбия, даволаш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш муассасалари ва шунга ўхшаш бошқа муассасалардаги боласини олишдан бош тортганда, шунингдек ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган бошқа ҳолларда болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш васийлик ва ҳомийлик органлари зиммасига юклатилади.

149-модда. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш ва ҳисобга олиш

Васийлик ва ҳомийлик органлари ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлайди, бундай болаларни ҳисобга олади ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган ҳар бир ҳолатга қараб, болаларни жойлаштириш шакллари танлайди, шунингдек бундан бўён уларга таъминот бериш, уларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш шарт-шароитларини назорат қилиб боради.

Васийлик ва ҳомийлик органидан ташқари бошқа юридик ва жисмоний шахсларнинг ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни аниқлаш ва жойлаштириш бўйича фаолият юритишига йўл қўйилмайди.

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар борлигидан хабардор бўлган муассасалар (мактабгача тарбия муассасалари, умумтаълим муассасалари, даволаш ва бошқа муассасалар)нинг мансабдор шахслари ва бошқа фуқаролар бу ҳақда болалар турган жойдаги васийлик ва ҳомийлик органига хабар беришлари шарт. Васийлик ва ҳомийлик органи бундай хабарни олган кундан бошлаб уч кун ичида боланинг турмуш шароитини текшириб чиқиши шарт бўлиб, бунда бола ота-она ёки қариндошлари қарамоғидан маҳрум бўлганлиги аниқланса, уни жойлаштириш масаласи ҳал бўлгунга қадар боланинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаши шарт.

150-модда. Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни жойлаштириш

Ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болалар оила (фарзандликка олиниши, васийлик, ҳомийлик белгиланиши ёки тутилган оила)га берилиши, бундай имконият бўлмаганда эса, етим болалар ёхуд ота-оналар қарамоғидан маҳрум бўлган болалар учун тайинланган муассасалар (тарбия, даволаш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш муассасаси ва шунга ўхшаш бошқа муассасалар)га тарбияга берилиши лозим.

Ота-онаси қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган оилага ёки муассасаларга тарбиялаш учун жойлаштириш масаласи ҳал бўлгунга қадар васийлик (ҳомийлик) мажбуриятларини бажариш вақтинча васийлик ва ҳомийлик органлари зиммасига юклатилади.

20-бўб. Фарзандликка олиш

151-модда. Фарзандликка олиш

Фарзандликка олишга фақат вояга ет-

маган болаларга нисбатан ва уларнинг манфаатларинигина кўзлаб йўл қўйилад.

Фарзандликка олиш болани фарзандликка олишни истаган шахсларнинг аризасига биноан ҳамда васийлик ва ҳомийлик органи тавсиясига кўра туман, шаҳар ҳокими қарори билан амалга оширилади.

152-модда. Фарзандликка олиши мумкин бўлган шахслар

Вояга етган эркак ёки аёл фуқаролар фарзандликка олувчилар бўлиши мумкин, қуйидаги шахслар бундан мустасно:

ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ёки ота-оналик ҳуқуқи чекланганлар;

қонун билан белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилганлар;

асаб касалликлари ёки наркология муассасаларида рўйхатда турувчилар;

ушбу Кодекс 169-моддасининг биринчи қисмида кўрсатилган асослар бўйича фарзандликка олинганлиги бекор қилинган собиқ фарзандликка олувчилар;

қасддан содир қилган жиноятлари учун илгари ҳукм қилинганлар.

Фарзандликка олувчи ва фарзандликка олинувчилар ёшидаги фарқ ун беш ёшдан кам бўлмаслиги шарт, ўғай ота ва ўғай она томонидан фарзандликка олиш ҳоллари бундан мустаснодир.

153-модда. Фарзандликка олишни сир сақлаш

Фарзандликка олишни сир сақлаш қонун билан ҳимоя қилинади.

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш дафтаридидаги ва бошқа ҳужжатлардаги фарзандликка олувчилар фарзандликка олинганларнинг ота-онаси эмаслигини билдирадиган мазмундаги ёзувлар билан таништириш, бу ёзувлардан қучирмалар ва бошқа маълумотларни фарзандликка олувчиларнинг розилигисиз, агар улар вафот этган бўлса, васийлик ва ҳомийлик органининг розилигисиз бериш тақиқланади.

Фарзандликка олувчининг ёки васийлик ва ҳомийлик органининг эркига хилоф равишда фарзандликка олиш сирини ошкор қилган шахслар қонун билан белгиланган жавобгарликка тортилади.

154-модда. Фарзандликка олишда устунлик ҳуқуқига эга бўлган шахслар

Фарзандликка олишда қуйидагилар устунлик ҳуқуқига эга бўлади:

турар жойидан қатъи назар фарзандликка олинувчининг қариндошлари;

фарзандликка олинувчи бола оиласида яшаётган шахс;

ака-ука, опа-сингилларни улар уртасидаги қариндошлик алоқаларини бузмасдан фарзандликка олаётган шахслар;

ўғай ота ва ўғай она;

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари; касаллик, бахтсиз ҳодиса оқибатида фарзандларидан ажралган шахслар.

155-модда. Фарзандликка олинаётган боланинг фарзандликка олинишига розилиги

Ун ёшга тулган болани фарзандликка олиш учун унинг розилиги талаб қилинади.

Фарзандликка олиш учун боланинг розилиги васийлик ва ҳомийлик органи томонидан аниқланади.

156-модда. Боланинг розилигисиз фарзандликка олиш

Агар бола фарзандликка олувчиларнинг оиласида тарбияланаётган бўлса ва уларни ўз ота-онаси деб эътироф этса, фарзандликка олиш фарзандликка олинаётган боланинг розилигисиз амалга оширилиши мумкин.

157-модда. Фарзандликка олувчининг эри (хотини)нинг болани фарзандликка олишга розилиги

Агар бола эр-хотиннинг ҳар иккаласи томонидан фарзандликка олинмаётган бўлса, бунга хотин (эр)нинг розилиги талаб этилади.

Агар эр-хотин оилавий муносабатларни тугатган, бир йилдан ортиқ бирга яшамаётган бўлсалар ва эр (хотин)нинг турар жойи номаълум бўлса, фарзандликка олишда унинг розилиги талаб қилинмайди.

158-модда. Васийлик ёки ҳомийлик-

даги болани фарзандликка олиш

Васийлик ёки ҳомийликдаги болани фарзандликка олиш, агар унинг ота-онасидан розилик талаб қилинмайдиган бўлса, васий ёки ҳомийнинг розилиги билан амалга оширилади.

159-модда. Ота-онанинг боланинг фарзандликка олинишига розилиги

Болани фарзандликка олиш учун фарзандликка олинаётган бола ота-онасининг розилиги талаб этилади.

Ота-она боланинг муайян бир шахс(шахслар) томонидан фарзандликка олинишига розилик беришлари ёки фарзандликка беришга розилик билдириб, фарзандликка олувчиларни танлаш ихтиёрини васийлик ва ҳомийлик органига ҳавола қилишлари мумкин.

Ота-онанинг боланинг фарзандликка олинишига розилиги ёзма шаклда баён этилиши керак.

Фарзандликка олиш тўғрисида қарор чиқарилгунга қадар ота-она ўз розилигини қайтариб олишга ҳақлидир.

160-модда. Ота-онанинг розилигисиз фарзандликка олиш

Фарзандликка олиш қуйидаги ҳолларда: ота-онанинг кимлиги номаълум бўлса; ота-она ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган бўлса;

ота-она муомалага лаёқатсиз, бедарак йўқолган деб топилган ёки вафот этган деб эълон қилинган бўлса;

ота-она бир йилдан ортиқ муддат давомида болалар ёки даволаш муассасаларидаги боласидан узрли сабабларсиз хабар олмаган бўлса, ота-онанинг розилигисиз амалга оширилади.

161-модда. Давлат болалар муассасалари тарбияси ва таъминотидаги болаларни фарзандликка олиш

Давлат болалар муассасаларининг тарбияси ва таъминотидаги болаларни фарзандликка олиш, агар уларнинг ота-онаси розилиги талаб этилмайдиган бўлса, шу муассаса маъмуриятининг розилиги билан амалга оширилади.

162-модда. Болани такроран фарзандликка олиш

Фарзандликка олиш тўғрисидаги биринчи қарор суд тартибида бекор қилинган кейингина боланинг такроран фарзандликка олинишига йўл қўйилади.

163-модда. Фарзандликка олиш рад этилганлиги устидан шикоят қилиш

Туман, шаҳар ҳокимининг фарзандликка олишни рад этганлиги устидан фарзандликка олиш ҳақида ариза берган шахс суд тартибида шикоят қилиши мумкин.

164-модда. Фарзандликка олишда тугилишни қайд этиш дафтарига ўзгартириш қиритиш

Фарзандликка олиш тўғрисида қарор чиқарилгандан кейин ун кун ичида фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органлари фарзандликка олинаётганнинг тугилиши қайд этилган дафтарга зарур ўзгартиришлар қиритиши лозим.

Фарзандликка олувчилар боланинг тугилиши қайд этилган дафтарга унинг ота-онаси деб ёзилиши керак.

Зарур ҳолларда боланинг фамилияси, исми, отасининг исмигина эмас, балки тугилган санаси ҳам бир йилдан ортиқ бўлмаган фарқ билан ўзгартирилади. Агар бола ун ёшдан ошмаган бўлса, тугилган жойи ҳам Ўзбекистон Республикаси доирасида ўзгартирилиши мумкин.

165-модда. Фарзандликка олишнинг ҳуқуқий оқибатлари

Фарзандликка олинган болалар барча шахсий ва мулкый ҳуқуқларда фарзандликка олувчининг ўз болаларига тенглаштирилади.

Фарзандликка олинганлар ва уларнинг ота-онаси (ота-она қариндошлари) бир-бирларига нисбатан шахсий ва мулкый ҳуқуқларни йўқотадилар ҳамда ўзаро мажбуриятлардан озод бўлади.

166-модда. Фарзандликка олишда боқувчисини йўқотганлик учун пенсия ёки нафақанинг сақланиши

Фарзандликка олиниш вақтида боқувчисини йўқотганлик учун пенсия ёки нафақа олиш ҳуқуқига эга бўлган вояга етмаганлар фарзандликка олинган тақдирда ҳам ана шу ҳуқуқни сақлаб қоладилар.

(Давоми 6-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ОИЛА КОДЕКСИ

(Боши 3,- 4,- 5,- бетларда).

167-модда. Фарзандликка олишнинг вужудга келиш вақти

Фарзандликка олинган боланинг туғилишини қайд этиш дафтарига зарур ўзгартиришлар киритилган кун фарзандликка олишнинг вужудга келган вақти ҳисобланади.

168-модда. Фарзандликка олишни ҳақиқий эмас деб топиш асослари

Фарзандликка олиш қуйидаги ҳолларда, агар:

фарзандликка олиш қалбаки ҳужжатлар асосида расмийлаштирилган бўлса; фарзандликка олиш сохта бўлса; вояга етган шахс фарзандликка олинган бўлса;

фарзандликка олувчи шахс ушбу Кодекснинг 152-моддасига мувофиқ фарзандликка олиш ҳуқуқига эга бўлмаган бўлса, ҳақиқий эмас деб топилади.

169-модда. Фарзандликка олишни бекор қилиш асослари

Фарзандликка олиш агар фарзандликка олувчилар:

ўз зиммаларига юклатилган мажбуриятларни бажаришдан бўйин товлайётган ёки уларни лозим даражада бажармаётган бўлсалар;

ота-оналик ҳуқуқини суиистеъмол қилаётган бўлсалар;

фарзандликка олинувчиларга нисбатан шафқатсизлик билан муомалада бўлсалар;

муттасил ичкиликбозликка ёки гиёҳвандликка муштаро бўлган бўлсалар бекор қилиниши лозим.

Фарзандликка олинувчининг ҳулқ-атвори фарзандликка олувчиларнинг шаъни ва қадр-қимматига путур етказётган, уларнинг ҳаёти ёки соғлиғига хавф солаётган бўлса, фарзандликка олинувчи вояга етганидан кейин фарзандликка олиш бекор қилинишига йўл қўйилади.

Суд бошқа асосларга кўра ҳам боланинг манфаатларидан келиб чиқиб, унинг фикрини ҳисобга олган ҳолда фарзандликка олишни бекор қилишга ҳақлидир.

170-модда. Фарзандликка олишни бекор қилишни талаб этиш ҳуқуқига эга бўлган шахслар

Фарзандликка олинганнинг ота-онаси, прокурор, васийлик ва ҳомийлик органлари, вояга етмаганлар иши билан шуғулланувчи комиссиялар, шунингдек ўн олти ёшга тўлган фарзандликка олинган бола фарзандликка олишни суд тартибидеда бекор қилишни талаб этиш ҳуқуқига эга.

171-модда. Фарзандликка олишни ҳақиқий эмас деб топиш ва бекор қилиш тартиби

Фарзандликка олишни ҳақиқий эмас деб топиш ва фарзандликка олишни бекор қилишга фақат суд тартибидеда йўл қўйилади. Бу тоифадаги ишларни ҳал қилишда ўн ёшга тўлган боланинг фикри ҳисобга олинади.

Фарзандликка олишни ҳақиқий эмас деб топиш ёки фарзандликка олишни бекор қилиш тўғрисидаги суднинг ҳал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин уч кундан кечиктирмай суд шу қарордан кўчирмани боланинг фарзандликка олиниши тўғрисида қарор чиқарган шаҳар, туман ҳокимига юбориши шарт.

172-модда. Фарзандликка олишни ҳақиқий эмас деб топиш ва фарзандликка олишни бекор қилиш оқибатлари

Суд томонидан фарзандликка олиш ҳақиқий эмас деб топилганда ёки фарзандликка олиш бекор қилинганда фарзандликка олинувчи бола билан фарзандликка олувчиларнинг (фарзандликка олувчиларнинг қариндошлари) ўзаро ҳуқуқ ва мажбуриятлари тугатилади ҳамда бола билан унинг ота-онаси (ота-онанинг қариндошлари) ўртасидаги ҳуқуқ ва мажбуриятлар тикланади.

Фарзандликка олиш ҳақиқий эмас деб топилганда ёки фарзандликка олиш бекор қилинганда, бола суднинг ҳал қилув қарори билан ота-онасига олиб берилди.

Боланинг ота-онаси йўқ бўлса, шунингдек болани ота-онасига бериш унинг манфаатларига зид бўлса, у васийлик ва ҳомийлик органлари қарамоғига берилди.

Суднинг ҳал қилув қароридеда фарзандликка олинувчининг фамилияси, исми ва

ота исмини сақлаш-сақланмаслиги кўрсатилиши керак.

Ўн ёшга тўлган боланинг фамилияси, исми ва ота исми фақат унинг розилиги билан ўзгартирилиши мумкин.

21-бўб. Васийлик ва ҳомийлик

173-модда. Васийлик ва ҳомийликнинг мақсади

Васийлик ва ҳомийлик ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга таъминот бериш, уларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш, шунингдек бундай болаларнинг шахсий ҳамда мулкӣ ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун белгиланади.

174-модда. Васийлик ва ҳомийликни белгилувчи органлар

Васийлик ва ҳомийлик туман ёки шаҳар ҳокимининг қарори билан белгиланади.

Васийлик ва ҳомийлик васий ёки ҳомий тайинланишга муҳтож бўлган шахс яшаётган жойда, агар шахсининг муайян яшаш жойи бўлмаса, васий ёки ҳомий яшаётган жойда белгиланади.

175-модда. Васийлик ва ҳомийлик вазифаларини амалга ошириш

Васийлик ва ҳомийлик вазифаларини амалга ошириш ўн саккиз ёшга тўлган шахсларга нисбатан – халқ таълими бўлимларига, суд томонидан муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган шахсларга нисбатан – соғлиқни сақлаш бўлимларига, соғлигининг ёмонлиги сабабли ҳомий тайинланишига муҳтож муомалага лаёқатли шахсларга нисбатан – ижтимоий таъминот бўлимлари зиммасига юклатилади.

176-модда. Васийлик ва ҳомийлик белгиланган шахслар

Васийлик ўн тўрт ёшга тўлмаган болаларга ва суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган шахсларга нисбатан белгиланади.

Ҳомийлик ўн тўрт ёшдан ўн саккиз ёшгача бўлган вояга етмаганларга, шунингдек суд томонидан муомала лаёқати чекланган деб топилган шахсларга нисбатан белгиланади.

Соғлигининг ёмонлиги сабабли мустақил равишда ўз ҳуқуқларини амалга ошира олмайдиган ва мажбуриятларини бажара олмайдиган вояга етган муомалага лаёқатли шахсларга нисбатан ҳомийлик шу шахсларнинг илтимосига биноан белгиланиши мумкин.

177-модда. Ота-онаси бўлган вояга етмаган болаларга васий ёки ҳомий тайинлаш

Боланинг ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинмаган ота-онаси бўлиб, васийлик ва ҳомийлик органлари унинг ота-она тарбиясида қолиши бола манфаатларига жавоб бермаслигини, шунингдек боланинг ҳаёти ва соғлиғи учун бевосита хавф борлигини аниқласа, унга васий ёки ҳомий тайинланади.

Ота-она васийлик ва ҳомийлик органларининг васий ёки ҳомий тайинлаш ҳақидаги қарори устидан судга шикоят қилишга ҳақли.

178-модда. Ота-она вақтинча бўлмаганда болаларга васийлик ёки ҳомийлик белгилаш

Ота-она олти ойдан ортиқ ҳозир бўлмаган тақдирда, агар болаларнинг манфаатлари учун зарур бўлса, уларга нисбатан васийлик ва ҳомийлик белгиланади. Ота-она вақтинча бўлмаганда, агар улар боласини қариндошлари ёки бошқа яқин кишилари қарамоғига тарбиялаш ва назорат қилиш учун қолдирган бўлсалар, болаларга васийлик ва ҳомийлик белгиланиши шарт эмас.

179-модда. Васий ва ҳомий тайинлаш тартиби

Васийлик ва ҳомийлик мажбуриятларини бевосита амалга ошириш учун васийлик ва ҳомийлик органлари васий ёки ҳомий тайинлайди.

Васий ёки ҳомий этиб вояга етган ҳарикки жинсдаги фуқаролар уларнинг розилиги билангина тайинланиши мумкин.

Васийлик ёки ҳомийлик тайинлаш лозимлиги васийлик ва ҳомийлик органларига маълум бўлган вақтдан бошлаб бир ойдан кечиктирмай васий ёки ҳомий тайинланиши лозим.

Васий ёки ҳомийни тайинлаш вақтида унинг шахсий фазилатлари, тегишли мажбуриятларни бажаришга қобилияти, маж-

кур шахс билан васийлик ёки ҳомийликка муҳтож шахс ўртасидаги муносабатлар, шунингдек васийлик ёки ҳомийликка олинувчининг ўз хоҳиши эътиборга олинishi лозим.

180-модда. Васий ва ҳомий қилиб тайинланиши мумкин бўлмаган шахслар

Қуйидаги шахслар васий ва ҳомий қилиб тайинланиши мумкин эмас:

ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинганлар ёки ота-оналик ҳуқуқи чекланганлар; қонунда белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилганлар;

собиқ фарзандликка олувчилар, агар фарзандликка олганлиги ушбу Кодекс 169-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган асослар бўйича бекор қилинган бўлса;

қонун билан зиммаларига юклатилган мажбуриятларини лозим даражада бажармаганликлари ёки ўз ҳуқуқларини суиистеъмол қилганликлари учун васийлик ёки ҳомийлик вазифаларидан четлатилганлар; қасддан содир этган жинояти учун илгари ҳукм қилинганлар.

181-модда. Васий ва ҳомийнинг ҳуқуқ ҳамда мажбуриятлари

Васийлар ўз қарамоғидаги шахсларнинг қонуний вакиллари ҳисобланадилар ва улар номидан ҳамда уларнинг манфаатларини кўзлаб барча зарур битимларни тузадилар.

Ҳомийлар ўз қарамоғидаги шахсларга улар ўз ҳуқуқларини амалга оширишида ва мажбуриятларини бажаришида кўмаклашадилар, шунингдек уларнинг ҳуқуқлари учинчи шахслар томонидан суиистеъмол этилишидан ҳимоя қиладилар.

Васий ва ҳомий:

турар жойи ўзгарганлиги ҳақида васийлик ва ҳомийлик органини хабардор қилиши;

васийлиги ва ҳомийлигидаги болаларни тарбиялаши, уларнинг таъминоти, саломатлиги, жисмоний, руҳий, маънавий ва ахлоқий камолоти ҳақида ғамхўрлик қилиши ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиши;

ўз қарамоғидаги вояга етмаган шахслар билан бирга яшаш шарт. Ўн олти ёшга тўлган ҳомийликдаги боланинг ўз ҳомийсидан алоҳида яшашига, башарти бу унинг тарбиясига ҳамда ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимоя қилинишига салбий таъсир қилмаса, васийлик ва ҳомийлик органининг розилиги билан йўл қўйилади.

Васий ва ҳомий қуйидагиларга: васийлиги ва ҳомийлигидаги боланинг фикри, шунингдек васийлик ва ҳомийлик органининг тавсияларини ҳисобга олган ҳолда болани тарбиялаш усулларини мустақил равишда белгилашга;

васийлиги ёки ҳомийлигидаги болани қонуний асослар бўлмагандан туриб, ўз қарамоғида сақлаб турган ҳар қандай шахслардан, шу жумладан боланинг яқин қариндошларидан суд тартибидеда қайтариб беришни талаб қилишга ҳақлидирлар.

Васий ва ҳомий боланинг ўз ота-онаси ва бошқа яқин қариндошлари билан қўришиб туришига тўсқинлик қилишга ҳақли эмас, бундай қўришиш бола манфаатларига зид ҳоллар бундан мустаснодир.

Васий ёки ҳомий, агар ўз қарамоғидаги шахснинг муомалага лаёқатсиз ёки спиртли ичимликлар, гиёҳвандлик воситалари ёхуд психотроп моддаларни истеъмол қилиши натижасида муомала лаёқати чекланган деб топилганига асос бўлган ҳолатлар барҳам топса, уни муомалага лаёқатли деб топиши ва васийлик ёки ҳомийлик бекор қилинишини сураб судга мурожаат этиши шарт.

Васийлик ва ҳомийлик вазифалари бепул бажарилади.

182-модда. Васий ва ҳомийлар фаолиятини назорат қилиш

Васий ва ҳомий ҳуқуқларининг амалга оширилиши ҳамда мажбуриятларининг бажарилиши устидан васийлик ва ҳомийлик органлари назорат қиладилар.

183-модда. Васийлик ва ҳомийликдаги шахсларнинг мол-мулкни бошқариш

Васийлик ёки ҳомийликдаги шахсларнинг мол-мулкни бошқариш мол-мулк жойлашган ерда ўрнатилади. Васийлик ёки ҳомийликдаги шахсларнинг мол-мулкни бошқариш, уларга тегишли мол-мулкни бошқаларга ўтказиш, васийлик ва ҳомийликдаги шахсларга тегишли пул ва бошқа қимматли буюмларни сақлаш, мол-мулкни бошқариш ва сақ-

лаш билан боғлиқ бўлган бошқа ҳаракатларни бажариш тартиби ва шартлари, шунингдек васийлик ва ҳомийликдаги шахсларнинг мол-мулкни бошқариш ва сақлаш бўйича васий ва ҳомийларнинг ҳисобот бериш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Суднинг шахсни бедарак йўқолган деб топиш тўғрисидаги ёки уни вафот этган деб эълон қилиш ҳақидаги ёхуд мерос олиш тўғрисидаги ҳал қилув қарори бекор қилинганда мол-мулкни бошқариш бекор қилинади.

184-модда. Васийнинг васийлик ва ҳомийлик органларининг розилиги билан қилиши мумкин бўлган ҳаракатлари

Васий васийлик ва ҳомийлик органларининг розилиги билан: васийликдаги шахс номидан нотариал тартибда тасдиқланиши лозим бўлган битим (шартнома)лар тузишга;

васийликдаги шахсга қарашли бўлган мол-мулкни тақсимлаш, бир йилдан ортиқ муддатга гаровга қўйиш ёки ижарага беришга;

васийликдаги шахс номидан мерос ва (ёки) ҳадя олишдан воз кечишга;

васийликдаги шахсга қарашли турар жойни айирбошлашга;

васийликдаги шахсга тегишли ҳар қандай ҳуқуқдан воз кечишга ҳақлидир.

185-модда. Васий ва ҳомий томонидан қилиниши мумкин бўлмаган ҳаракатлар

Васий ва ҳомий, уларнинг эри (хотини) ва яқин қариндошлари васийлик ва ҳомийликдаги шахс билан битимлар тузишга, шунингдек васийликдаги ёки ҳомийликдаги шахс билан васий ёки ҳомийнинг эри (хотини) ва яқин қариндошлари ўртасидаги суд ишларини юритишда васийлик ёки ҳомийликдаги шахснинг вакили бўлишга ҳақли эмас.

Васийликдаги шахс номидан ҳадя шартномаси тузишга йўл қўйилмайди.

186-модда. Васийлик ёки ҳомийликдаги шахсга нафақа тайинлаш

Васий ва ҳомий ўз васийлиги ёки ҳомийлигидаги шахсга таъминот беришга мажбур эмас.

Васий ва ҳомийнинг ўз васийлиги ёки ҳомийлигидаги шахснинг таъминоти учун қилган ҳаражатлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мазкур шахснинг маблағи ҳисобидан қопланади, бу маблағ етарли бўлмаган тақдирда эса, унинг таъминоти учун васийлик ва ҳомийлик органлари нафақа тайинлайди.

187-модда. Вояга етган шахсга ҳомийлик қилиш мажбуриятидан озод этиш

Соғлигининг ёмонлиги сабабли ҳомий белгиланишига муҳтож бўлган вояга етган шахснинг ҳомийси ўз ҳомийлигидаги шахс талаби билан ҳомийлик мажбуриятдан озод қилиниши лозим. Бундай ҳолда васийлик ва ҳомийлик органлари ҳомий тайинланишига муҳтож шахснинг розилиги билан унга бошқа шахсни ҳомий этиб тайинлаши мумкин.

188-модда. Васий ва ҳомийни ўз мажбуриятини бажаришдан четлатиш

Васий ёки ҳомий ўз зиммасига қонун билан юклатилган мажбуриятларини лозим даражада бажармаганда васийлик ва ҳомийлик органлари васийни ёки ҳомийни бу мажбуриятларни бажаришдан четлатади.

Васий ёки ҳомий ўз зиммасига юклатилган мажбуриятларидан ғаразгўйлик ёки бошқа паст ниятларда фойдаланганида, шунингдек васийлик ёки ҳомийликдаги шахснинг назоратсиз ёхуд зарур ёрдамсиз қолдирганида, васийлик ва ҳомийлик органлари айбдорни қонунда белгиланган жавобгарликка тортиш учун зарур чораларни қўришлари мумкин.

189-модда. Васийликнинг тугаши

Васийлик қуйидаги ҳолларда:

васий ёки васийликдаги шахс вафот этганда;

вояга етмаганларга нисбатан – улар ўн тўрт ёшга тўлганда ёки улар ота-онаси тарбиясига қайтарилганда;

қонунда белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз деб топилганлар учун – уларнинг муомала лаёқати суд томонидан тикланган тақдирда тугайди.

Вояга етмаган бола ўн тўрт ёшга тўлганлиги сабабли васийлик тугаганида васий вазифасини бажарувчи шахс махсус тайинланмасдан вояга етмаган боланинг ҳомийси бўлиб қолади.

(Давоми бор).

ДУШАНБА, 29

ЎЗТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.40 «Тахлилнома».
8.40 «Ўзбектеlevision» намоиш
этади. «Ҳисор қуриқонаси». Пре-
мьера.
9.05 «Ўзлик».
9.30 «Омад юлдузи».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.
10.05 «Ёшлик» студияси. «Қутлуг
қадам».
10.20 «Ўзбек киноси ижодкорла-
ри».
10.40 Кундузги сеанс. «Ёз ҳикоя-
лари». Бадий фильм.
12.05 «Истиқлолим, сени қуйлай-
ман».
12.25 «Фермер». Телетанлов.
12.45 «Жаҳон спорти».
12.55 Мультфильм.
13.05—14.00 «Ҳамма қуриши
шарт... эмас».
18.10 «Меҳрингиз ардоғида».
18.30 «Олам ва одам».
18.50 «Севги сурури».
19.10 «Фармон ва ижро».
19.30 «Аҳборот» (рус тилида)
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Аҳборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 М. Бобоев. «Кунгил
кучалари». Видеофильм. 17-қўй.
22.15 Футбол. XVI Жаҳон чемпио-
нати. 1/8 финал.
23.50 «Аҳборот».
00.15 «Шоир тақдири». Бадий
фильм («Тоғжилар»).

ЎЗТВ-II

18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Ёрилош». Мультфильм.
18.35 «Жаҳон урушларининг
мафий архивларидан».
19.00 «Ойдиндаги қадамлар».
19.30 «Аҳборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 «Туташ диллар».
20.30 «Аҳборот».
21.00 «Олтин мерос».
21.30 «Вьетнамга мактублар».
22.15 Бурч ва масъулият.
22.30 Мусикий лаҳзалар.

СЕШАНБА, 30

ЎЗТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Аҳборот».
8.25 Республика газеталарининг
шарҳи.
8.40 «Шўхи дилрабо келур».
Мусикий дастур.
9.10 Биржа ва банк хабарлари.
9.25 О. Эргаш. «Шукрона». Телено-
велла.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янги-
ликлар.
10.05 Эртақлар — яхшиликка етак-
лар. «Бир сўм қадри».
10.30 Абитуриентлар, сизлар учун.
Адабиёт.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Абитуриентлар, сизлар учун.
Математика.
12.05 «Олам ва одам».
12.25 Кундузги сеанс. «Кичик бо-
ланинг катта ташвиши». Бадий
фильм.
13.30—14.00 Ўзбек қуйларидан кон-
церт.
18.10 «Алдар Қўса». Мультфильм.
18.25 «Хунарманд». Тележурнал.
18.45 «Вазият».
19.00 «Чирғи ёниқ уй». Телетан-
лов.
19.30 «Аҳборот» (рус тилида).
19.55 «Зиё сарчашмаси».
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Аҳборот».
21.00 Ўзбекистонда Тожикистон
Республикаси кўнларининг танта-
нали очилиши. «Туркистон» сарой-
идан олиб кўрсатилади.
22.20 Футбол. XVI Жаҳон чемпио-
нати 1/8 финал.
23.55 «Аҳборот».

ЎЗТВ-II

18.05 «Даракчи».
18.15 «Ёрилош». Мультфильм.
18.25 Ёввойи ҳайвонот олами.
19.05 «Онагинам».
19.30 «Аҳборот» (рус тилида).
19.55 «Мусикий меҳмонхона».
20.15 «Болливудга нигоҳ».
20.30 «Аҳборот».
21.00 «Вьетнамга мактублар».
21.45 «Даракчи».
21.55 Спорт-қитъаси.
22.15 «Қўндалик».
22.25 Кинонигоҳ. «Мусиқа навола-
ри». 2-қисм.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.

22.35 «Даракчи» (рус тилида).
22.45 Кинонигоҳ. «Мусиқа наволари».
1-қисм.
23.50 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.
1/8 финал. Танаффу пайтида —
«Франция-98» кўндалиги.

ЎЗТВ-III

17.15 Янгиликлар.
17.20—20.40 Россия жамоат
телевидениеси кўрсатувлари
20.40 «Телеанкета».
21.00—21.35 РДТ. «Вести».
21.40 «Заҳарли тикан I». Бадий
фильм.
23.05—23.25 «Аҳборот» (рус тилида).

ЎЗТВ-IV

17.10 Туркия телевидениеси
кўрсатувлари.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.
20.35 «Жаҳон».
21.00 «Морена Клара». Телесериал.
21.45 «Чинор». Видеоканали:
«Рангинкамон».
«Дидар».
22.30 Кинематограф. «Ўрдақ қўли
воқеаси». Бадий фильм.

30-канал

15.05, 18.00, 21.00, 01.35 — ТВ-ҳам-
кор». «Метеохабар».
15.30 «Эсдалик учун дастхат».
16.00 «Қарапуз-ТВ».
16.15 «Мусикий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим ме-
нинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гузаллар».
18.20 «Элен ва болалар».
18.45 «Қора марварид».
19.30 «Қўлғили воқеалар»: «Оқ тўти»
клуби. Ҳажвий дастур.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мульт».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Юлдузлар чарақлаган душан-
ба».
23.15 Телесериал.
00.15 «Бойўғлига навбат».
01.10 Тунги мусикий канал.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб ту-
риб сўйла».
15.50 «Хит-парад».
16.00 Телефильм.
22.15 Бурч ва масъулият.
16.50 «Омонат».

23.50 Футбол. XVI Жаҳон чемпио-
нати. 1/8 финал. Танаффу пайтида —
«Франция-98» кўндалиги.

ЎЗТВ-III

17.15 Янгиликлар.
6.30—8.00
17.20—20.40
Россия жамоат
телевидениеси кўрсатувлари.
20.40 «Най». Телефильм.
21.00—21.30 РДТ. «Вести».
21.30 «Пойтахт».
22.00 Шарқ киноси: «Мине». Бадий
фильм (Туркия).
23.10—23.30 «Аҳборот» (рус тилида).

ЎЗТВ-IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси
кўрсатувлари.
18.50 «Мульттомоша».
18.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпио-
нати.
20.35 «Ўйингоҳ».
20.45 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
21.00 «Олтин қалит» лотореясининг
биринчи тираж ўйинлари.
21.20 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
22.05 «Медицина — сизлар учун».
22.25 Телефакт.
22.40 «Қувноқ кино».
24.00—00.10 «Хайрли тун».

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 02.15 — ТВ-
ҳамкор». «Метеохабар».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Киноноушта».
10.10, 16.00 — «Қарапуз-ТВ».
10.30 «Қасби — шифокор». Телесе-
риал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Ҳаёт чизиги». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Кино оламида». Аҳборот-дам
олиш дастури.
16.15 «Мусикий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим ме-
нинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гузаллар». Те-
лесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесе-
риал.
18.45 «Қора марварид». Телесериал.
19.30 «Ғаройиб воқеалар». Телесе-
риал (АҚШ).
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мульт».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Оилавий кино».
23.15 Телесериал.

16.55 «Ютук» салони.
17.00 Футбол буйича Қозғистон 7-
чемпионати.
17.45 Габит Несипбоев ижро этади.
18.00 «Бола тилидан».
18.35 «Юртдошлар».
19.00 «Даллас». Телесериал.
20.00 «Оқшом». Аҳборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
20.50 Мусикий дақиқалар.
21.00 Бадий фильм.
22.25 «Ютук» салони.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 — Янгилик-
лар.
8.15 «Машъум мерос». Сериал.
8.55 «Нима? Қерда? Қанон?».
10.30 «Қуйини топинг».
11.15 «Биргалашиб» дастури.
12.00 «Тўрт танки ва бир ит». 19 ва
20-сериялар.
14.20 Мультсериал.
14.45 «Марафон-15».
15.05 «Юлдузли онлар».
15.40 «Олтин атиргул гори». Сериал.
16.10 «...16 ёшгача ва ундан катта-
лар».
16.30 «Оламга саёҳат».
17.20 «Машъум мерос». Сериал.
18.05 «Тигиз пайт».
18.30 «Қуйини топинг».
19.00 Душанба кўни Познер билан.
«Никобдаги киши» дастури.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Тоғлик». Саргузашт сериал.
21.40 «Париж таймлари». Футбол
буйича жаҳон чемпионати кўндалиги.
22.10 «Жаннат қалитлари». Бадий
фильм.
23.50 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/
8 финал. Франциядан олиб
кўрсатилади. Танаффу пайтида.
(00.50) — Янгиликлар.

РДТ

6.00, 17.20 — Мультфильмлар.
6.15 «Ўйгон».
6.30, 10.00, 13.00, 16.00, 18.00, 22.20
— «Вести».
7.00, 23.00 — «Навбатчи қисм».
7.15 «Товарлар — почта орқали».
7.25 «Дориномалар».
7.30 «Пуллар».
7.45 «Графоман».
7.55 «Православ тақвими».

00.15 «Бойўғлига навбат».
01.50 Тунги мусикий канал.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб ту-
риб сўйла».
15.50 «Хит-парад».
16.00 «Товушлар музейи».
16.30 Қўрманғозининг 175 йиллиги-
га.
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Сокин сувлар». Телесериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.35 «Юртдошлар».
19.00 «Даллас». Телесериал.
20.00 «Оқшом». Аҳборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
20.50 Мусикий дақиқалар.
21.00 «Хайрлашишни истайман».
Бадий фильм.
22.05 «Ютук» салони.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 — Янгилик-
лар.
8.15 «Машъум мерос». Сериал.
9.00 В. Познернинг «Никобдаги киши»
дастури.
9.45 «Қўлғи панорамаси». Кўрсатувни
Е. Петросян олиб боради.
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.30 — «Қуйини топинг».
11.10 «Биргалашиб» дастури.
11.55 «Тўрт танки ва бир ит». 21-
серия (яқунловчи).
13.00 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/
8 финал. Франциядан кўрсатилади.
14.20 Мультсериал.
14.55 «Бахтли тасодиф».
15.40 «Олтин атиргул гори». Сериал.
16.10 «...16 ёшгача ва ундан катта-
лар».
17.20 «Машъум мерос». Сериал.
16.30 «Оламга саёҳат».
18.05 «Тигиз пайт».
18.30 «Қуйини топинг».
19.00 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Олег Табаков ва Олег Видов
«Транссибир экспресси» саргузашт
фильмида.
22.30 «Қумушранг шар». Юрий Гри-
горович.
23.50 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/
8 финал. Франциядан олиб
кўрсатилади. Танаффу пайтида
(00.50) — Янгиликлар.

РДТ

6.00 Мультфильм.

8.00 «Аншлаг ва Ко».
8.55 «Сиз севган оҳанглар».
9.05, 21.25 — «Санта-Барбара».
10.35 «Урмас Отт Чак Норрис би-
лан».
11.30 Бахтиёр Зокиров, Ботир Зоки-
ров, Витаутас Томкус ва Жуна Дави-
ташвили «Даҳнинг ёшлиги» тарихий-
биографик фильмида.
13.30 «Кичик дайди». Телесериал.
14.00 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/
8 финал. Лансдан олиб кўрсатилади.
16.30 «Ҳаммаси велосипед ҳақида».
Ҳужжатли фильм.
16.50 «Кроссворд».
18.35 «Бинафшаранг туман».
19.20 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/
8 финал. Монпельеда олиб
кўрсатилади.
22.45 «Тафсилотлар».
23.15 «Автошоу».

ТВ-6

8.05, 10.05, 18.50 — «Севсанг — қара»
Видеокипллар.
8.20, 16.55 — Мультфильмлар.
8.45, 18.00, 01.10 — «Диск-канал».
9.10, 18.35, 00.55 — «Йул назорати».
9.30, 12.30, 15.30, 18.30, 00.45 —
«ТСН-6».
9.40, 19.50 — «Навбатчи дорихона II»
Ҳажвий сериал. 33, 34-сериялар.
10.20 «Обозреватель». Таҳлилий
кўрсатув.
11.25 «Ҳафта ҳалокатлари».
11.55 «Ҳафта спорти».
12.50, 17.25, 01.55 — «Сифат белги-
си».
13.00 «ОСП-студия».
13.45 Иван Демидовнинг «Карвон»
шоуси.
14.45, 17.35 — «Харидингиз учун та-
шаккур!» теледўкони.
15.40 «Канизак Изаура» Сериал. 1, 2-
сериялар.
19.00 «Кимки...»
20.30 «Сийсий қалам наҳанглари» ток-
шоуси. Лев Рохлин.
21.30 Шу кўннинг янгиликлари.
21.55 «Даулинг ота сирлари». Сери-
ал. 27-серия.
22.55 «Менинг киноим» ток-шоуси
Виктор Мережко билан.

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00,
11.00 — «Бугун эрталаб».

6.15 «Ўйгон».
6.30, 10.00, 13.00, 16.00, 18.00, 23.25
— «Вести».
6.55, 23.50 — «Тафсилотлар».
7.10, 00.05 — «Навбатчи қисм».
7.25 «Товарлар — почта орқали».
7.35 «Стронг» таништиради.
7.40 «Пуллар».
8.00 «Православ тақвими».
8.05 «Хайвонлар ҳақида мулоқотлар».
9.05, 21.25 — «Санта-Барбара».
10.30 «Графоман».
10.40 «К-2» таништиради.
13.30 Мультфильмлар.
14.10 «Кичик дайди». Телесериал.
14.40, 16.30 — Болалар учун фильм.
18.30 «Сиз севган оҳанглар».
18.50 «Бир боқишда муҳаббат».
19.20 Футбол. Жаҳон чемпионати.
1/8 финал. Бордодан олиб
кўрсатилади.
22.25 «Петербург сирлари». Телесе-
риал.
00.20 «Пси Фактор». Телесериал.

ТВ-6

8.05, 15.15, 18.50 — «Севсанг-қара».
Видеокипллар.
8.20, 10.05, 17.00 Мультфильмлар.
8.45, 18.00,

ЧОРШАНБА, 1

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».
8.25 «Қизил гулини бўлайин».
Мусликий дастур.
9.00 «Алпомиш авлодлари».
9.15 «Маърифат маскани».
9.35 «Жаҳон театри».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин».
10.30 Абитуриентлар, сизлар учун. Она тили.
11.00 «Муштарак кунгиллар».
Кинокурсоват.
11.30 Абитуриентлар, сизлар учун. Ўзбекистон тарихи.
12.05 «Ялқов». Мультфильм.
12.15 «Оталар сўзи — ақлнинг қузи» почтасидан.
12.55 Кундузги сеанс. «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадий фильм. 1-серия. «Аббат Фариа».
14.10—14.30 «Бармоқлар сехри».
14.10 «Умид учқунлари». Тележурнал.
18.30 «Нўқтаи назар».
18.45 Б. Бойқобулов. «Янги Хамса».
19.05 «Адолат». Хукукий-публицистик курсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Бирдан бир миллионгача».
1-қисм.
21.25 «Ёшлар» телеканали
1. Сиз ва биз».
2. «Сочининг савдоси тушди».
22.25 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. 1/8 финал.
24.00 «Ахборот».
00.25 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 18-қўй.
ЎзТВ-II
18.05 «Даракчи».
18.15 «Жаҳон халқлари эртаклари».
18.35 «XX аср жиноятлари». Теле-сериал.
19.05 «Дойче Велле» тақдим этади...
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Тарона».
20.15 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Толёнома».
21.20 «Сўз хусусида сўз».
21.30 «Вьетнамга мактублар». Теле-сериал.
22.15 «Даракчи».

ПАЙШАНБА, 2

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Эй тонги сабо». Концерт.
9.05 Болалар учун. «Она тилим — жону дилим».
9.20 «Шарқ табобати».
9.40 «Ракс, ракс, ракс».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Қишлоқ ҳаёти».
10.30 Абитуриентлар, сизлар учун! Биология.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Абитуриентлар, сизлар учун! Физика.
12.05 «Кетмас давлат берсин».
12.30 Кундузги сеанс. «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадий фильм. 2-серия. «Граф Монте-Кристо».
13.35 «Созга солдим Алпомишни».
14.10—14.40 «Жараён». Тележурнал.
18.10 Болалар учун. «Кўнгиракча».
18.30 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.45 «Дунё адабиёти». Софокл.
19.05 «Хидоят сари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.30 Оқшом эртаклари.
21.00 Парламент соати.
21.20 Мен нечун севаман Ўзбекистонни. «Тугилган ер». 1-қисм.
21.50 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига. Эстрада қўшиқлари телетанови. Экранда — Сурхондарё вилояти.
23.10 «Ахборот».
23.35 «Сомон йўли».
ЎзТВ-II
18.05 «Даракчи» (рус тилида).
18.15 «Аралаш ва қуралаш».
18.35 «2000 йилдан сўнг».
18.55 «Катта танаффус». Телейин.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бир жуфт қўшиқ».
20.05 «Табобат оламида» (рус тилида).
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иймон».
21.25 Миразиз Мухамедов куйлайди.
21.55 «Даракчи» (рус тилида).

22.25 «Майсаранинг иши». Бадий фильм. 1-серия.
23.25 Оҳанглар ва эълонлар.
23.30 «Майсаранинг иши». Бадий фильм. 2-серия.

ЎзТВ-III

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртанамо чоршанба». Кинокурсоват.
6.30—8.00
17.20—20.40
Россия жамоат
телевидениеси курсатувлари.
20.40 «Шоҳсупа сари йул».
21.00 РДТ. «Вести».
21.30 «Ё ҳаёт, ё мамот». Бадий фильм.
23.15—23.35 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси курсатувлари.
18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.
20.35 «Спорт-лотто».
20.45 «Таклифлар ва таширлар».
21.05, 23.00 — Эълонлар.
21.10 «Морена Клара». Теле-сериал.
21.55 «Шифокор қабулида».
22.05 «Автосалтанат».
22.15 «Нафосат гулшани».
22.40 «Дурдаршан».
23.05 «Олтин ҳазина». А. Навоий. «Искандар». А. Худоятлов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
23.55—00.05 «Хайрли тун!».

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 02.15 — ТВ-хамкор». «Метеохабар».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононшта».
10.05, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.30 «Касби — шифокор». Теле-сериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хайт чизиги». Теле-сериал.
14.20 Кундузги киносеанс.
15.30 «Даракчи». Мусликий-дам олиш дастури.
16.15 «Глашанинг эртаклари».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Теле-сериал.
17.30 «Шаддодлар ва гузаллар». Теле-сериал.
18.20 «Элен ва болалар». Теле-сериал.
18.45 «Қора марварид». Теле-сериал.
19.30 «Провинциал воқеалар». Дам олиш дастури.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мульт».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «REN TV синематикаси».
23.15 Теле-сериал.

00.15 «Бойўғлига навбат».
01.50 Тунги мусликий канал.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».
15.50 «Хит-парад».
16.00 Телефильм.
16.30 «Замин». Экологик альманах.
16.50 «Омонат».
16.55 «Ютуқ» салони.
17.00 «Сокин сувлар». Теле-сериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.35 «Юртдошлар».
19.00 «Даллас». Теле-сериал.
20.00 «Оқшом». Ахборот курсатувини.
20.40 Спорт янгиликлари.
20.50 Мусликий дақиқалар.
21.00 Бадий фильм.
22.40 «Ютуқ» салони.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 — Янгиликлар.
8.15 «Машъум мерос». Сериал.
9.00 «Мавзу».
9.45 «Хайвонот оламида».
10.25 «Жентльмен-шоу».
11.20 «Биргалашиб» дастури.
12.00 Ивар Калниниш «Де Граншан оиласининг сирлари» детективиди.
1-серия.
13.00 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/8 финал. 2-тайм. Франциядан курсатилади.
14.20 Мультсериал.
14.45 «Қойилмақом давра».
15.15 «Чангалзорлар даъвати».
15.40 «Олтин атиргул гори». Сериал.
16.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар».
16.30 «Оламга сайхат».
17.20 «Машъум мерос». Сериал.
18.05 «Тигиз пайт».
18.30 Леонид Ярмольник «Олтин тал-васаси» дастурида.
19.10 «Инсон ва қонун».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Фантоцци икинчи даражадаги ролларда». Комедия.
22.45 Ванесса Мэй Москвада.
23.15 «Париж таймлари». Футбол буйича жаҳон чемпионати кундалиги.

РДТ

6.00, 18.45 — Мультфильмлар.
6.15 «Уйғон».
6.30, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
6.55, 23.25 — «Тафсилотлар».
7.10, 23.40 — «Навбатчи қисм».
7.25 «Товарлар — почта орқали».

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.
6.30 — 8.00
17.20—20.40
Россия жамоат
телевидениеси курсатувлари.
20.40 «Номаълум Бухоро». Теле-фильм.
21.00 РДТ. «Вести».
21.30 «Болаликка хизмат».
21.55 Роберт де Ниро «Кулги қирол» фильмида.
23.35—23.55 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси курсатувлари.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 «Сўхбатдош».
19.25 «02» тўққинида.
19.40 «Минг бир маслаҳат».
19.50 «Ҳамшаҳарлар».
20.10 «Замонавий дизайн».
20.30, 22.10 — Эълонлар.
20.35 «Мухаббат тарихи».
21.20 «Ҳаммаси мода ҳақида».
21.40 Эсдалик учун дастхат (Ф. Кир-коров билан учрашув).
22.15 «Хонанданинг тақдири». Бадий фильм (Тожикистон).
30-канал

8.00, 13.50, 18.00, 21.00, 02.15 — ТВ-хамкор». «Метеохабар».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононшта».
10.10, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.30 «Касби — шифокор». Теле-сериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хайт чизиги». Теле-сериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.15 «Хит-коктейль».
15.30 «Ижод гулшани». Адабий-маърифий дастур.
16.15 «Мушук Порфирий». Болалар учун дастур.
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Теле-сериал.
17.30 «Шаддодлар ва гузаллар». Теле-сериал.
18.20 «Элен ва болалар».
18.45 «Қора марварид». Теле-сериал.
19.30 «Кўнгиракча билан содир бўлган воқеалар». «Маппетс бугун оқшомда». Дам олиш дастури.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мульт».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Кўнгиракча қила туриб, томоша қил».

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.
6.30 — 8.00
17.20—20.40
Россия жамоат
телевидениеси курсатувлари.
20.40 «Номаълум Бухоро». Теле-фильм.
21.00 РДТ. «Вести».
21.30 «Болаликка хизмат».
21.55 Роберт де Ниро «Кулги қирол» фильмида.
23.35—23.55 «Ахборот» (рус тилида).

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.25 — Янгиликлар.
8.15 «Машъум мерос» Сериал.
9.00 «Инсон ва қонун».
9.35 «Ҳамма уйдалигида».
10.15 «Хонаки кутубхона».
10.25, 18.30 — «Бу эрмак жониворлар» телейини.
11.15 «Биргалашиб» дастури.
12.00 Ивар Калниниш «Де Граншан оиласининг сирлари» детективиди. 2-серия.
13.05 «Кумушранг шар». Юрий Григорович. Курсатувни В. Вульф олиб боради.
14.20 Мультсериал.
14.45 «Қойилмақом давра».
15.10 Болалар учун латифалар.
15.40 «Олтин атиргул гори». Сериал.
16.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар».
16.30 «Оламга сайхат».
17.20 «Машъум мерос». Сериал.
18.05 «Тигиз пайт».
19.00 «Эслашлари учун...» Леонид Харитонов. Курсатувни Л. Филатов олиб боради.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Леонид Харитонов «Тасодифларга тула кўча» комедиясида.
22.10 Останкино концерт студияси тақлиф этади. Татьяна Толстая.
23.05 «Осойишта уй». Руслар Сочида.

РДТ

6.00, 10.30, 16.35 — Мультфильмлар.

7.35 «Тиббиёт хабарномаси».
7.40 «Пуллар».
7.55 «Православ тақвими».
8.00 «Визит». Ёш гитарачилар дасту-рининг мусликий синфи.
8.35 «Подийум д'Арт».
9.05, 20.55 — «Санта-Барбара».
10.30, 21.55 — «Петербург сирлари-нинг ечилиши». Теле-сериал.
11.25, 18.30 — «Сиз севган оҳанглар».
11.35 «Менинг оилам».
12.30 «Ҳамманинг оғзида». Наталья Дарьялова дастури.
13.30 «Кичик дайди». Теле-сериал.
14.00 «Мен озодман, ҳеч кимга қарам эмасман» фильми.
15.30 «Кроссворд».
16.30 «Робинзон Крузонинг ҳаёти ва гаройиб саргузаштлари» фильми.
18.55 Футбол. Россия чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Черноморец» (Новороссийск). «Локомотив» стадионидан олиб курсатилади.
23.55 «Агата Кристи. Пуаро». Теле-сериал. (Буюк Британия).

ТВ-6

8.10 Мультсериал.
8.35, 18.00, 01.00 — «Диск-канал».
9.00, 18.35, 00.45 — «Йул назорати».
9.15 «Кино ҳақида».
9.30, 12.30, 15.30, 18.30, 00.35 — «ТСН-6».
9.40, 12.50, 01.45 — «Сифат белгиси».
9.55, 16.55 — Мультфильмлар.
10.20 Тонгги сериал. «Кид Аляскаси». 19-серия.
10.55, 19.50 «Навбатчи дорихона II». Ҳажвий сериал. 35, 36-сериялар.
11.30, 21.55 — «Даулинг ота сирлари». Сериал. 28, 29-сериялар.
13.00 «Сиз — шохидис».
13.20 «Жаҳоннинг буюк қадриятлари». Хужжатли сериал.
13.55 Артур Крупениннинг ток-шоуси.
14.45, 18.50 — «Севсанг — қара». Видеоклиплар.
15.50, 17.35 — «Харидингиз учун та-шаккур!» теледўкони.
15.40 «Канизак Изаура». Сериал. 5, 6-сериялар.
19.00 «Кимки...».
20.30 «Мен узим» ток-шоуси.
21.30 Шу куннинг янгиликлари.
22.55 «ТВ-6» кинотеатри. Сандра Бул-лок «Тентак ва унинг пуллари» комедиясида.
02.00—03.40 Тунги сеанс. «Севгисиз

6.15 «Уйғон».
6.30, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.25 — «Вести».
6.55, 23.50 — «Тафсилотлар».
7.10, 23.05 — «Навбатчи қисм».
7.25 «Товарлар — почта орқали».
7.35 «Стронг» таништиради.
7.40 «Пуллар».
8.00 «Православ тақвими».
8.05 «Ун беш ёшли капитан». Хуж-жатли фильм.
8.40 «Ўз-узиға режиссёр».
9.05, 19.30 — «Санта-Барбара».
10.40, 20.30 — «Петербург сирлари-нинг ечилиши». Теле-сериал.
11.35 «Мутлақо махфий».
12.25 Футбол буйича Жаҳон чемпио-нати кундалиги.
13.35 «Кичик дайди». Теле-сериал.
14.00 «Шамол қирол» Болалар учун фильм (АҚШ).
15.45 «Россия йўлларида».
16.45 «Бир боқишда муҳаббат».
17.15 «Оқ тунлар оҳанглари» мело-драмасы.
21.30 «Мўғомбир». Теле-сериал.
23.20 «Подийум д'Арт».
23.45 «Сунгги ўқ».

ТВ-6

8.05, 14.45, 18.50 — «Севсанг — қара». Видеоклиплар.
8.20 Мультсериал.
8.45, 13.00, 18.00, 01.10 — «Диск-канал».
9.10, 18.35, 00.55 — «Йул назорати».
9.30, 12.30, 15.30, 18.30 00.45 — «ТСН-6».
9.40, 12.50, 01.55 — «Сифат белгиси».
9.55, 16.55 — Мультфильмлар.
10.25 Тонгги сериал. «Кид Аляскаси». 20-серия.
10.55, 19.45 — «Навбатчи дорихона II». Ҳажвий сериал. 36, 37-сериялар.
11.30, 21.55 — «Даулинг ота сирлари». Сериал. 29, 30-сериялар.
13.45 «Кинескоп».
15.05, 17.35 — «Харидингиз учун та-шаккур!» теледўкони.
15.40 «Канизак Изаура». Сериал. 7, 8-сериялар.
19.00 «Кимки...».
20.30 «Қадам ташла» ток-шоуси.
21.30 Шу куннинг янгиликлари.
22.55 «Алюмин бодринглар». Паро-дия-реклама фестивали.
02.10—03.45 Тунги сеанс. «Лули кузлари» (АҚШ).

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00,

севги йўқ».

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00, 11.00 — «Бугун эрталаб».
10.05, 23.50 — Сериал соати. «Детек-тив Нэш Бриджес».
11.15 Кино олами. Кармен Маура «Қандай қилиб аёл бўлиб жандга ҳалок бўлмаслик мумкин» комедия-сида (Испания).
12.40 «Мухит». Экологик курсатув.
13.00, 15.00, 17.00 — «Бугун кунду-зи».
13.25 «Эски телевизор» эслайди: «12 стул». 2-қисм.
15.15 «Сансет Бич муҳаббати ва сир-лари». 150-серия.
16.00, 02.10 — «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.
17.20 «Сезам кўчаси».
17.50 «Одам — ургимчак». 22-серия.
18.15 «Тарзан». 22-серия (яқунлов-чи).
19.05 «Криминал».
19.15 «Нафи тегади».
19.25 «Ёввойи табиат». Хужжатли се-риал.
20.00, 23.00 — «Бугун оқшомда».
20.40 «Шу куннинг қахрамони».
21.00 «Қотиллик радиотўқини» де-тективи (Франция).
00.45 «Сегоднечко».
01.20 «Бугун ярим тунда».
01.45 «Фестиваль». Свингнинг ҳамма юлдузлари». Концерт. 2-қисм (яқун-ловчи).
02.40 «Шом бўлганда» фильми (АҚШ).

АСТ

10.00 «Хонимча» теле-сериали, 30-қисм.
11.00, 14.40, 19.00 Мультфильмлар.
11.30, 17.00 Хотин-қизлар, сизлар учун.
12.00, 19.30 «Ёввойи мушук» теле-сериали, 29-қисм.
13.05, 18.35, 21.40 Ҳаммабоп иқтисодиёт.
13.15, 21.10 Спорт ҳар кун.
13.55, 18.55, 0.50 XX асрдан XXI аср-га.
14.00 «Дустлар даврасида». А. Пуга-чева.
14.30, 20.30 «Факт» ахборот дасту-ри.
15.15, 22.40 «Менинг дўстим от». 13-фильм.
15.40, 23.05 «Объективда ҳайвон-лар».
16.05 «Морена Клара» теле-сериали, 106-қисм.
17.30 «Америка фожиаси». 2-қисм.

11.00 — «Бугун эрталаб».
10.05, 23.50 — Сериал соати. «Детек-тив Нэш Бриджес». «Ассосий гувоҳ».
11.15 Кино олами. Габино Диего ва Беатрис Рико «Эркалар дом алдай-дилар» комедиясида (Испания).
13.00, 15.00, 17.00 — «Бугун кунду-зи».
13.25 «Эски телевизор» эслайди: «12 стул». 3-қисм.
15.15 «Сансет Бич муҳаббати ва сир-лари». 151-серия.
16.00, 02.10 — «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.
17.20 «Сезам кўчаси».
17.50 «Одам — ургимчак». Мультсе-риал. 23-серия.
18.15 Саргузаштлар ва фантастика олами. «Фазодаги жанг». Премьера. 1-серия (АҚШ).
19.05 «Криминал».
19.15 «Нафи тегади».
19.25 «Ёввойи табиат». Хужжатли се-риал.
20.00, 23.00 — «Бугун оқшомда».
20.40 «Шу куннинг қахрамони».
21.00 Кино олами. Дон «Ахдарҳо» Уилсон «Муштуми қон: қотилликка ўргатилган» жангари фильмида.
00.45 «Сегоднечко».
01.20 «Бугун ярим тунда».
01.45, 02.40 — Теннис. Уимблдон тур-нири. Ярим финал. Авлар.

АСТ

10.00 «Хонимча» теле-сериали, 31-қисм.
11.00, 14.40, 19.00 Мультфильмлар.
11.30, 17.00 Хотин-қизлар, сизлар учун.
12.00, 19.30 «Ёввойи мушук» теле-сериали, 30-қисм.
13.05, 18.45, 21.40 Ҳаммабоп иқтисодиёт.
13.15, 21.10 Спорт ҳар кун.
13.55, 18.50, 0.50 XX асрдан XXI аср-га.
14.00 Жаз оламида.
14.30, 20.30 «Факт» ахборот дасту-ри.
15.15, 22.40 «Менинг дўстим от». 14-фильм.
15.40, 23.05 «Объективда ҳайвон-лар».
16.05 «Морена Клара» теле-сериали, 107-қисм.
17.30 «Америка фожиаси». 3-қисм.
20.40 «Олов гилдираги» теле-сериали, 34-қисм.
21.50 «Жазирама» теле-сериали, 44-қисм.

20.40 «Олов гилдираги» теле-сериали, 33-қисм.
21.50 «Жазирама» теле-сериали, 43-қисм.
23.30 Жаз оламида.
00.00 «Сохта она» теле-сериали, 46-қисм.

RENTV

13.45 «Хаёт йўли» теле-сериали.
14.45 Сизнинг адвокатингиз.
15.00 TV shop.
15.30 «Антарктика қиссаси», ба-дий фильм. 1-қисм.
17.00 Глашанинг эртаклари.
17.15 «Севгим менинг, қайғум ме-нинг» теле-сериали.
18.15 «Шаддодлар ва гузаллар» теле-сериали.
19.15 «Элен ва болалар» теле-сериали.
19.50 «Қора марварид» теле-сериали.
20.55 «Провинциал тарихлари».
22.30 Бадий фильм.
0.30 RENT TV янгиликлари.
1.00 Тунги мусликий канал.

ТВ МАРКАЗ

6.50, 8.15 «Навигатор». Ахборот-кўнгилочар дастур.
9.45, 18.45 «Клубничка» теле-сериали.
10.15 «Ле Монти».
10.30 «Маримар» теле-сериали.
10.55, 12.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.30, 21.55, 22.55, 1.45 Ян-гиликлар.
11.25, 13.00, 15.30 Мультфильм-лар.
11.35, 19.15 Ишбилармон Моск-ва.
11.45 Ажойиб кун!
12.10 Б. Ноткин галереяси.
12.40 Эҳтиёт бўлинг, болалар!
13.20 «Қор маликаси» бадий фильм.
14.40 Бизнинг қўшиқ.
15.15, 1.55 Петровка, 38.
15.30, 1.55 Пресс-экспресс.
15.40 Касаллик тарихи.
16.00 «Сенсиз яшай олмайман» сериали.
17.30 «Кўнларнинг бирида қанот-ларимиз ўсиб чиқади» сериали.
20.50 Хорижий кино.
22.35 Қарсаққа хангома.
23.15 Аслида.
23.30 «Феникс» сериали.
0.35 Времечко.
2.10 Хроно. Авто- ва мотоспорт оламида.
2.35 Булардан ташқари.

RENTV

13.45 «Хаёт йўли» теле-сериали.
14.45 Сизнинг адвокатингиз.
15.00 TV shop.
15.30 «Антарктида қиссаси». 2-қисм.
17.00 Бевосита эфирда мушук Пор-фирий.
17.15 «Севгим менинг, қайғум ме-нинг» теле-сериали.
18.15 «Жасур ва гузаллар» теле-сериали.
19.15

ЖУМА, 3

ЎЗТВ-1

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».
8.25 «Ўзбектеlevision» намоиш этади. «Шахрим камол ва жамол». Премьера.
8.55 «Юзма-юз».
9.15 «Гул бирён, чаман бирён». Мусикий дастур.
9.40 «Ҳаёт чашмалари».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгилар.
10.05 «Талаб ва тақлиф».
10.30 Абутириентлар, сизлар учун! Кимё.
11.00 Немис тили.
11.30 «Инсон ва қонун» га хатлар.
12.05 Кундузги сеанс. «Иф қаласининг маҳбуси». Бадий фильм 3-серия. «Интиком».
13.40 «Шоирлар — болаларга».
14.10 «Муҳаббатим қалб ардоғида». Кинокурсатув.
14.35—14.50 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.10 Болалар учун. «Хикматлар хазинаси».
18.25 «Тилга эътибор».
18.45 «Бозор рақобати — сифат кафолати».
19.05 «Етти иқлим садоси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Омонлик тилаймиз».
20.10 Оқшом эртақлари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Опера санъати юлдузлари». Муассар Раззоқова.
21.30 Мен нечун севаман Ўзбекистонни. «Қорақалпоқ қиссаси». 2-қисм.
22.00 «Уйғоқ кунлар». Кинокурсатув.
22.25 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. 1/4 финал.
24.00 «Ахборот».
00.25 М. Бобоев. «Кунгил кучалари». Видеофильм. 19-куй.
ЎЗТВ-11
18.05 «Даракчи».
18.15 «Ерилош». Мульттуплам.
18.25 «Уйна, болажон, уйна».
18.45 «Экранда — Дэвид Копперфилд».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам бақадам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Ўзлонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Сўз ва соз оҳанглари». Тожикистон халқ артисти Маъруфхўжа Баҳодиров.
20.30 «Ахборот».

ШАНБА, 4

ЎЗТВ-1

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Музыка бўстони».
9.00 «Шоҳрух» клуби.
9.20 «Ешлар» телеканали.
1. «Шу Ватанга бордир менинг кирагим».
2. «Кувноқлар ва зукорлар».
3. Соғлом авлод учун».
4. «Қишлоқ ҳақида уйлар».
5. «Қуйла, ёшлигим». Мусикий дастур.
11.20 «Сурат ва сийрат».
11.45 Болалар учун. «Қизқарли учрашулар».
12.15 «Туркий қавилар».
12.30 Ф. Богданов. «Тунги меҳмон». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
13.40 «Ҳаёт сабоқлари».
14.10 «Катта танаффус». Телеуйин.
14.40—15.10 «Маънавият». Бадий-публицистик курсатув.
18.00 «Санъат гўнаҳлари».
18.20 «Мувоzanат».
18.40 «Бахтли воқеа».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртақлари.
20.05 «Ўзбекистон янгиларлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 Ўзбекистонда Тожикистон Республикаси кўнларининг тантилиши ёпилиши. «Туркистон» санъатидан олиб кўрсатилади. Ёзиб олинган.
22.30 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. 1/4 финал.
00.05 «Ахборот».
«Тунги ёғду» дам олиш дастури
00.30 ЎЗТВ экранда биринчи марта ўзбек тилида «Чолиқуши». Етти қисмли бадий фильм. 7-қисм.
ЎЗТВ-11
8.00 «Боланинг тили».
8.15 Тоир Юнус. «Бири кам дунё». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусикий театрининг спектакли.
9.45 «Спорт китъаси».
10.05 «Гулдаста».
10.15 «Ханда дукони».
10.40 «Лавжой». Телесериал.
11.30 «Ўзбекистон — Ватаним маъна».
Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига бағишланган ИИВ ҳодимлари бадий ҳаваскорлари курик-танловининг якунлари (такрор).
11.55 «Таянч».
12.10 Болалар экрани.

21.00 «Дубляж».
21.20 «Вьетнамга мактублар». Телесериал (охирги серия).
22.05 Бокс. Бокс.
22.25 «Даракчи».
22.35 Саргузашт фильмлар экрани. «Геракл саргузаштлари».
23.15 «Гиннес-шоу».
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.50 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Танаффус пайтида — «Франция-98» кундалиги.

ЎЗТВ-III

16.55 Янгилар.
17.00 Болалар учун «Бинафша».
6.30—8.00
17.20—20.40
Россия жамоат
телевидениеси курсатувлари.
20.40 «Музыка ҳамма учун». Мусикий дастур.
21.00 РДТ. «Вести».
21.35 Оскар совриндорлари: «Чақмоқли давон». (1939 йил). Бадий фильм.
23.25—23.45 «Ахборот» (рус тилида).

ЎЗТВ-IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси курсатувлари.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 «Ўтмишсиз келахак йўқ».
19.25 «Маънавият ва Ислоҳ».
19.45 «Саломат бўлинг».
20.10 «Морена Клара». Телесериал.
20.55 «Бегойим».
21.20 «Дурдаршан».
21.55 Кинематограф. «Шошилиш чакирву».
23.25 Араб эстрадаси.
23.55—00.05 «Мунаввар тонг истаб...»

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 02.15 — ТВ-хамкор».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.05, 16.00 — «Қарапуз-ТВ».
10.30 «Қасби — шифокор». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Ҳаёт чизиги». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Висол». Мусикий дастур.
16.15 «Мусикий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар».
18.20 «Элен ва болалар».
18.45 «Қора марварид». Телесериал.
19.30 «Даҳшатли воқеалар»: «Альфред Хичкок таништиради». Телесериал (АҚШ).
20.00 Спорт янгиларлари.

20.30 «Тунги мульт».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Севимли кино».
23.15 Телесериал.
00.15 «Бойўғлига навбат».
01.50 Тунги мусикий канал.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб уйла, эрталаб туриб суйла».

15.50 «Хит-парад».
16.00 «Офицерлар». Ҳужжатли фильм.
16.20 «Қаре сарам». Корейс тахририятининг курсатуви.
16.50 «Омонат».
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Комиссар аёл». Телесериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.35 «Ортдошлар».
19.00 «Гамбурглик полициячилар». Детектив.
20.00 «Оқшом». Ахборот курсатуви.
20.40 «Саломатлик учун инвестициялар».
21.00 «Капитанга турмушга чиқиш». Бадий фильм.
22.25 «Ютук» салони.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00 — Янгилар.
8.15 «Машъум мерос». Сериал.
9.05 «Саъҳатчилар клуби».
9.55 «Смак».
10.15 «Хонаки кутубхона».
10.25 «Янгра, гармон».
11.15 «Биргалашиб» дастури.
12.00 «КВН-98».
14.20 «Сарик жамодон саргузаштлари». Фильм-эртас.
15.35 «Сезам кўчаси».
16.05 Игорь Угольников «Фруттис чердаги» дастурида.
16.30 «Оламга саёҳат».
17.20 «Машъум мерос». Сериал.
18.10 «Сихат-саломатлик».
18.45 «Муъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Буюк изқувларлар: Коломбо «Қиска туташув» детективиди.
22.15 «Нигох».
23.00 «Опа-сингиллар». Бадий фильм.
23.50 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Франциядан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (00.50) — Янгилар.

РДТ

6.00, 8.45, 13.30, 16.40, 18.30 —

Мультфильмлар.
6.15 «Уйғон».
6.30, 10.00, 13.00, 16.00, 18.00, 22.55 — «Вести».
6.55, 23.20 — «Тафсилотлар».
7.10, 23.35 — «Навбатчи қисм».
7.25 «Товарлар — почта орқали».
7.35 «Саломатлик олами».
7.40 «Пуллар».
7.55 «Православ тақвими».
8.00 Ҳужжатли фильм.
9.10, 21.25 — «Санта-Барбара».
10.30 «Петербург сирларининг ечилиши».
11.20 «Эски квартира. 1973 йил». 2-қисм.
12.20 «Севги». Ҳужжатли фильм.
12.45 «Ле-Монти» савдо уйи.
13.50 «Кичик дайди». Телесериал.
14.15 «Илонлар водийси қарғиши» саргузашт фильми.
16.40 «Ҳаммаси велосипед ҳақида». Ҳужжатли фильм.
17.00 «Кроссворд».
17.30 «Автошоу».
18.45 «Ўз-ўзига режиссёр».
19.20 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Париждан олиб кўрсатилади.
22.25 «Шаҳарча». Дам олиш дастури.
23.50 «Адашган юлдузлар» мелодрамаси.

ТВ-6

8.10 Мультсериал.
8.35, 18.00, 01.35 — «Диск-канал».
9.00, 18.35, 01.20 — «Йул назорати».
9.15 «Кино ҳақида».
9.30, 12.30, 15.30, 18.30, 01.10 — «ТСН-6».
9.40, 12.50, 02.20 — «Сифат белгиси».
9.55, 17.00 — Мультфильмлар.
10.20 Тонгги сериал. «Кид Аляскаси».
21-серия.
10.50, 19.50 — «Навбатчи дорихона II».
37, 38-сериялар.
11.30 «Даулинг ота сирлари». Сериал.
30-серия.
13.00 «Юлдузлар юлдузлар ҳақида»: А. Пахматова ва Н. Добронравов.
13.30 «Рекордларга қасдма-қасд!» Кувноқ курсатув.
13.55 «Қадам ташла» ток-шоуси.
14.50, 17.25 «Харидингиз учун ташаккур!» теледукони.
15.15, 18.50 — «Севсанг қара». Видеоклиплар.
15.40 «Канизак Изаура». Сериал. 9, 10-сериялар.
17.25 «ТВ-6» таксиси.
19.00 «Кимки...».
20.30 «Ҳафта ҳалокатлари».
21.00 «Сиз-шоҳидсиз».

21.30 Шу куннинг янгиларлари.
21.55 «ТВ-6» кинотеатри.
«Бурбосар».
23.55 Иван Демидовнинг «Карвон» шоуси.
02.35 Тунги сеанс. «Эгизаклар» (АҚШ).

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.00, 11.00 — «Бугун эрталаб».
10.05 «Криминал». «Чин дилдан икром бўлиш».
10.25 «Рус асри». Олег Попов Андрей Караул билан сўхбатда.
11.15 «Байяр форти калити». Телеуйин.
13.00, 15.00, 17.00 — «Бугун кундузи».
13.25 «Эски телевизор» эслайди: «12 стул». 4-қисм.
15.15 «Сансет Бич муҳаббати ва сирлари». 152-серия.
16.00, 02.25 — «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.
17.20 «Мен ва итим» доғ-шоуси.
17.50 «Одам — ўргимчак». Мультсериал. 24-серия.
18.15 «Фазодаги жанг». 2-серия.
19.05 «Криминал».
19.15 «Нафи тегади».
19.25 «Ёввойи табиат». Ҳужжатли сериал.
20.00, 23.00 — «Бугун оқшомда».
20.40 «Шу куннинг қаҳрамони».
21.00 «Сицилианна химоя» фильми.
22.40 «Қурғоқлар».
23.40 «Севги кўни» фильми.
01.20 Николай Фоменконинг «Эхтирослар салтанати» шоуси.
02.00 «Қошмлар» ток-шоуси.
02.55 Теннис. Уимблдон турнири. Ярим финал. Эркалар.

АСТ

10.00 «Хонимча» телесериали, 32-қисм.
11.00, 14.40, 19.00 Мультфильмлар.
11.30, 17.00 Хотин-қизлар, сизлар учун.
12.00, 19.30 «Ёввойи мушук» телесериали, 3-қисм.
13.05, 18.45, 21.40 Ҳаммабон иқтисодиёт.
13.15, 21.10 Спорт ҳар кун.
13.55, 18.50, 0.50 XX асрдан XXI асрга.
14.00 Чет эл эстрадаси.
14.30, 20.30 «Факт» ахборот дастури.
15.15, 22.40 «Менинг дўстим от». 15-фильм.
15.40, 23.05 «Объективда ҳайвонлар».

16.05 «Морена Клара» телесериали, 108-қисм.
17.30 «Америка фожиаси». 4-қисм.
20.40 «Олов гилдираги» телесериали, 35-қисм.
21.50 «Жазирама» телесериали, 45-қисм.
23.30 «Мусикий вернисаж».
00.00 «Сохта она» телесериали, 48-қисм.

RENTV

13.45 «Ҳаёт йўли» телесериали.
14.45 Сизнинг адвокатингиз.
15.00 TV shop.
15.30 «Антарктида қиссаси». 3-қисм.
17.00 Мусикий коллекция.
17.15 «Севгим менинг, қайғум менинг» телесериали.
18.15 «Шаддодлар ва гўзаллар» телесериали.
19.15 «Элен ва болалар» телесериали.
19.50 «Қора марварид» телесериали.
20.55 «Альфред Хичкок намоиш этади» телесериали.
22.30 «Инсон тақдири» бадий фильм.
0.40 «Нима юз берди» ахборот дастури.
1.15 «Фестиваллар фестивали».

ТВ МАРКАЗ

6.50, 8.15 «Навигатор». Ахборот кунгилочар дастур.
9.45, 18.45 «Клубничка» телесериали.
10.30 «Маримар» сериали.
10.55, 12.55, 14.55, 15.55, 16.55, 17.55, 18.30, 21.55, 22.55, 1.45 Янгилар.
11.25, 13.00, 15.30 Мультфильмлар.
11.35, 19.15 Ишбилармон Москва.
11.45 Брейн-ринг.
12.40 Шунчаки люкс эмас.
15.15, 1.00 Петровка, 38.
15.40 «Элита» хонимлар клуби.
16.00 «Сенсиз ашай олмайман» сериали.
17.30 «Ҳар доим» телесериали, (Мексика).
20.50 «Жейн Эйр» бадий фильм. (АҚШ, 1996).
23.15 Аслида.
23.30 «Феникс» сериали.
0.30 Времечко.
1.15 «Славян бозори» Халқаро санъат фестивалининг очилиши.
2.10 «Пайгамбарлик» бадий фильм.
3.55 Булардан ташқари.

RENTV

13.50 Жаҳон спорти янгиларлари.
14.20 «Альфред Хичкок намоиш этади» телесериали.
14.55 «Ун олти ёшли» сериали, (Франция).
15.30 «Манстрлар оиласи» комедияли сериали.
16.00 «Оқ тўти» клуби.
16.30 «Акватория Z» болалар учун ток-шоу.
17.00 «Киноэртаслар».
18.25 Туртинчи ҳокимият.
18.55 «Моделлар академияси» телесериали.
20.00 «Симпсонлар» мультсериали.
20.30 «Махфий материаллар» сериали.
22.30 «XX век FOX TV» намоиш этади.
0.25 В. Молчановнинг муаллифлик дастури
1.25 «МЭШ госпиталидаги бошогрик хизмат» комедия сериали.
2.30 «Америкалик Чарт-шоу Россияда» мусикий дастур.

ТВ МАРКАЗ

8.05, 13.45, 20.00 Мультфильмлар.
8.30 «Ва ана Бумбо келди...» бадий фильм.
9.50 Хонадонингизга тинчлик.
10.20 Биргалашиб уйлашимиз.
10.45 Коровуликка!
11.00 Болалар учун «Усиш доридармони» телеканали.
12.00 «Кэтуизл» болалар учун сериал.
12.25 Андрей Вознесенский «Салом ойл!» дастурида.
12.55, 16.55, 18.45 Янгилар.
13.00 «Пойтахт» тележурнали.
14.00 Бугун жаҳон ўсириллар уйинлари.
14.10 «Жонига қасд қилганлар клуби...» бадий фильм. 1-қисм.
15.25 «Олтин калит» телелотерея.
15.55 «Жонига қасд қилганлар клуби...» 2 ва 3-қисмлар.
18.15 «Ун икки қатъиятли аёл». Ток-шоу.
19.00 Борис Ноткин галереяси.
20.15 Эх, хангома, хангома.
20.45 «Гудбай, Америка» бадий фильм. (АҚШ, 1997).
23.00 «Алоҳида папка» дастури.
23.40 «Джефферсон Парижда» бадий фильм.
2.05 «Славян бозори» фестивалининг кундалиги.
2.20 «Француз ревюси».

19.10 «Жентльмен-шоу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.35 «Нима? Қаерда? Қачон?» Финал. Курсатув тугагач — Лино Вентура «Палермода юз кун» детективиди.
23.50 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Франциядан олиб кўрсатилади.

РДТ

7.00 «Дехқон тонги».
7.30 «Қизил китоб». РДТнинг экологик экспедицияси.
8.00 Карел Земанинг «Крабат-Афсунгар шоғирди» мультфильм-эртаси.
9.15, 17.35 — «Сиз севган оҳанглари».
9.25 «Уйимиз турида».
9.50 «Ўз вақтида».
10.20 «Хайрли тонг, юртим!».
11.05 «Уч қирол жанги» тарихий кинопопеяси. Телесериал. 1-серия.
12.00 «РДТ почтаси».
12.25 «Ҳамманинг оғзида». Наталья Дарьялова дастури.
13.00, 17.00 — «Вести».
13.20 «Одамлар ва пуллар».
13.50 «Федерация».
14.40 «Олтин мина» детективи.
17.50 «Аншлаг ва Ко».
18.50 «Ноль рақамли дунё». ДДТ тури.
19.20 Футбол. Жаҳон чемпионати. 1/4 финал. Марсальдан олиб кўрсатилади.
21.30 Жессика Ланж «Турмуш даражасини қандай узгартириш мумкин?» криминал комедиясида.
23.25 «Қулоқ сол» социал драмаси

ТВ-6

8.05, 18.35 — «Йул назорати».
8.15, 17.35 — «Диск-канал».
9.05 Мультсериал.
9.35 Болалар сеанси. «Малла, ҳақиқатгўй, севиб қолган». 1-серия.
10.55 «Дам олиш кўни сериали». Мария Антуанетта. 4-серия.
11.50, 14.40 — «Харидингиз учун ташаккур!» теледукони.
12.05 «З.К.» — тонгги кичик шоуси.
12.30, 18.30, 01.25 — «ТСН-6».
12.45 «ТВ-6» кинотеатри. «Бензоколонка маликаси».
14.10 Мультфильмлар.
14.50 «Нью Йорк, Нью Йорк».
15.25 «Менинг киноим» ток-шоуси Виктор Мережко билан.
17.10, 01.30 — «ТВ-6» таксиси.
17.25, 20.25 — «Севсанг-қара». Видеоклиплар.
18.45 «Миллий география жамияти» билан саёҳат.
19.50 «Юлдузлар юлдузлар ҳақида»: Вячеслав Малежик.
20.40 «ОСП-студия».
21.30 «Ҳафта моҳаролари».
22.00 «Фитиль». Ҳажвий киножурнал.
22.15 «ТВ-6» кинотеатри. Шон Кон-

нери «Навбатдаги» жангари фильмида.
00.25 «Бенни Хилл шоуси». Ҳажвий сериал. 9-серия.
01.00 «З.К.» кичик тунги шоуси.
01.45, 03.25 Тунги сеанс. «Қонталаб америкалик қиз».

НТВ

9.00 «Дарвозабон». Комедия.
10.15, 15.40 — Мультфильмлар.
10.30 Мультсериал.
11.00 «Бугун эрталаб».
11.10 «Криминал». «Чин дилдан икром бўлиш».
11.30 «Мени тушун» телеуйини.
12.00 «Конан». 14-серия.
12.45 «Винт-дан бошлаб...».
13.00 «Матбўот рейтинг». Александр Герасимов билан.
13.30 «Транзит» фильми.
16.00, 02.20 «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.
17.00 «Бугун кундузи».
17.15 «Ўз уйини».
17.45 «Суд келяпти».
18.40 Дам олиш кўни сериали. «Полициячилар академияси». 2-серия.
19.30 «Мен ва итим» доғ-шоуси.
20.00, 23.00 — «Бугун оқшомда».
20.40 «Якуллар» Виктор Шендерович билан.
21.00 «XX аср қароқчилари» саргузашт фильми.
22.45 «Қўғирчоқлар».
23.40 «Намедни-89».
00.30 Криминал сериал. «Тубан кетган фаршталар». 2-серия.
01.15 «Уша ҳақда» ток-шоуси.
01.55, 02.50 — Теннис. Уимблдон турнири. Финал. Авллар.

АСТ

10.00, 19.00 Мультфильмлар.
11.15 Кичик концерт.
11.30, 18.30 Алло, Россия!
12.00, 19.30 «Ёввойи мушук» телесериали, 32-қисм.
12.55, 16.55, 0.50 XX асрдан XXI асрга.
13.00, 22.40 Катта пойғалар.
13.35 Зинапоядан юкорилаб.
13.55 «Ўз ҳисобидан таътил» бадий фильм. 1-қисм.
15.00 «Лайлакча». Болалар соати.
16.00 «Аляска, сэр!» бадий фильм. 1-қисм.
17.00 «Экран юлдузлари». К. Лучко олиб боради.
17.30 Ҳужжатли фильм.
20.30 «Факт» ахборот дастури.
20.40 «Денгизга йул». 5-курсатув.
21.00 «Инспектор Аленинг сирлари» детективи.
22.20 «...Ва шамларни ёқамиз». Д. Межевич.
23.10 Оддий концерт...

14.10 «Ун олти ёшлилар».
14.35 «Манстрлар оиласи».
15.00 «Киноэртаслар».
16.25 Мусикий дастур.
17.00 «МИХ». Дам олиш дастури.
17.30 «Мусикий».
18.20 «Моделлар академияси».
18.45 «Оқшомги латифа».
19.00 «Симпсонлар». Мультсериал.
19.30 «Махфий ҳужжатлар». Сериал.
20.15 Спорт дастури.
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «XX аср. FOX таништиради».
23.15 «Ҳафта фильми».
01.00 «МЭШ. госпиталидаги бошогрик хизмат». Ҳажвий сериал.

ҚозТВ

8.00 «Ҳақиқат».
8.20 «Сихат-саломатлик».
8.40 «Талабалар саҳнасида».
9.00 «Еркем-ай».
9.25 «Экспресс-FOOD».
15.55 «Ютук» салони.
16.10 «Умр — оқар дарё».
16.35 «Сифат».
17.30 «Мусикий меҳмонхонада».
18.00 «Спорт+» телеканали намоиш этади.
19.00 «Бойтумора».
19.30 Телевикторина.
19.50 «Уйқурилишбанк: уйга вази-фа».
20.00 «Оқшом». Ахборот курсатуви.
20.40 «Даврлар туташганда».
21.00 «Обернальднинг сири». Бадий фильм.

РЖТ

7.00 «Тирик қолишга ҳаракат қил» саргузашт фильми.
8.10 Мультфильм.
8.45 «Рухоний сузи». Митрополит Кирилл.
9.00, 14.00, 16.45 — Янгилар.
9.10 «Хонаки кутубхона».
9.30 «Тонгги почта» Юрий Николаев билан.
10.05 «Каламбур». Ҳажвий журнал.
10.40 «Смак».
11.00 «Бир нодир асар тарихи».
11.30 «Америка М. Таратута билан».
11.50 Мультфильмлар.
12.25 «Лантук Анна» фильми.
14.20 Лев Николаев «Цивилизация» дастурида.
14.50 Алла Пугачёва, Муслим Магомаев ва бошқалар «Июль қори» концерт дастурида.
15.20 «Хайвонот оламида».
16.00 «Бу қандай содир бўлган эди». «Свердловскда Сибирь куйдиргиси» эпидемияси». 1979 йил.
17.10 «Александр Вертинский». Э. Рязановнинг муаллифлик дастури. 1-қисм.
17.50 Андрей Мягков ва Вал

ЯКШАНБА, 5

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».
8.25 «Камалак».
10.00 «Ёшлар» телеканали.
1. «Ватанимга хизмат қиламан».
2. «Талабалик йилларим».
3. «Учинчи эҳтимол».
4. «Ҳамроҳ».
5. «Ёшлар ва эстрада».
12.30 «Ёзувчи ва замон».
12.55 «Кувноқ стартлар».
Телемусобақа.
13.35 «Чолиқуши». Етти қисмли бадий фильм. 5—6-қисмлар.
15.25—15.55 «Нурли келажак».
18.00 Болалар учун. «Фламинго».
18.25 «Ўзбектеlevision» намойиш этади: «Дилга яқин қўшиқлар». Фильм-концерт премьераси.
19.00 «Ўзлик». Бадий-публицистик курсатув.
19.25, 20.00, 21.10 — Ёшлар.
19.30 «Тахлилнома» (рус тилида).
20.05 «Оламга саяхат».
20.30 «Талхилнома».
21.15 «Якшанба оқшомиди».
21.40 Телевизион миниатюралар театри.
22.15 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати. 1/4 финал.
23.50 ТВ-1 намойиш этади. «Аср мўжизаси» кинодастурри.
24.00 Кино янгилликлари.
00.15 «Тақдир сўмоқлари». Бадий фильм. 1—2-сериялар.

ЎзТВ-II

8.00 «Ўйна, болажон, ўйна!».
8.20 «Қалдирғоч». Қисқа метражли телевизион бадий фильм.
9.00 «Бизнес академия».
9.15 Саргузашт фильмлар экрани. «Геракл саргузаштлари».
9.55 «Дойче Велле» тақдим этади...
10.15 «Лавжой». Телесериал.
11.05 Эстрада тароналари.
11.25 Болалар экрани.
12.50 «Франция-98».
13.35 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва тирлари». Телесериал.
«ЯКШАНБАДА ЯХШИ ДАМ» ДАСТУРИ
14.40 Хорижий эстрада. «Pink Floyd».
15.00 «Санта-Барбара».
15.45 «Бари ҳазил».
15.55 «Изҳор».
16.15 «Жосуслар». Ҳужжатли телесериал.
16.45 «Мульти-панорама».
17.15 «Санта-Барбара».
18.05 «Даракчи».
18.15 «Буш утирма».
18.35 «Синфдош».
18.55 «Нафосат».
19.05 Келгуси ҳафтада.
19.30 «Тахлилнома» (рус тилида).
20.05 «Кенга — кенг дунё».
20.20 Оҳанглар ва эълонлар.
20.30 «Тахлилнома».
21.10 «Даллас». Телесериал.
22.00 «Даракчи».
22.10 «Қалб таронаси».
22.35 Кинонигоҳ. «Лос-Анжелес сирлари». 2-қисм.
23.35 Жаҳон халқлари эстрадаси.
24.00 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

18.05—22.45
Россия жамоат телевидениеси курсатувлари.
22.50 «Тахлилнома» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?»
9.55 «Эртакларнинг соҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгилликлари» (инглиз тилида).
11.45 Клип.
11.55 — Ёшлар.
12.00 Киносалон.
13.30 «Иштирок этувчилар».
14.00 «Мусликий Олимп».
14.20 Клип-антракт.
14.30 «Жонли сайёра».
14.50 Кундузги сеанс.
16.40 Клип-антракт.
16.50 — 17.10 «Сенинг вақтин».

17.10 Туркия телевидение-си курсатувлари.
18.45 «Мульттомоша».
19.05 Футбол. XVI Жаҳон чемпионати.
20.35 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз». Ногирон болаларнинг III Халқаро семинарига бағишланади.
21.05, 22.35 — Ёшлар.
21.10 «Кобра». Телесериал.
21.50 «Бугунги кун мавзуси».
22.05 «Жаҳон киноси янгилликлари».
22.40 Киносалон.

30-канал

8.05 «Кинононушта».
9.00, 13.50, 18.00, 21.00, 01.50 — «ТВ-ҳамкор».
9.25 «Болалар канали».
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Шоу соати».
14.10 «Ўн олти ёшлилар».
14.35 «Манстролар оиласи».
15.00 «Ҳали намойиш этилмаган премьераси».
17.00 «Видеомода».
17.30 «Юлдузлар ёғилганда».
18.20 «Моделлар академияси».
18.45 «Оқшомги латифа».
19.00 «Висол». Мусликий дастур.
19.30 «Махфий ҳужжатлар». Сериал.
20.15 «Сайёрамиз спорти».
Ҳафталик шарҳ.
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Кордье». Детектив сериал.
23.15 Якшанба кунги киносеанс.
01.00 «М.Э.Ш. госпиталидаги бошогриқ хизмат». Ҳажвий сериал.

ҚозТВ

7.05 «Ўйгон ва куйла».
7.35 «Фудзияма». Спорт машқлари.
7.55 Ҳарбий-ахборот дастури.
8.15 Мультфильм.
8.40 «Талисман», болалар видеоустудияси «Сафари» янгилликлар дастурини таништиради.
9.35 «Еркем-ай».
10.00 «Экспресс-FOOD».
10.20 «Телекурғазма».
11.30 «Энчи-балалам».
12.00 «Аёл, оила, жамият».
12.30 «Кино санъати».
13.00 «Ипак йули». Телеэкспедиция.
13.30 «Замин соҳиби».
14.00 «Ютук» салони.
14.20 «Хотиралар архиви».
15.15 «Куп кучалар Желтоксанда бошланади».
15.45 «Гутен абенд!» Немис тахририяти курсатуви.
16.15 Концерт.
16.45 «Сифат».
17.40 «Соҳа билан жанг».
Ербулат Олжабаев дастури.
18.00 «Шахс». Жанна Ахметованинг муаллифлик дастури.
18.30 «Формула S».
18.50 «Муслика карвони».
19.00 «Фавор». Эркаклар учун тележурнал.
19.50 «Ўйқурилишбанк: уйга вазифа».
20.00 «Алатау» телеканали намойиш этади.
20.45 «Механик Гавриловнинг суюкли аёли». Бадий фильм.

РЖТ

7.00 Михаил Пуговкин ва Алексей Грибов «Елканлар бўлса» фильмида.
8.15 «Лотто-Миллион», «Спортлото».
8.30, 15.35, 16.00 — «Дисней-клуб».
9.00, 14.00, 23.25 — Янгилликлар.
9.10 Дм. Криловнинг «Ўйлда ёзилмаган кайдлари».
9.30 «Ҳамма уйдалигида».
10.10 «Тонг юлдузи».
11.00 «Россияга хизмат қиламан!».
11.30 «Янгра, гармон!».
12.00 «Деҳқон ахборотномалари».
12.30 «Кусто командасининг сувоисти одиссеяси». Сериал.
13.25 «Кулги панорамаси».
Курсатуви Е. Петросян олиб боради.
14.15 «Савҳатчилар клуби».
15.05 «Париж таймлари».
Футбол бўйича жаҳон чемпионати кундалиги.
16.30 Леонид Якубович «Тарих гилдираги» телеуйинида.

17.15 «Александр Вертинский». Э. Рязановнинг муаллифлик дастури. 2-қисм.
18.05 «Олтин серия».
«Кунгиллилар».
19.55 «Киноафиша».
20.00 «Время».
20.40 «Сильвестр Сталлоне «Тог биллури» комедиясида».
22.45 Маргарита Терехова Андрей Макаревичнинг «Абжур» дастурида.
23.40 Жаҳон киноси. Машхур «Зангори чақмоқ» жангари фильми.

РДТ

7.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
7.30 Мультфильм.
7.40 «Эҳтиёт булинг, модерн!».
8.05 «Аншлава ва Ко».
9.00 «Ўз-ўзига режиссёр».
9.25 «Хайрли тонг, ютим!».
10.15 «Уч қирол жанги» тарихий киноэпопеяси. Телесериал. 2-серия.
11.10 «Ўсмирлар учун дастур».
12.05 «Парламент соати».
13.00 «Вести».
13.30 «Китоблар олами» Леонид Куралев билан.
13.45 «Рус лотоси».
14.30 «Пульс».
15.00 «Қонун ва тартиб». Телесериал.
15.50 «Ҳайвонлар ҳақида мулоқот».
16.45 «Мутлақо махфий».
17.40 «Сиз севган оҳанглар».
17.55 «Эски квартира. 1973 йил». 3-қисм.
19.00 «Урмас Отт Чак Норрис билан».
20.00 «К-2» таништиради.
21.00 «Күзгү».
22.00 Бастакор Евгений Мартинов хотира кечаси.

ТВ-6

8.05, 18.35 — «Йул назорати».
8.15 «Диск-канал».
9.05 Мультсериал.
9.30 Болалар сеанси. «Малла, ҳақиқатгуй, севиб қолган». 2-серия.
10.50 Дам олиш кунини сериали. «Мария Антуанетта». 5-серия.
11.50 «Мазаси оғзингизда қолади». Таомлар шоуси.
12.30, 18.30 — «ТСН-6».
12.45 ТВ-6 кинотеатри. В. Медведев, В. Кириенко «Ватандан узоқда» саргузашт фильмида.
14.20 Мультфильмлар.
14.55 «Канон».
15.30 «Мен ўзим» ток-шоуси.
16.25 «Жаҳоннинг буюк қадриятлари». Ҳужжатли сериал.
17.05 «Севсанг—қара». Видеоклиплар.
17.10, 00.40 — «ТВ-6» таксиси.
17.25 «Ҳафта спорти».
18.00 «Рекордларга қасдмақсад!» кувноқ дастур.
18.45 «Миллий география жамияти» билан саяхат.
20.00 «Обозреватель». Тахлилий курсатуви.
21.00 «Фитиль». Ҳажвий киножурнал.
21.15 «ТВ-6» кинотеатри. «Капитан Блад одиссеяси». 1—2-сериялар.
00.05 «Бенни Хилл шоуси».
Ҳажвий сериал. 10-серия.
00.55—02.25 «Янги Ривьера» фестивалининг гала-концерти.

НТВ

9.00 «Самовий секинюрар» комедияси.
10.20, 15.15 — Мультфильмлар.
10.30 Мультсериал.
11.00 «Бугун эрталаб».
11.15 «Олтин граммофон».
НТВ ва «Русское радио»нинг биргаликдаги мусликий дастури.
11.30 «Бола тилидан». Телеуйин.
12.00 «Конан». 15-серия.
12.45 «Винт»дан бошлаб...».
13.00 «Мумай пуллар».
13.25 Кўҳна кино юлдузлари. Пьер Монди ва Клаудио Кардинале «Совга» комедиясида (Франция, Италия).
15.30 «Криминал Россия. Замонавий хроникалар». Ҳужжатли сериал.
16.00 «Рус асри». Леонид Броневой Андрей Караулов билан суҳбатда.
16.30 «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.
17.00 «Бугун кундузи».

17.15 «Байяр форти калити». Телеуйин.
19.00 «Якунлар». Муқаддима.
19.50 Кино олами. Сильвестр Сталлоне ва Курт Рассел Андрей Кончаловскийнинг «Танго ва Кэш» жангари фильмида (АҚШ).
22.00 «Якунлар».
23.00 «Ўт урувчи» фильми (АҚШ).
01.05 «Якунлар». Тунги суҳбат.
01.35 Теннис. Уимблдон турнири. Финал. Эркаклар. Танафус пайтида: «Футбол клуби» жаҳон чемпионатида.

АСТ

10.00, 19.00 Мультфильмлар.
11.15 Кичик концерт.
11.30, 18.30 Ўзоқ ва яқинлар.
12.00, 19.30 «Ёввойи мушук» телесериали, 33-қисм.
12.55, 16.55, 0.50 XX асрдан XXI асрга.
13.00, 22.40 Ҳафталик халқаро спорт шарҳи.
13.35 Куп йиллар аввал.. шу кунини.
13.55 «Ўз ҳисобидан таътил». 2-қисм.
15.00 «Лайлакча». Болалар соати.
16.00 «Аляска, сэр!». 2-қисм.
17.00 «Фестивалия» мамлакатини.
17.30 Оперетта таклиф этади.
20.30 «Факт» ахборот дастури.
21.00 «Инспектор Аленнинг сирлари» детективи.
21.50 «Мўжизасиз мўжизалар XXI аср». С. Калица.
22.20 Мусликий кино юлдузлари.
23.10 «Телевидение — муҳаббатим менинг».
00.00 «Соҳта она» телесериали, 50-қисм.

REN TV

13.45 Аслан Абашидзе ҳақида фильм.
14.40 Мультфильмлар.
14.55 «Ўн олти ёшли» сериали (Франция).
15.30 «Манстрлар оиласи» комедияли сериали.
16.00 Уй концерти.
16.30 «Бизнинг танишлар» бадий фильм.
18.20 Хорижлик журналистларнинг Россияга қарашлари «Реноме» дастурида.
18.55 «Моделлар академияси» сериали.
20.00 «Симпсонлар» мультсериали.
20.30 «Махфий материал» сериали.
22.30 «Кордье изкувар ва судья» телесериали.
0.25 Катта репортаж.
1.05 «МЭШ госпиталидаги бошогриқ хизмат» комедия сериали.
2.10 «Монти Пайтоннинг самовий цирки».

ТВ МАРКАЗ

8.00 Якшанба мактаби.
8.10, 11.10 Мультфильмлар.
8.20 «Тўқилган бўйлаб югурувчи» бадий фильм.
10.15 Нуқтаи назар.
10.40 Чемпион билан беллашинг!
10.55 Болалар учун «Ўсиш доридармони» телеканали.
12.00 «Кэтуизл» болалар учун сериал.
12.25 21-хона.
12.55, 16.55, 0.45 Янгилликлар.
13.00 «Пойтахт» тележурнали.
13.45 «Қоҳира жавоҳири» бадий фильм.
15.40 «Балаган».
15.45 «Юзга бир» телеуйини.
17.20 «Биз билан бирга қолинг».
17.25 «Мўжизалар ва гузаллар» О. Вакуловский дастури.
18.05 «Тоза инглизча қотиллик» бадий фильм. 1 ва 2-қисмлар.
21.00 Еттинчи кун.
21.55 «Каин XVIII» бадий фильми.
23.45 «Ринг гроссмейстери» Борис Лагутин.
0.50 «Постскриптум». Публицистик дастур.
1.20 Бозор.
1.50 Интернет-қаҳвахона.
2.15 «Славян бозори» фестивалининг кундалиги.
2.30 «Аэроград».

Табриклаймиз!

Зангиота тумани ИИБ ходими, милиция майори Бахтиёр Эргашевич ХОЛДОРОВНИ тавадду топан куни билан қизгин кутлаймиз. Қадрдонимиз, Сизга узоқ умр, сийхат-саломатлик, бахт-саодат, шарафли ишингизда омадлар тилаб, эҳтиром билан:

рафиқангиз Карима,
фарзандларингиз
Жаҳонгир, Назокат,
Латофат, Шоира ва
ҳамкасбларингиз.

Фахрийлар — фахримиз

УСТОЗ

Республикамиз ички ишлар ходимлари орасида Самад ака Саидовни танимайдигани кам. Чунки бу меҳри дарё, бағри кенг инсон узоқ йиллар турли лавозимларда ишлаб, катта-кичикка бирдек муомала қилиб жуда кўп шогирдлар етиштирган. Улардан ўз тажрибасини, вақти келса, оталик панд-насихатини аямаган. Ҳозир Самад аканинг юзлаб шогирдлари Ватан, эл-юрт осойишталиги йўлида хизмат қилмоқдалар. Самад ака Саидов ис-

теъфогач чиққач ҳам ўзи хизмат қилган Бухоро вилоят ИИБдан қадам узиб кетгани йўқ. Аксинча, хизматдошларининг фаолиятини, жанговар ҳаёт йўлини, жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши курашда ўзбек милицияси босиб ўтган машаққатли ва шонли йилларни акс эттирувчи Бухоро вилоят ИИБ музейини ташкил этиш ва республикамизда намунали даргоҳ сифатида ном қозониб, таянч музей бўлиб қолиши учун бор куч-гайратини сарфламоқда. Натижада музейга ташриф буюрган меҳмонлар унинг мудирини, Фахрийлар Кенгазининг раиси, истеъфодаги ички хизмат полковниги Самад ака Саидовнинг муетиштирган. Улардан ўз тажрибасини, вақти келса, оталик панд-насихатини аямаган. Ҳозир Самад аканинг юзлаб шогирдлари Ватан, эл-юрт осойишталиги йўлида хизмат қилмоқдалар.

СУРАТДА: устоз Самад ака Саидов.

Шахзодаҳон ХУДОЙБЕРДИЕВА.

АҲОЛИ БИЛАН МУЛОҚОТ

Яқинда Самарқанд вилояти ИИБнинг бир гуруҳ ходимлари вилоят радио эшиттириши орқали аҳоли билан очик мулоқот ўтказдилар. Унда вилоят ИИБ ЖООБ бошлиғи, милиция подполковниги Ш. Убайдуллаев, ВЕИН бошлиғи, милиция подполковниги А. Сафаров, Ахлоқ мили-

ция бошлиғи, милиция майори К. Хужановлар 45 дақиқа давомида фуқаролардан тушган саволларга жавоб қайтардилар.

Ана шундай жонли мулоқотни вилоят «ойнаи жаҳони» орқали ҳам ўтказиш режалаштирилди.

Ўз мухбиримиз.

Қидирувдагиларнинг тақдири

БАРИБИР ҚАЙТДИ

1996 йил эрта баҳорда Тошкентдаги 1-такси саройи олдида Илҳом Одилов фуқаро А. Маҳаммов билан жанжаллашиб қолади. Жанжал уришга айланади, «рақибига» кучи етмаслигини сезган Илҳом ёнидан пичоқ чиқариб Азимнинг юрагини мўлжаллаб санчади. Азим юз тубан йиқилади. Илҳом эса воқеа жойидан қочади. С. Раҳимов тумани ИИБ томонидан қидирув эълон қилинган Илҳомни топиш осон бўлмади. Республикамиздан ташқарида, қўшни республикаларда ҳам уни қидириш бошланди.

Яқинда, орадан икки йилдан ортиқроқ вақт утиб, С. Раҳимов туман ИИБ ходимлари жиноят қилиб қочиб юрган Илҳом Одиловни қўлга олишди. Дастлабки суриштирувда у юрак ҳовучлаб қилган «саҳатларини» айтиб берди. Қарийб икки йил давомида Қозогистон, Россия республикаларида беркиниб юриб, энди қилган жиноятим ҳамманинг эсидан чиқиб кетгандир деган ҳаёл билан Тошкентга келганда, ҳушёр милиция ходимлари ҳибсга олдилар.

Ўз мухбиримиз.

ҲУҚУҚ ИЛМИНИНГ ЖОНКУЯРИ

1951 йилнинг кеч кузи. Деҳқонobod туманидаги йирик жамоа ҳужаликларида бирида қотиллик рўй беради. Жамоа ҳужалигининг аъзоси ўлдирилган, бироқ мурда йўқ. Бутун республикага тезда ёйилган бу жиноятни очиш учун яқиндагина Зангиота (собиқ Калинин) туманида йирик жиноятчилиқни очган ёшгина йигит, прокуратура терговчиси Гафур Абдураҳимовни юборишади. Республика Прокуратураси раҳбарлари ишонч билан юборган йигит воқеанинг чигилини топиш учун тезда ишга киришади. Тоғли халқ орасида ҳалол кишилар кўп бўлади. Шунинг учун Гафур воқеа атрофида бўлган кишиларнинг топиб, суриштирув олиб боради. Туман прокурори, анча кексайиб қолган Муротаевни туман раҳбарлари қаттиқ жазолаб, ишдан бўшатишмоқчи бўлган. Гафур оққунгил қишлоқ аҳолиси билан суҳбатлашиб, воқеанинг тафсилотини билиб олади ва шу аснода жиноят изини аниқлайди. Маълум бўлишича жамоа ҳужалигининг раҳбарлари ҳужалиқнинг дон ва қўйларидан бир қисмини ўзлаштириб оладилар. Жамоа ҳужалиги аъзоси бу ишга чидамай, туман прокуратурасига арз қилмоқчи бўлади. Бунинг сезган раис, бош ҳисобчи ва яна бир неча бригада бошлиқлари тил бириктириб, ўша кишини ўлдирди ва қишлоқдан анча олисдаги Туркменистон ҳудудига олиб

бориб, бир ҳандакка ташлаб юборишади. Гафур усталик билан барча тафсилотни билиб олади. Ундан ташқари яна кўплаб жиноятлар ҳам очилади. Калаванинг бир учи туман раҳбарларига келиб тақалади. Шу аснода кўпдан бери давлат мулкни ўмариб ётган катта гуруҳнинг сирлари очилади ва бир неча киши жиноий жавобгарликка тортилади. Ана шу катта ишнинг очиши ёш терговчининг ойдин йўлини очиб берди.

Гафур Абдураҳимовнинг тажрибаси, тергов ишидаги талантини кўрган республика Прокуратураси раҳбарияти уни муҳим ишлар учун янада мукамалроқ билим, ҳуқуқ илмидан янги-янги назариялар зарур эди. Шунинг учун ҳам уни Ленинград (ҳозирги Санкт-Петербург) Давлат университетининг аспирантурасига ўқишга юборишади.

— Бу даврни ҳаётимдаги энг ёрқин кунлар деб ҳисоблайман, — деди Гафур Абдураҳимов. — Мени ана шу нуфузли билим даргоҳига бориб илмий иш билан шуғулланишда устозим, Ўзбекистондаги ҳуқуқ илмининг сардори, академик Ҳадича Сулаймонованинг хизматлари катта бўлган. У кишининг шахсан раҳбарликлари остида республикада биринчи бўлиб кримина-

листика фанидан номзодлик диссертациясини ёқладим. Бунинг учун у кишидан бир умр миннатдорман. Ана шундай илм ва фан жонкуярларининг шогирди бўлганимдан фахрланаман.

Гафур Абдураҳимов илмий унвон олгандан кейин Ўзбекистон ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институтида катта илмий ходим, бўлим мудири вазифаларида ишлади. 1966 йилда Республика Олий Кенгаши Раёсатининг юридик бўлимига бошлиқ этиб тайинланди. У республикада меҳнат, соғлиқни сақлаш, ер, сув, оила-никоҳ ва бошқа кўплаб қонун ва кодексларни тайёрлашда фаол иштирок этди. 1974 йилдан эса Ички ишлар вазирлигининг Тошкент олий мактаби, ҳозирги Академиясига ишга келади. Ана шу даврдан бошлаб унинг қайноқ илмий фаолияти бошланади.

У ўзининг кўп йиллик терговчилик фаолиятдан келиб чиқиб, бу ишни илмий жиҳатдан ривожлантиришнинг янги-янги усуллари борасида тадқиқотлар олиб борди. Шунинг алоҳида таъкидлаш лозимки, Гафур Абдураҳимов республика ҳуқуқ-тартибот соҳасида криминалистика фанини қўллаш, ундан фойдаланиш борасида дастлабки ишларни олиб борган олимдир. Унинг бевосита раҳбар-

лиги остида олиб борилган тадқиқотлар нафақат республикада, шунингдек Россия, Қозоғистон ва яна бир қатор республика ички ишлар идораларида кенг қўлланилмоқда. У Академиянинг криминалистика кафедрасида ун саккиз йил раҳбарлик қилди. Бу кафедрада олиб борилган тадқиқотлар, илмий ишлар мамлакатимиздан ташқарида ҳам қўлланилган. Гафур ака ўз фаолияти давомида ўқув методик кабинетлар, фотолaborаториялар, замонавий техника воситалари билан жиҳозланган шохбачалар ташкил этди. Шу орада илмий иш олиб бориб, тергов назарияси бўйича докторлик диссертациясини ҳимоя қилди, профессор унвонига сазовор бўлди. Кейинчалик Академия бошлиқлигини илмий ишлар бўйича ўринбосари вазифасига тайинланди. Унинг бевосита раҳбарлигида қирқдан ортиқ ўқув дастурлари, унга яқин дарсликлар, яна бир неча ўқув қўлланмалари тайёрланди.

Гафур акани бежиз тергов илмининг пири дейишмайди. У олиб борган тадқиқотлар, илмий ишларнинг аксарияти тергов ишларига бағишланган. «Жиноятларни тергов қилишга оид қонунларнинг ривожланиши», «Дастлабки терговни такомиллаштириш муаммолари» ва яна бир неча асарлари шулар жумласидандир.

— Мени ёш терговчиларга айтадиган насиҳатим, ишни икки йўналишда олиб бориш лозим. Биринчидан, терговчи илм-фан таълиқига суяниши керак. Криминалистиканинг энг сўнгги ютуқлари ҳар қандай изларни топиш имконини беради. Иккинчидан қонун доирасида иш қўриши лозим. Айниқса қонунни четлаб ўтиш ёки бир ёқламалик билан иш олиб бориш мумкин эмас. Чунки, терговчи бир шахснинг бутун ҳаётини

ҳавф остига қўйиши мумкин. Адолатсизлиқни кечириб бўлмайди.

Гафур Абдураҳимов бутун иш фаолиятида барча масалаларни адолат юзасидан ҳал этди. Республика Прокуратурасида ишлаб юрган кезида бир ишни унга топширишди. Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг нуфузли олимларидан бири ўша пайтда қишлоқ ҳужалиги вазирлигида масъул лавозимда ишларди. Ҳозирги Қиёрай туманидаги ҳужаликлардан бирида талон-тороқликка йўл қўйилиб, унинг раҳбари марказдаги номдор кишилардан бирига яқин қариндош бўлади. Икки вагон мева Москвага жўнатилади, бироқ у ҳеч ерда ҳужжатлаштирилмайди. Ҳужалик раҳбари эса айбини ёпиш учун, вазирлиқнинг масъул ходимига тўхмат қилади. Гафур ака шу ишни кўрар экан, юқори ташкилотлардан келган эътирозлар, ҳатто дўқ-пўписаларга қўлоқ солмади. Ишни охирига етказиб, олимни тўхматдан қўқариб қолди, жиноят очилиб, айбдорлар жазого тортилади.

Дарвоқе, Гафур ака оддий чоракорлар оиласида туғилган. Отаси дўппидўз, қосиблик билан кун кечирибган. Оилада гарчи рўзгор қийинчиликлари сезилиб турсада, отаси ўғлини ўқитди. Ундан кейин туғилган етти нафар фарзанди ҳам илмий бўлишига имкон яратиб берди. Оилада катта фарзанд қай йўлдан юрса кичиклари ҳам шунга эргашади. Гафур акадан кейинги ўғиллар ҳам илм-фан соҳасини эгаллашди. Синглиси Назира Абдураҳимовна яқинда докторлик диссертациясини ҳимоя қилиб, олимлик даражасига эришди.

Онаси Ҳикоят ая ўтган йили туқсон ёшга тўлдилар. Бу табаррук онахон фарзандларидан, айниқса Гафур акадан миннатдор бўлиб, доимо дуо қиладилар. Ота-онани

Тўйхат ўрнида

нг ризолиги-ю, дуосини олиш инсон умрида, ҳаётда нақадар катта фойдали эканлигини Гафур аканинг мисолида қўриш мумкин.

Гафур ака ўз иш фаолиятида кўплаб қийинчиликларга дуч келганиданми, ҳарқалай фарзандларини бошқа касб эгаллашларини истарди. Айниқса, қизи Гузалхонни оппоқ халат кийиб, шифохонада беморлар дардига малҳам бўлаётганини қўришни орзу қиларди. Бироқ Гузалхон эса отасига, унинг касбига ҳавас қиларди. Шунинг учун ҳам ўрта мактабни битириб, ҳуқуқшунослик факультетига ҳужжат топширди. Аввалига Гафур ака бироз огринган бўлди, лекин қизининг шу касб билан ўз бахтини топиб, жамиятдан муносиб ўрин олишини ўйлаб, чин дилдан рози бўлди. Ўғли эса аввалига алоқа институтида таълим олди. Кейинчалик эса, ички ишлар идораларига ишга ўтди.

Биз кишиларга нисбатан пир-бадавлат деган иборасини ишлатамиз. Ҳаётдан мамнун, кўплаб қийинчиликларни енгиб, ўз орзусига етишган, қобил фарзандлар ўстириб, элдан олқиб олган, кўплаб шогирдларга устоз, кексайганда ҳурмат ва иззатда бўлган кишиларга нисбатан айтадиган бу сўзни Гафур акага ҳам бемалол қўллаш мумкин. Гафур ака ўзининг етмиш ёшини қаршиламақда. Бироқ ҳамон эл хизматида. У республикаимизнинг нуфузли, бой тажрибага эга бўлган ҳуқуқшунослари қатори Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Судининг аъзоси этиб сайланган. Айни кунларда мамлакатимизда ҳуқуқий давлат қўриш сари олиб борилаётган ҳаракатларда ўз билим ва тажрибаларини аямай муносиб ҳисса қўшмоқда.

Садриддин АБДУЛЛАЕВ.

ПАСПОРТ ИСЛОҲОТИ АМАЛДА

Ҳадемай Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг етти йиллигини нишонлаймиз. Ҳамдустлик давлатлари орасида биринчилардан бўлиб Ўзбекистонда паспорт тизимини амалга ошириш йўлига қўйилди. Икки минггача бўлган даврда Ўзбекистон Республикасида истиқомат қилаётган, паспорт олиши лозим бўлган барча фуқароларни Ўзбекистон Республикасининг паспорт билан таъминлаш режалаштирилган. Айни кунларда мамлакатимиз фуқаролигининг асосий ҳужжатини топириш, эски паспортларни амалдан қўйиш қизғин давом этапти. Биз Ўзбекистон Республикаси ИИВ Хорижга чиқиш-келиш ва фуқаролик бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Бадриддин Усмонович ШОРИШЕВ билан республика ҳуқуқати томонидан аҳолига паспорт топириш бўйича белгилаб берилган режаларнинг баҳарлигини, иш жараёнида пайдо бўлаётган муаммолар ҳақида суҳбатлашдик.

— Бадриддин Усмонович, ўз миллий паспортимизнинг афзалликлари, унинг жамиятдаги аҳамияти ҳақида газетхонларимизга яна бир бор эслатиб ўтсангиз.

— Дунёдаги ҳар бир давлатнинг фуқаролигини тасдиқ этувчи ҳужжати — паспорт бўлади. Мустақиллиқнинг дастлабки йилларидаёқ республикаимизда паспорт тизимини амалга оширишга киришилди. Бу масалага Ўзбекистон Республикаси ҳукумати алоҳида эътибор бериб, собиқ СССР таъбир билан чиқарилган паспортларни Ўзбекистон Республикасининг миллий паспортга алмаштириш, шунингдек, паспорт олиш лозим бўлган фуқароларни ана шу ҳужжат билан таъминлаш мақсадида махсус қарор қабул қилиб, икки минггача йилгача бу жараёни тула тугаллаш режалаштирилди. Айни кунларда республикаимизнинг ўн миллион нафардан ортиқ аҳолисига янги паспортлар топирилди.

Миллий паспортимизнинг афзалликларини биргина мисол билан изоҳлаб бермоқчиман. Футбол бўйича жаҳон

чемпионатининг Мексикада бўлиб ўтган мусобақаларини томоша қилиш учун бораётган бир гуруҳ ўзбекистонлик фуқаролар хорижга чиқиш учун роса бир ой ҳужжат тўплаб, Москва орқали рухсат олиб, кейин кетишган эди. Айни кунларда Францияда давом этаётган навбатдаги жаҳон чемпионати ўйинларини республикаимиздан ҳам бориб томоша қилишяпти. Улар бор-йўғи бир ҳафта давомида ҳужжатларни расмийлаштириб, миллий паспортимиз билан учиб кетишди. Бу деганим, Ўзбекистон Республикасининг паспорт дунёнинг етти иқлимида тан олинган. Бундан ташқари, бизнинг паспортимиз Халқаро фуқаролик авиациясини ташкилоти (ИКАО) талабларига жавоб берадиган ҳужжатдир. Ҳар бир Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг паспортда унинг компьютер хотирасига киритилган шахсий коди бўлиб, бу белги орқали ана шу фуқаро тўғрисидаги керак бўлган барча маълумотлар жамланган. Зарур бўлганда маълумотлар бир зумда компьютер хотирасидан олиниб фойдаланиш мумкин бўлади. Фуқаролиқнинг бу муқаддас ҳужжати билан мамлакатимиз кишилари жаҳоннинг хоҳлаган дав-

латига саёхатга, тижорат, хизмат сафарларига бориб келишлари мумкин.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида паспорт қондаларига риоя қилишни янада кучайтириш бўйича қўшимча чоралар тўғрисида»ги қарори ва унинг ижроси тўғрисида гапириб берсангиз.

— Республика Вазирлар Маҳкамасининг бу қарори бежиз қабул қилинган эмас. Мамлакат фуқароларини паспорт билан таъминлаш, шунчаки баҳарлиқ иш лозим бўлган тадбир бўлмай, унинг муҳим сиёсий аҳамияти ҳам борки, айрим жойларда мутасадди шахслар бунга етарли эътибор бермай ёки айрим сабабларни рўқач қилиш билан қўлқўмоқчи бўлишади. Қарорда баён этилганидек, бир қатор вилоятларда паспорт топириш, бошқа республикалар ва давлатлардан келган фуқароларга Ўзбекистон Республикаси Қонунига зид равишда, миллий паспорт бериш, шунингдек, молия ишларига камчиликларга йўл қўйилган. Шу ўринда мамлакат фуқароларини паспорт билан таъминлаш фақат ички ишлар идораларининг вазифаси деб қарайдиган кишиларнинг калта фикри туфайли ҳам айрим камчиликлар келиб чиқаётганини айтиб ўтмоқчиман. Аввало, паспорт ислоҳотини ўтказиш ва фуқароларни паспорт билан таъминлаш учун маҳаллий ҳокимиятларда махсус комиссиялар тuzилиб, мутасадди кишилар тайинланган. Улар ички ишлар идораларига бевосита кўмак бериб, жойларда паспорт олиши лозим бўлган кишиларни ҳужжат билан таъминлашини назорат қилиб, зарур ҳолларда ёрдам беришлари ке-

рак. Бироқ бир қатор вилоят ва туманлардаги ҳокимликларнинг мутасаддилари бу ишни номилагина баҳарли, ҳамма вазифани ички ишлар идоралари ходимларига юклаб қўйишган. Яна бир томони, бу ишларни ташкил этишда маҳалла қўмиталари ҳам бош қўшишлари лозим.

Республикаимизда айрим саноат корхоналари, ташкилот ва муассасаларда ишчи ва хизматчиларнинг паспорт олишлари учун қайғуриб, зарур бўлганда молиявий ёрдам бериб, бу муҳим ишга катта ҳисса қўшаётганларини намуна сифатида тилга олиш лозим. Хусусан, Тошкент трактор заводи раҳбарияти уч ярим минг ишчи ва хизматчиларнинг паспорт олишлари учун молиявий ёрдам берди. «Ўзқабель» акциядорлик жамияти эса корхонадаги барча ишчи ва хизматчиларнинг янги паспорт олишлари учун боғлиқ бўлган молиявий харажатларни ўз зиммасига олди. Бошқа вилоятларда ҳам ана шундай хайрли ишларни амалга оширган ташкилот ва муассасалар кўпчилигини ташкил этади.

Шу билан бирга айрим вилоят, туман ИИБ Хорижга чиқиш-келиш ва фуқаролик хизмати ходимларининг иш фаолиятларида йўл қўйилаётган камчиликлардан қўз юмиб бўлмайди. Масалан, Узун туман ИИБда Тожикистон Республикаси фуқароси Т. Сатторов асосииз равишда муҳим яшаш учун рўйхатдан ўтказилган. Навоий вилояти ва Навоий шаҳар ИИБ паспорт бўлимида ҳам ноқонуний равишда паспорт бериш ва паспорт беришдан тушган маблағларни ўзлаштириш ҳолатларига йўл қўйилган. Жавобгар ходимларга қонун асосида тегишли чоралар қўрилди.

Бундан ташқари, аҳолига

паспорт бериш бўйича 1998 йилги режанинг баҳарлиқ кунгилдагидек эмас. Ярим йиллик режалар Тошкент шаҳри, Тошкент, Андижон, Наманган ва Сирдарё вилоятларида 28—40 фоизга баҳарилган, холос.

Республикаимизда мустақил давлатлар орасида биринчилардан бўлиб, аҳолини паспортлаштиришни автоматлаштирилган ахборот тизимига ўтказиш амалга оширилмоқда. Жаҳоннинг йирик давлатларида амал қилаётган бу энг замонавий усулнинг жорий этилиш аҳамияти жуда катта, кенг қамровли вазифаларни ўз ичига олади. Бунинг учун республикаимиздаги ҳамма вилоятларда зарур аппаратлар, компьютерлар ўрнатилган. Бироқ, бу ишни жадаллаштиришда ҳам айрим вилоятларда оқсоқликка йўл қўйилган.

Вазирлар Маҳкамасининг қарорида йўл қўйилаётган камчиликлар қўрсатилиб, аҳолига паспорт бериш, паспорт қондаларига риоя этишни янада кучайтириш вазифалари белгилаб берилди. Қарор бошқармада махсус йиғилишда ва вилоятлардаги мутасадди ходимлар иштирокида ўтказилган семинарда чуқур ўрганиб чиқилди. Шу давргача амалга оширилган ишларни таҳлил этиб, камчиликларни аниқлаб, келгуси режаларни белгилаб олдик.

— Аҳолига паспорт топириш муддатининг тугаши ҳам оз вақт қолди. Ҳозирги иш суръати Вазирлар Маҳкамасининг белгилаб берган муддатини баҳарлиқ учун етарлими, янада жадаллаштириш учун қандай тадбирлар қўриляпти?

— Аввало, биз белгиланган беш йил муддатга мослаб аниқ тадбирлар тузиб олганмиз. Ҳар бир йилда қанча аҳолига паспо-

рт берилиши пухта режалаштирилган. Ўтган уч йилда режалар баҳарилди. Қолган даврда ҳам ишни жадал олиб бориб, муддатидан илгари бутун республика аҳолисини янги паспорт билан таъминлаш чораларини қўриямиз. Бу ишга маҳаллий ҳокимият раҳбарлари ҳам жиддий ёндошишлари зарур.

Ишимизда қийинчиликлар туғдираётгани — қўшни республикалардан суқилиб кириб келаётганлар ва ҳомийлар топиб, ҳеч қандай ҳужжатсиз яшаб, паспорт қондаларини бузётганлардир. Шунинг учун биз, аввало, республикадаги барча аэропортлар, темир йўл, автобус шўхбекатларида манфаатдор хизматлар билан биргаликда паспорт-виза қондаларини бузиб, мамлакатимизга кириб келаётган шахсларни аниқлаш, уларга нисбатан қонунда белгиланган тегишли чораларни қўришга қаратишимиз лозим. Шунингдек, меҳмонхоналар, ётоқхоналар, қўшма корхоналар ва хорижий фирма ва ширкатларда қатъий текширув олиб боришни кучайтиришимиз керак. Хусусан, шу мақсадда жорий йилнинг ўтган беш ойида ўтказилган тадбирларимиз натижасида паспорт-виза қондаларини бузган 46 минг 279 фуқаро аниқланди. Шулардан уч мингдан ортиғи Ҳамдустлик давлатлари, мингдан ортиғи эса хорижий фуқаролар эканлиги маълум бўлиб, уларга нисбатан қонуний чоралар қўрилди. Бу масала бўйича яқинда Ички ишлар вазирлигида бўлиб ўтган семинар-йиғилишда ҳам аниқ режалар тузиб олдик ва жойларга юбордик. Тузилган режа ва тадбирларнинг бекаму куст, ўз вақтида ижро этилиши Вазирлар Маҳкамасининг қарорини тўлиқ баҳарлиқлигига қафолат бўлади, деб ҳисоблайман.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ суҳбатлашди.

ШАҲАР ЭКОЛОГИЯСИ: ФИДОЙИЛИК БЎЛСА БАС!

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш
Давлат қўмитаси, ИИБ ДАН Бош бошқармаси ва
«Постда» — «На посту» газеталарининг қўшма рейди.

Она табиатнинг тоза ва мусаффолиги, аввало, ўзимизнинг саломатлигимизга, соғлигимизга кафолат беради. Деярли ҳар куни бир неча марта лаб қайтариладиган, матбуот саҳифаларидан доимий ўрин олган бу гапни изоҳлаб, шарҳлаб ўтиришнинг ҳолати бўлмаса керак. Энг муҳими, ана шу мусаффоликка эришиш, ҳар хил баҳоналарни рўқач қилиб ифлослантиришнинг олдини олиш ва қатъий курашиш, ҳозирги кунда бутун жаҳондаги долзарб масалага айланиб қолди. Етти иқлимга номи дoston — Тошкент шаҳрида экологик муаммоларни қай тарзда ҳал этилаётгани билан танишиш, бажарилаётган ишлар ва йўл қўйилаётган камчиликлар борасида муштарийларни хабардор қилиш ниятида мутасадди ташкилотлар вакиллари билан пойтахтнинг бир қатор жойларида бўлди.

«Тошшаҳйўловчित्रанс» акциядорлик жамиятига қарашли 2-автокорхонанинг дарвозасидан киришингиз билан бу ердаги саранжом-саришталикни қуриб дилингиз яйрайди. Хизматга чиқиб кетган машина тўхтатиб, ҳужжатлари билан бир қаторда чиқариётган тутун ва ис газининг меъёри текшириб қўйилди. Иккита автомобилдан кейингиси ортига қайтариб юборилди.

— Бу машина диагностика бўлимида қайта текширувдан ўтказилиб, камчилик аниқланса, ёқилгани ёндириш системаси созланади, кейин йўлга чиқаришга рухсат берилади, — дея изоҳ берди автокорхона бош муҳандисининг ўринбосари Саидмин Эшонхонов.

Корхона бўлимларини айланар эканмиз, имкони топиб, белгиланган тартиб ва қоидаларга риоя этишга эришилаётганини куриб, айрим жойлардаги турли хил сабаблар билан бетартибликка йўл қўйилаётгани фақат баҳона эканлигига яна бир қарра амин бўлди.

Ёқилги-мойлаш материаллари тарқатиладиган бўлимнинг атрофи чиннидай қилиб супириб қўйилган. Ёнги ва бошқа хил ҳодисаларнинг олдини олиш учун барча чора-тадбирлар қўрилган. Диагностика бўлимида замонавий асбоб-ускуналар ўрнатилган бўлиб, ҳар бир автомобилга вақти-вақти билан текширувдан ўтказиб турилиши учун барча имкониятлар бор.

— Автокорхонамизда бир минг икки юздан ортиқ турли русумдаги ёнги автомобиллар мавжуд бўлиб, улар кунига 13—14 тонна ёнги сарфлайди, — деди С. Эшонхонов, — бу миқдордаги ёнгиликлардан чиқадиган зарарли тутун ва ис газларини бутун Тошкентга тарқалишини ҳисобга олсак, ҳавонинг қанчалик заҳарланаётгани маълум бўлади. Шунинг учун ҳам биз асосий эътиборни шаҳар экологиясининг бузилишига қарши тадбирларни ўз вақтида бажаришга қаратганмиз. Биринчи галда биз ёнги-мойлаш материалларининг сифатини назоратга олганмиз. Иккинчидан, ҳар бир автомобилнинг ёнги сарфлаш системаларини доимо соз бўлишини ҳайдовчилардан талаб қиламиз. Диагности-

ка бўлими ишлаб турибди, соловчи усталаримиз ҳам хизматга доим шай.

Бу корхонада амалга оширилган ишлар намуна олса арзийдиган даражада. Бироқ пойтахтда бундай автокорхоналарни қўйиб бўлмайди. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигига қарашли 1-автокомбинатда бўлганимизда бу ердаги манзарадан дилимиз ҳуфтон бўлди. Автомашиналар сақланадиган кенг ҳовли сатҳи ёнги ва мойлардан қорайиб кетган, айрим жойларда соярка кулмалари учрайди. Машиналарни ювиш жойи қурилгандан бери тузукроқ таъмирланмаган. Устига-устак барча ишлар қўл кучида бажарилаётган экан. Машиналарни ювишдан чиққан оқавалар тўпланадиган ҳовулар тўлиб, мой босиб ётибди. Шундоқкина девор остида — баланд дарахтлар тагидан бетон ариқ сув эмас, қоп-қора мойга тўлиб турибди. Дарахтлар эса тоза сувга интиқ бўлиб, қуриб бошлаган. Катта бостирма тагидан машиналарни созлаш учун махсус ҳандақлар қўйиб, уларнинг ҳаммаси ёмғир, сизот сувларига тўлган. Бош муҳандис Т. Шособиров эса бу ерда созлаш ишлари олиб боришмайди, ҳандақларни қўйиб ташлаймиз дея, ўзини оқламакчи бўлди.

— Корхонамизда олти юз элликта автомобилга бор, — деди бош директор Иброҳим Исмаилов, — Биноларимиз эски — олти-одинчи йилларда қурилган, талаб даражасида эмас. Шаҳарда экологияни бузмаслик учун имкони борича ҳаракат қилишимиз.

Ёнги тарқатиш бўлимидаги аҳвол янада ачинади. Дизель ёнгилиги қўядиган автоматнинг шлангидан соярка томиб ётибди, атрофни эса қоп-қора манзара қоплаган. Бензин сақланадиган цистерналарнинг мотори очик ҳавода қолган, бунинг устига симлари узилиб ётибди. Хуллас, директор айтган имкониятлардан бирортасини учратмадик. Бунинг сабабини сураганимизда у иқтисодий қийинчиликларни рўқач қила бошлади. Корхона атрофини, ҳовлисини, ариқларни тозалаш, машина ювиш хонасини бироз тартибга келтириб, сизот сувларни чиқариб ташлаш, қисқароқ қилиб айтганда иш жойини тоза тутиш учун миллион-миллион сум талаб этилмайди-ку. Яна бир томони, инсон ўз иш жойини

тоза тутса, ўзининг саломатлиги учун фойдали эмасми? Дарвоқе, шаҳар кўчаларининг бирида айнан ана шу комбинатга қарашли «КамАЗ» русумли 0188 ТНП рақамли юк машинаси ҳам тўхтатиб, текширувдан ўтказилганда, зарарли тутун чиқариш меъёридан анча ортиқлиги қайд этилди.

Шаҳримизда экологик ҳолатни яхшилаш учун ҳаракат кетаётган бир пайтда айрим «арзанда» томонидан ҳам катта «ҳисса» қўйилаётганини айтиб ўтиш жоиз, албатта. «Отчопар» бозорига яқин жойдаги Камол Шарипов кўчасига бориб, ҳайратланарли манзарага дуч келдик. Баланд серсоя дарахт тагига катта цистерна ўрнатилган, унинг атрофида катта-кичик ҳажмли ўнга яқин канистралар қатор турибди. Шу орада бир машина тўхтади. Цистерна ёнида турган йигит югуриб, ҳайдовчининг олдида борди ва тасдиқ ишорасини қилиб, канистраларнинг биридан машинага ёнги қўя бошлади. Ёнгиининг озгинаси ерга тўкилди. Бироз туриб манзарани томоша қилдик. Йигитнинг қўли-қўлига тегмайди, мижозлар келиб турибди. Унинг эғидидаги кийим мойдан қорайиб кетган, гоҳ-гоҳида қўлини роса мойга тўйинган бир латтага артиб қўяди. Кун иссиқ бўлгани учун ҳатто юзидаги терни ҳам ўша латтага шимдиради. Ёши йигирма бешлар чамасидаги бу йигитни суҳбатга тортдик. Неъматжон Ёқубов Ўш шаҳридан бўлиб, ҳеч қандай ҳужжатсиз, пропискисиз Тошкентдан паноҳ топган. Аввалига «Отчопар»да ишлаб юриб, кейин бу «мойли» ишга ўтган. Унинг аҳволини куриб ҳам қуласиз, ҳам қуясиз. Йигитнинг айтишича, бу қўлбола ёнги тарқатиш, аниқроғи сотиш «дўкони» Собир исмли кишига қарашли бўлиб, Эрондан келтирилган арзон-гаров сояркани сотиб олиб, қимматга пуллаш билан шуғулланар экан. «Дўкон» атрофига назар солган ҳар қандай кишининг таъби хира тортади. Ҳаммаёқ мой, қўланса ҳид. Цистернадан қилиб соярка томиб турибди. Сал нарироқда дам олиш учун бўлса керак, икки-учта қўпача тўшалган. Қўпачалар мой артилган латтадан бадтар ифлос. Бир четига мойли қўл артилавериб қорайиб кетган дастурхонда икки-уч бўлак нон, сулиган

бодринг, пашша талаб ётган бир парча гушт, эски қўмғонни эслатадиган чойнак ва чирк босган пиёла турибди. Дарахт тагидан ўтган ариқдаги қўлмак сувдан анкиётган ҳиддан кўнглингиз беҳузур бўлади. Инсон боласининг шу аҳволда ишлаётганига ачинасиз.

Бу ҳам ҳолва экан, нарироқдаги иккинчи қўлбола «дўкон»да бундан беш-бадтар аҳволни кўрдик. Каттақон юк машинасининг бортига ўрнатилган цистерна тагига қўлбола электр плитада овқат-қайнаётди. Ундан 70—80 см. чамаси нарида қақиллаб соярка томаяпти. Ундан нарироқда эски кроватка пахта-си оқиб ерга тушиб ётган қўпача солинган. Мана шу манзаранинг ўзи бир эмас, ўнлаб тартиб-қоидага зиддир. Аввало, бу ерга ўтказилган электр тармоғининг ўзи ноқонуний бўлган. Хоналарда ишлатиш учун мўлжалланган симлардан очик жойда, кўчада, цистернадаги тез ёнувчан модда устидан ўтказилишининг ўзи ҳеч қандай рисолага тўғри келмайди. Бунинг ус-

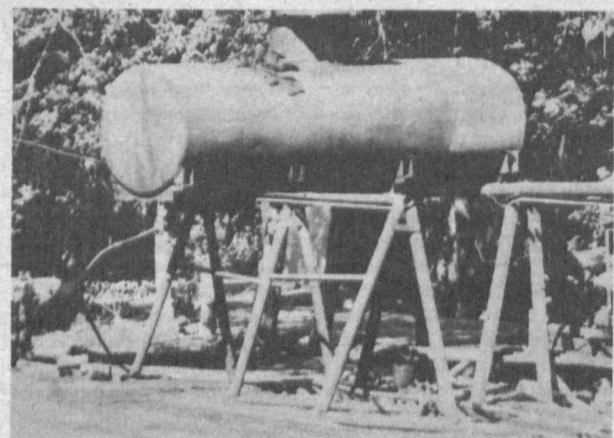
тига бу сим Тошкент электр тармоқлари идорасининг бир нуқтасидан туширилган. Наҳотки, идора ходимлари шу номаъқуллиқка йўл қўйиб берган бўлсалар?

— Ҳар куни бир-бир ярим минг литрдан соярка сотаман, — деди биз билан суҳбатда «дўкон» ходими Алишер Эргашев.

— Бу ерга туман ҳокимиятидан келишадими? — сурадик.

— Солиқ инспекциясидан келиб етти минг сум олиб кетишди. Кейин ҳоким ўринбосари ҳам келиб кетганди.

Наҳотки, ҳеч қандай қонунсиз ишлаётган жойдан солиқ инспекцияси солиқ ундириб кетган бўлса, яна бир томони ҳоким ўринбосари келиб турса-ю, бу аҳволнинг давом этишига йўл қўйиб берса? Бу йигитнинг гапини тасдиқлайдиган далиллар етарли. Чунки

«дўкон»даги манзара унинг «фаолияти» камида бирикми йилдан бери давом этаётганини билдириб турибди. Кичиккина дўкончага ойда икки-уч бор келиб-кетадиган солиқчилар шундоқкина йўл четида жойлашган «мойли дўкон»дан кўз юмиб ўтишармиди? Яна бир томони, шу йилнинг март ойида Ўзбекистон телевидениесидан айнан ана шу «дўкон»лар танқид қилиб чиқилган эди. Бу нуфузли танқиддан биронглингиз беҳузур бўлади. Бир-икки ҳафта аразлаб юришди-да, кейин яна фаолиятини давом эттираве-ришди. Туман-шаҳар ҳокимияти раҳбарлари эса қўрмагандай юришибди.

Бизни ташвишга солаётган нарсаси — қўлбола «дўкон»ларнинг атроф-муҳитини ифлослантириб, экологияни бузаётганидир. Улар ёнги хавфсизлиги қоидаларининг ақалли бир сатрига ҳам жавоб бермайди. Қўза кунда синади дейишадди, наридан-бери ўтказилган электр тармоғидан учқун чақнаб, ҳаммаёққа тўкилиб, сочилиб ётган сояркага ўт кетса борми, натижасини эслашга юрак бетламайди. Бу манзарани тумандаги мутасадди ташкилот, муассасаларнинг раҳбарлари кўрмаган, дейишга асос йўқ.

Сегизбоев кўчасидан ўтган катта ариқда сув тўлиб оқади. Уч-тўрт йил аввал

сепилган оқава яна қайтиб ариққа тушяпти. Ундан сал нарида яна бир киши шу ариқдан сув олиб, кимнингдир «Жигули»сини ялтиратяпти. Жараён шундай давом этган. Бир неча ўн жойда ювувчилар мижоз пойлашяпти. Ариқ сувининг рангини кўриб бўлмайди. Уч-тўртта ёш бола катталар ишини кузатиб, сувга оёғини солиб ўтирибди. Бу манзаранинг шаҳар экологияси, энг муҳими, инсон саломатлигига қай тарздаги таъсирини билиб олиш муштарийларимизга ҳавола.

Тошкент шаҳар ИИББ ДАН бошқармаси пойтахтнинг кириш йўлида бешта экология пости ташкил этган. Шаҳарга кириб келаётган автомобиллар текширувдан ўтказилиб, уларнинг тутун чиқариш ва ис газ меъёри ўнлаб қўрилади, қоидага риоя этмаган ҳайдовчиларга жарима солинади. Биз ҳам ана шу постларнинг бирида бўлиб, автомобилларни текшириб қўришда иштирок этдик. Алибоев Усубалига тегишли бўлган «Жигули» русумли Г 4714 ТШ давлат рақамли автомобилшадан чиқётган ис газини ўн фоизни ташкил этади. Ваҳоланки, рисолада икки фоиз бўлиши кераклиги кўрсатилган. Фарғоналик меҳмонларнинг Г 0790 ФЕ давлат рақамли «Москвич» автомобилшадан эса бу рақам олти фоиздан ошган.

— Кейинги пайтда экологик қоидаларга риоя этмаётган ҳайдовчилар камаяётган бўлсада, шаҳарга кириб келаётган қўшни республикалар, давлатлардан чекка вилоятлардан келаётган автомобиллар зарарли тутун ва ис газининг меъёри белгиланган тартибдан анча ошиб бўляпти, — деди шаҳар ДАНБ экология бўлимининг катта нозири, милиция капитани Баҳодир Холбоев. — Бу, айниқса, ёз ойларида — куннинг иссиғида атроф-муҳитнинг ҳавосини бузилишига катта таъсир кўрсатади.

Шу ерда туриб ўнга яқин автомобилга текшириб қўрилди. Улардан атиги учтасида экологик жиҳатдан соз эканлиги ҳақида талон бор экан. Шаҳар кўчаларидан бирида борарканмиз, олдимизда кетаётган юк автомобилшадан ортидан чиқётган қоп-қора тутундан атрофни қўриб бўлмай қолди. «Тошқурилиштранс»нинг 2-автокорхонасига қарашли 99—81 ТНН автомобилга ҳайдовчиси эса ҳеч нарсаси бўлмагандек борарди. Тўйтепадаги автобус саройига қарашли 0001 ТНП давлат рақамли «Икарус» русумидаги автобусдан чиқётган тутун ҳам ундан қолишмасди.

Тошкент шаҳридаги экологик ҳолатларни текширувдан ўтказиш бўйича уюштирилган рейд ана шу аснода низоҳасига етди. Шаҳримизни экологик жиҳатдан тоза ва мусаффо қилиш учун жуда кенг қўламда иш олиб борилиши лозимлиги аён бўлди. Бунинг учун фақат мутасадди ташкилотлар ва ходимлар эмас, шаҳарнинг ҳар бир фуқароси курашиш керак. Кишилар уй атрофларини, ариқ ва сув тармоқларини турли хил қийиндилар билан тўлдирмай, экилган ҳар бир дарахт ва ниҳоллар парваришланиб, дуч келган жойга ахлат ташламай, покизаликни ўзига расм қилиб олишса, ҳар бир ташкилот ва муассасада белгиланган экологик тартиб-қоидаларга қатъий риоя этилса, кўзланган мақсадга албатта эришиш мумкин. Бунинг учун эса фидойилик керак, холос.

Анвар ШАБАНОВ,
Республика Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитасининг етакчи мутахассиси.
Раҳмонали ҚОСИМОВ,
Маҳмуд ТУРСУНОВ,
ИИБ ДАН Бош бошқармаси нозирлари.
Садриддин ШАМСИДИНОВ,
«Постда» газетасининг муҳбири.
Суратларда: рейд жараёнидан лавҳалар.
Суратларни А. САПАРМАТОВ олган.

ҚАЛБ САХИЙ — САХОВАТ БОҚИЙ

Азал-азалдан миллий қадриятларимиз орасида сахийлик, инсонга меҳр-муруват кўрсатиш алоҳида эъзоз топиб келмоқда. Юртимиз истиқлолга юз тутгач, бундай фазилатга эга бўлган олийҳиммат кишилар тобора кўпайиб бормоқда. Таҳририятимизга келаятган хатларда ҳам ана шундай инсонлар ҳақида фикр юритилаётгани бежиз эмас.

«Бундан 14 йил олдин умр йўлдошим вафот этган, — деб ёзди Ўртачирчиқ тумани Тўйтепа шаҳридан Сабохат Жамбилова. — Қачонки, ёрдам сўриб туман ички ишлар бўлимига борсам, мени қўллаб-қувватлашди. Милиция майори Тўлқинжон Туропов ва Саъдулла Азизовлар эса хонадонимдан хабар олиб, уйни таъмирлаш, соғлиғимни тиклаш ва бошқа масалаларда ёрдам беришарди. Бундай саховатли инсонлардан миннатдорман».

«Булунгур туманида милиция капитани Жа-

мол Оқбоев номида кўча бор. Участка вакили, терговчи бўлиб ишлаган Жамол ака болаларга меҳр қўйган, кенг қалб соҳиби эди. Унинг Исаевлар оиласига кўрсатган меҳрибончилиги ҳақида милиция майори Ю. Норматов шундай дейди:

— Таня исми қизнинг отаси ҳам, онаси ҳам ногирон эдилар. Жамол ака бу хонадондан ҳамиша хабар олиб турарди. Ногиронлик таъсиридан ота-она ҳаётдан кўз юмди. Жамол ака Таняни Самарқанд шаҳридаги болалар уйига жойлаштириб, уйини унинг номига расмийлаштирди. Қани энди Жамол ака шу билан кифояланса денг. У Танядан доим хабар олиб турди. Уни мактабгача тарбия муассасасига ҳам жойлаштириб қўйди. Хуллас, бу қиз ҳаётда ўз уринини топиб кетди. Шундай ишлари билан ўзидан ях-

ши ном қолдирган Жамол ака билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Булунгур тумани ИИБ бошлигининг ШТБХ буйича муовини, милиция капитани У. Қодиров».

Шунга ўхшаш мазмундаги мактубларни, шунингдек, Жиззах шаҳридан муаллима Норхон Қурамова, Паркент тумани Қорақалпоқ жамоа ҳўжалигидан Феруза Рузиева, Гузалкент тумани, Гузалкент жамоа ҳўжалигидан Р. Муҳаммадиевалар ҳам йўллашган.

Қўлимиздаги яна бир мактублар туркуми деҳқонларимиз томонидан етиштирилаётган галлани ташмачилардан сақлаш, эл ризқини муҳофаза қилишда ички ишлар идоралари ходимлари томонидан олиб борилаётган ишлар ҳақида. Масалан, Хоразм вилоятидан милиция лейтенанти Ф. Йўлдошев

кузатув пунктлари ташкил этилгани ва хизмат отлари ажратилганини ёзади. Бугунги кунда пишиб етилган ризқ-рўзимизни қўриқлаш учун вилоят ИИБ ва барча туман ички ишлар идораларида махсус гуруҳлар тузилиб, мунтазам назорат олиб борилаёпти. Бухоро вилоятидан милиция майори Х. Болтаев Бухоро, Қоровулбозор, Қорон туманлари мисолида галла қандай қўриқланаётгани хусусида фикр юртади. Шунингдек, қашқадарёлик қаламқаш дўстимиз, милиция капитани Ўроз Ҳайдаровнинг ҳам бизга шу мазмунда кўнчаклик билан хат йўллаганини айтиб ўтиш жоиз.

Ўтган бир ой давомида мақолалари рўйхатдан ўтказилган муаллифлар орасида Фарғоналик муаллима Маърифат Ғаниева кўп хат йўллаган. Улар, одатдагидек, яна Бешариқ туманидан. Аввалгидек, тах-

рирга муҳтож, гиж-гиж рақамлардан иборат, атрофлича таҳлил этилмаган мақолалар. Шу боис, улардан фойдалана олмадик. Маърифат опанинг муҳбирликка иштиёқи борлиги, саъй-ҳаракатига тан бериш лозим. Аммо мақола тайёрлаётганларида бизнинг фикрларимизни ҳам инобатга олсалар, фойдадан холи бўлмас эди.

Андижон вилоятидан Умида Бону, Қашқадарё вилояти ИИБ ҳузуридаги Қўриқлаш бошқармаси бошлиғи, милиция подполковниги Ф. Муҳаммадиев, Қашқадарё вилояти Чиял ширкати жамоа ҳўжалигидан Б. Боборахматов, Самарқанд вилоятидан милиция майори Анорбой Сафаровлар ўз фикр-мулоҳазаларини баён этганлар. Тилга олинган бу мақолалар кечикиб келганлиги, фактлар етарли эмаслиги ёки бошқа жўзий камчиликлари борлиги учун фойдаланишни иложи бўлмади.

Биз Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Дилхуш кўчасида яшовчи Дилором Жалилова, Бука тумани, Навоий жамоа ҳўжалигидан Шаҳоб Бердиев, пскентлик Ахмарал Турсунбоева, Тошкент вилояти ИИБ коммутор-и-телефонисти Латофат Фахриддинова, чилонзорлик Қ. Ҳақимов ва қизлари Гулрух, муштари Дилшод Иброҳимов, Миробод тумани 154-мактаб ўқувчини Дилшод Илёмов, шунингдек бошқалардан ҳам турли мазмундаги хат-хабарлар, эълон қилинаётган бошқотирмалар юзасидан жавоблар олдик.

Газетамиз ўқувчиларига ўз миннатдорчилигимизни билдириб қоламиз.

Мукаррам
ЁҚУБОВА.

Манбаларда ёзилишича, қадим-қадимдан жанговар ва жисмоний тайёргарлик қадрланган. Чунки олишувда нафақат тактик жиҳат, балки маънавий етуқлик, ирода, қаққонлик, шунингдек, саркардадан тортиб оддий жангичага улар пайлариданги куч-қувват катта аҳамият касб этган.

Эраимиздан бешинчи ва тўртинчи минг йиллар аввал инсоният тарихида туб бурилиш ясаган катта ўзгаришлар юзга кела бошлади. Синфлар пайдо бўлиши натижасида ҳарбий тайёргарликка эга бўлган етук инсонларни камол топтириш зарурати туғилди.

Негизда рақибни асирликка тушириш пайтидаги ҳарбий усуллар тасвирланган энг қадимий ёдгорлик эраимиздан олдинги 2800 йилда тайёрланган бронзали ҳайкал (ҳозир Бағдод музейида) ҳисобланади.

Вавилонда жисмоний тайёргарлик қандай ривож топганини ов, камондан ўқ отиш, қўл жанги ва ҳарбий аравалардаги беллашувлар, шунингдек, эраимиздан олдин 1800—1750 йилларда тошларга битилган Хамураппи қонунлари матнларидан қилиб олиш мумкин.

Ассирия давлатидан бизгача «сузиб бораётган жангчи» тасвири етиб келган. Бошқа топилмаларда эса қиличбозлик ва найза отиш машқлари ташкил этилгани ва ўргатилгани ҳақида ҳикоя қилинади.

Урта Шарқнинг бошқа халқлари (Форс, Бақтрия, Сўғдиёна ва ҳоказо) маданиятига оид манбаларда одамлар ўз фарзандларини 7—16 ёшдан бошлаб сатраплар ҳовлисида фаолият юритган «тарбия уйлари»да кураш, югуриш, чавандозлик, найза отиш, камондан ўқ отиш машқлари, шунингдек, доимо адолатли бўлишга ўргатишга тўғрисида маълумотлар бор. Кейинчалик мана шу жойларда куч-қудратни оширувчи (зўрхона) бизнинг юз йилликларгача етиб келган билимгоҳлар пайдо бўлган.

Усмирларнинг мунтазам тайёргарлик қўриб боришлари уларнинг от билан човгон беллашув-

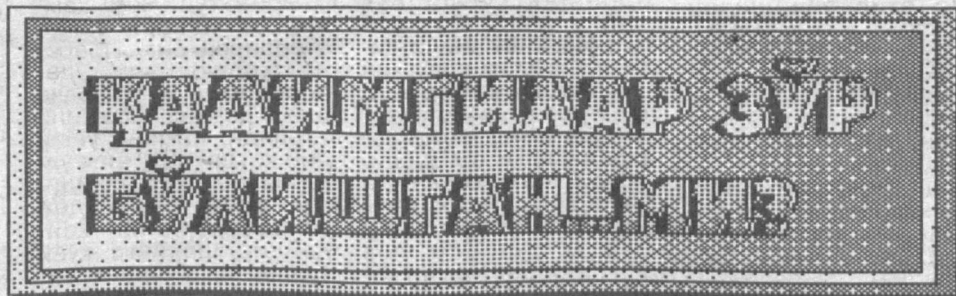
ларида, маълум вақт ўтгач эса шатранж мусобақаларида иштирок этишлари олиб келди. Мавжуд қўлёзмаларга асослансак, эраимиздан олдинги еттинчи асрдан Ҳиндистонда кишининг фикрлаш доирасини кенгайтирувчи шатранж уйини кенг оммалашган.

Қадимда жисмоний тайёргарлик эволюциясига муҳим уринни эраимиздан

ки кураш турнирлари, қўл жанги ва жанговар рақсларда ҳам галаба қозониб, ўзларига бўйсундиришган. Айтилик, жанговар рақсининг жисмоний тайёргарликдаги аҳамиятига катта эътибор берилганини кўп халқларда кузатиш мумкин. Уша кезлари жангчиларнинг иродаси, эпчиллиги ва қаҳрамонлигини намойиш этувчи пантомимо кўринишидаги ҳаракатлар вужуд-

тайёрлаб борилган. Зеро, эркаклар сафарга кетганда тартибни сақлаш уйларида қолган аёллар зиммасига юклатилган. Яна бир томони, греклар жисмоний чиниққан аёл яхши насл қолдиришини яхши билганлар.

Урта асрга келсак, булажақ «омад аскарини» танлаб олиш ва тайёрлаш хусусида диққатга молик бир

олдинги иккинчи минг йиллик бошланишидан аввал енгил ва тез ҳаракат қилувчи от-араваларнинг пайдо бўлиши эгаллайди. Отлардан оммавий равишда фойдаланиш оқибатида нафақат ҳарбий санъат ва жисмоний тайёргарлик вужудга келди, балки мамлакатлар ўртасидаги транспорт қатнови яхшиланди, бу эса маданий алоқалар, шу жумладан ҳарбий тайёргарлик буйича тажриба алмашувнинг яхшиланишига олиб келди. Масалан, бу ҳақда отлар билан бажарилган махсус машқлар ҳақида «Машқлар китоби» деб номланган энг қадимий услубий қўлланмада ҳикоя қилинади.

Қадимги Мисрда спорт мавзуи акс этган анча машҳур тасвирлардан бири югуришда голиб чиққан Фиръавн Жосернинг галабасидир (эраимиздан олдинги 2778—2723 йиллар). Қадимий Миср шоҳ — худосининг бундай беллашувда иштирок этиши унинг булажақ сайловда ҳақли равишда муносиб номзод эканлигини исбот этишга уриниши, деб тушуниш мумкин. Кейинчалик ана шундай синов уринини ҳозирги эркин курашни эслатувчи, бекиёс куч ва эпчиллик намойиш этилаётган баҳслар эгаллади.

Бизгача етиб келган қадимий манбаларда ёзилишича, бундай қаҳрамон — худодар рақиб томон қабила бошлиғи устидан нафақат жанг майдонлари, бал-

ки келганини таъкидлаш зарур.

Хитойда ҳам болалар махсус уйларда тарбияланган ва ҳарбий араваларда жанг қилиш, камондан ўқ отиш, қўл жанги олиш, найза отиш каби ҳарбий амалларга ўргатилган.

Шуни айтиб ўтиш зарурки, қўл остида армия ва ўқитув манбалари бўлган мандаринлар (чиновниклар) сафига қўшилиш учун номзодлар махсус имтиҳондан ўтишган, замонавий тилда айтиладиган бўлсак, уларнинг иқтидори тест орқали текшириб кўрилган. Хитой императори шу тариқа аъёнлари иштирокида чиновникларни саралаб олган. Ҳатто уларнинг шеърятга қизиқиши ҳам эътиборга олинган. Миср ҳоқонлари эса бундай номзодларнинг содиқлигини, шу билан бирга ёлғизлик, жазирама ва совуққа бардошлилигини ҳам синаб кўрганлар.

Уша даврда жанговар ва жисмоний тайёргарликка бошқа мамлакатларда ҳам алоҳида эътибор берилгани диққатга сазовордир. Оврупаннинг етук мамлакатларида жангчилар қандай танлаб олингани ва тайёрлангани тўғрисида юқорида айтиб ўтдик. Айтилганларга шуни қўшимча қилиш мумкинки, бу борада аёллар ҳам эсдан чиқарилмаган. Масалан, Қадимги Грецияда қизлар йигирма ёшга тулгунга қадар худди йигитларга ўхшаб жисмоний жиҳатдан бақувват қилиб

мисолни келтириш мумкин. Шундай қилиб, Япония VIII аср бошида. Шу кезлари қандайдир ғалати одамлар пайдо бўлгани ҳақида турли миш-мишлар пайдо бўла бошлади. Уларни кўринмас одамлар, деб аташарди. Қора либосга бурканиб олган бу шахслар юзини кўрган кишининг даҳшат солиб турувчи нигоҳлардан қўчиймай иложи қолмасди. Кейинчалик улар «нинзя» деб аталди. Мўъжиза яратишга қодир бўлган бундай жангчилар ҳақиқатан ҳам мавжуд эди. Урта асрда улар асосан жосуслик ва бузғунчилик ишларини бажаришган.

Нинзялар кўпроқ тоғу тошларда биқиниб яшашар, уларнинг жанговар санъати авлоддан авлодга ўтиб борарди. Енгил бўлмаган бундай ҳаётга гўдак дунёга келган дастлабки кундан ўргатиб бориладди.

Булажақ жангчилар олти ойлиғидек сузишдан бохабар бўлганлар. Юришдан олдин сузишга ўргатилган бола маълум вақт ўтиши билан бемалол чўқурликка шўнгир, сув остида бир неча дақиқагача тура оларди. Улар икки ёшга тулгач, бир умр давом этадиган машаққатли машқлар бошланарди. Айнан шу ёшдан афсонага айланган сакраш мушгулотларида иштирок этардилар. Бу эса нинзянинг ҳар қандай тўсиқ ва душман исканжасидан қутулиб кетишига имкон берарди. Жуда машҳур бўлиб кетган баланд-

Билиб қўйган яхши

ликка сакраш машқлари ҳам алоҳида маҳорат талаб қиларди. Махсус ўқалаш-чилар орқали булажақ жангчилар чиниқтириб борилган. Айниқса, қўл жанги усуллари ўргатишга катта эътибор қаратилган.

Нинзялар фақат жисмоний эмас, балки руҳий жиҳатдан ҳам ўзларини тайёрлаб борганлар. Шу боис, улар ҳар томонлама кучли рақиблар ҳисобланишган. Бинобарин, уша кезлари тилдан-тилга ўтиб юрган «дузахдан юборилганлар» тўғрисидаги афсоналар ҳақиқатга яқин. Нинзялар фақат ўтган аср ўрталаридагина гойиб бўлишди. Эндилликда уларни видеосалонларда намойиш этилаётган жангари фильмларда кўришимиз мумкин, холос.

Ҳозирги кундаги жанговар ва жисмоний тайёргарлик хусусида фикр юритадиган бўлсак, махсус бўлинмаларда хизмат бурчини ўтаётган ҳарбий хизматчиларни тилга олиш жоиздир. Қуруқликда ҳам, денгизда ҳам бу тоифадаги жангчилар синчиклаб саралаб олинади. «Кўк», «қора», «қизил беретлар», «денгиз мушуклари», «денгиз шерлари» ҳақида эшитган бўлсангиз керак. Улар кўпроқ оддий бўлинмалар кучи билан эллаб бўлмайдиган, хавфли операцияларда иштирок этишади.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, мунтазам ўз устларида ишлаб, изланиб бороватди бу жангчилар мамлакатдаги мавжуд армия, техника ва қурол-аслаҳаларнинг турлари, шунингдек, рақиб томон куч-қудратини яхши биладилар. Улар ҳар қандай мураккаб шароитларда ҳаракат қилишга қўниқиб боришади. Масалан, АҚШда «кўк беретлар» ҳар бири 240—300 кишини бirlаштирган учта бўлинмадан иборат махсус гуруҳдир. Рейнджерлар ёки «қора беретлар» эса учта бўлинмага бирлашган 600 кишидан иборат гуруҳни ташкил этади.

«Денгиз мушуклари» дастури (26 ҳафта) энг зарур вазиятлардагина ҳаракат қилишга мулжалланган. Аммо дастурни мукамал эгаллаган курсантлар «мушук» бўлиб қолишмайди.

Энди олти ойлик синов муддатини махсус бўлинмаларда ўтайдилар. Ордан бир йил ўтгандан кейингана обдон тобланган жангчилар жаҳондаги энг жанговар ва махсус вазифани бажарувчи бўлинмалардан бирининг тенг ҳуқуқли аъзосига айланишади.

Дунёдаги нуфузли қўшинлар тузилмаларидан бири «хорижий легион» ҳисобланади. У 1831 йилда Францияда ташкил этилган. Эътиборли томони шундаки, уша кезлари унинг асоси россияликлардан иборат бўлган. Гап шундаки, мамлакат ҳукумати Наполеоннинг омадсиз юришларидан тегишли хулоса чиқариб, легионни жанговар ва жисмоний жиҳатдан пухта тайёрланган ёлланма жангарилар билан тўлдирishга қарор қилган эди.

Айни пайтда мазкур легионда 10 минг киши бор. Шулардан ярми Шарқий Оврупа фуқаролари, 1000 нафарга яқини эса россияликлардир. Номзодлар қатъий тартибда саралаб олинади. Эрталаб соат тўртда турилади, кеч соат саккиздан эса ором олинади. Тамадди қилиш учун ажратиладиган қисқа та-наффусларни айтилмаса, бошқа пайт бетўхтов кросс мусобақалари, ўқ отиш, қўл жанги, машина ҳайдаш, сузиш, қўйингки, аскар учун замонавий олишувда асқотадиган амаллар ўргатилади.

«Хорижий легион»нинг ўз банки мавжуд. Мазкур муассаса томонидан легион аъзоларига берилган кредит карточкалари бутун Оврупада чекланмаган микдорда қабул қилинади.

Юқорида тилга олинган тоифадаги ҳарбий хизматчилар истеъфода чиққанда АҚШ, Франция ва Оврупаннинг бошқа мамлакатларида уларни қўллаб-қувватловчи, яъни компаниялар, корхоналар ва бошқа муассасаларга ишга жойловчи бутун бошли тизим фаолият кўрсатмоқда.

Я. РАХИМОВ,
ички хизмат
подполковниги.

Ориф ФАРМОН

Маҳаллада шов-шув тарқалди: «Нима дейсан, Нозима йўқлиб қопибди! Узини улдирибди! Улпимдан олдин «Ҳеч кимга даъвом йўқ», деб хат юборибди».

Бу миш-мишни ҳар ким ҳар хил талқин қиларди.
— **Даъвом йўқ эмиш!** — **дерди билганлар ачиниб.** — **Қарн жодугар жонини ҳикматига келтирди-ку, бабога йўлқўрлар!**
— **Бе, бирортаси билан плакишиб кетгандир, ҳали ёш.** — **дерди бошқаси.**
— **Плакишган одам улпимдан хатн ёзмайди.**
— **Тагин ким билади дейсиз...**
Ҳақиқатан ҳам почтачи ташлаб кетган жипдан хат билан паспорт чиққанди. Нозиманинг эри Маҳаммаднинг уни милицияга олиб борди. Тергов ишн қўзғатилди, қидирувга киришилди. Нозиманинг ҳаёти урганила бошланди.

Кунларнинг бирида Нозима қўшни кишлоқдаги қариндошникига борганди. У ерда бир кун ётиб, эртасига қайтмоқчи бўлди. Кучага чиқди ва машина кута бошлади. Бир маҳал машина келиб тўхтади, унга чиқиб олди. Йўлда бораркан, шофёр йигит ҳадеб уни гапга солишга уринади. Исмини, қаерда туришини сўради. Аравасига тушсанг, ашуласини айтасан, деганларидай, у саволларга жавоб беришга мажбур бўлди. Уйга етиб олди.

Орадан уч кун ўтди. Уйда майда-чуйдалар билан машғул бўлиб юривди, бир аёл кириб келди. Кейин билса, у уша шофёр йигитнинг онаси экан.

— Сизлар билан қариндош бўлмоқчимиз, айланай, — деди у Нозиманинг онасига мулоимлик билан.

Қизнинг онаси бирпас уйга чўмиб қолди, у бу нарсаларни суриштирди.

— Дадаси билан маслаҳатлашимиз керак, — деди сўнг.

Аёл кетди. Нозима болалар боғчасида ишлар эди. Боғчани билиб олган шофёр йигит Маҳаммаднинг ҳар кун қатнайдиган бўлди. Қиз эса унга рухушлик бермасди. Бир кун эди ишдан чиқувди, йўлини тўсди. Ёнида Нозимага қариндош қиз ҳам бор эди.

— Юринг, уйингизга олиб бориб қўяман, — деб туриб олди Маҳаммаднинг.

Нозима кўнмасдию лекин қариндош қиз ҳам қистаб қўймагач, машинага чиқди. Улар Нозимани уйига ташлаб ўтиб кетишди.

Қизнинг уйдагилар эса тўй тайёргарлигини бошлаб юборгандилар. Нозима нима қилишга ҳайрон эди... У якшанба кунни бозорга борди ва бўлғуси қўёв томонда яшовчи Маҳбуба опа деган аёлни қўриб қолди. Қиз ундан Маҳаммаднинг тўғрисида суриштирди.

— Яхши йигит эмас, — деди Маҳбуба опа. — Икки марта уйланган. Хотинини калтаклашни яхши қўради. Ҳаммасидан ҳам онаси ёмон.

Бу гапдан қизнинг бутун вужуди қакшаб кетди. Йиглаганча уйига чопди, онасига эшитганларини айтиб берди. Лекин кеч эди, жуда кўп расм-русмлар ўтиб бўлганди.

— Қўёв берган нарсаларни қандай қайтарамиз? — деди онаси куйиниб.

Орадан бир неча кун ўтгач, Маҳаммаднинг ЗАГСга ариза топшириш учун Нозиманинг паспортини олиб кетгани келди. Қиз йиғлаб олди.

— Сиз икки марта уйланган экансиз, бир қизингиз бор экан. Мен ҳали ёшман, энди ун саккизга кирдим! Сизнинг тенгингиз эмасман. Тўйни тўхтатайлик! — деб ялинди.

Йигит гапига қулоқ солишни ҳам истамасди. — Шу ернинг ўзидаёқ узимни улдираман, поезднинг тагига ташлараман! — дея бақирди.

Қиз йиғлаганча уйга кириб кетди. Онаси билан меҳмонга келган қариндош аёл уни роса уришди.

— Нима, майиб-мажруҳми, бинойидай йигит бўлса, энди йигирма туртга кирибди! Бундан ортигини топиб бўлсан! Маҳаммаднинг эса «ойи-ойилаб» қизинг онаси атрофида парвона эди, тилғламаликни роса қотирарди:

— Пешанам шўр экан, — дерди у йиғламсираб. — Бир хотин билан икки ой, бошқаси билан уч ой яшадим, холос! Икки мартагача ҳам шундақанги хотинга дуч келаманми ахир!

Нозиманинг онаси эса:

— Майли, ҳафа бўлманг, ўғлим. Қўришингиздан ёмон йигитга ўхшамайсиз. Қизим унамагани билан ихтиёр бизда, — деб юпатарди.

Хуллас, тўй ҳам бўлиб ўтди. Лекин бир ойга етмаёқ жанжал яраси нишини кўрсатди. Нозиманинг қайнона, қайнота, эр, қайнинглиси бамисоли ари уясига чўп тикиб уйнайдиган ёш болаларга ўшардилар, келиннинг ҳар қадамидан нуқсон қидиридилар. Агар бирор айб топишса, гўё суюниб кетардилар. Нозима жанжал чикмаслиги учун бор кучини ишга соларди, бироқ бефойда эди. Уни ҳақоратлаш, камситиш, калтаклашга барибир баҳона топиларди. Эри Нозимани уриб, сўкаётганини кўрган қайнона қўлларини белига қўйганча бидирларди:

— Агар хотинингга кўнглинг бўлмаса, айт, ун беш кунда уйлаб қўяман!

Орадан бир йил ўтиб Нозима фарзанд кўрди, аммо бундан ҳеч ким хурсанд бўлмади. Асаб-бузарликлар оқибатида бола чала туғилди ва вафот этди. Машмашлар баттар кучайди. Маҳаммаднинг икки гапининг бирида:

— Учунчи марта уйланган одам туртинчисига уйланмайди! — дея гердаишини яхши кўрарди. — Менга хотин қўйиш чумчуқни пир этиб учуришдай нарсалар!

Бу оиладагиларнинг ҳаммаси жанжал касалига йўлиққанди. Қайнингсинглининг гапларига илон пўст ташларди, нақд пулемёт бўлиб кетарди. Бош жанжалпаз эса қайнона эди. Келинини ҳеч бўлмаганда овқат қилса, шўр, бе-маза деб, кир ювса «енги қани?» деб койрайди. Бир кун 8 Март байрами яқинлашгани учун қўйлақ тиктирмоқчи бўлиб материалларидан бирини олиб чеварни-кига кетаётганди, қайнонаси сумкасида ҳалиги материални топиб олди ва бошлади:

— Сен бари қилган нарсаларини уғирлаб кетадиган одат чиқардингми ҳали?! — дея бақирди ва жаврай-жаврай устидаги кийимларини ҳам ечиб олди. — Бор, ўзинг кетавер энди!

«Ёшлиқ қилиб, қайнонамдан бир оғиз сўрамабман-да», уйлади Нозима ва узини айблаб онасиникига жўнади. Лекин шу ўй билан эртасига тагин қайтиб келди. У турган хона эшигига катта қўлф осиб қўйилганди. Нозима амакисиникига кириб воқеани айтганди, ортида қайнотаси пайдо бўлди:

— Нега бизни ёмонлаяпсан? Йўқол бу ердан! — дея дўк уриб ҳайдаб чиқарди.

Қайнонаси бора-бора «Эрингни иссиқ-суюқ қиласан» деб қозонга ҳам яқинлаштиради қўйди. Эрига овқат ва чойни қайнонаси берарди. Келин жанжал чикмаслиги учун ҳаммасига чидарди.

Бир йилдан сўнг Нозима ўғил фарзанд кўрди. Аммо барибир аҳвол ўзгармади. Аччиқ кунлар ўтиб борар,

қайнона сира паст тушмас, қайтага авжга чиқарди. Нозима боласи учун овқат пиширмоқчи бўлса, қозон-товоқларни отиб юборар, «Узинг газ топиб пишир», дерди. У электр плита билан чойқайнатгич олиб келди. Лекин энди овқат қилмоқчи бўлганда қайнона ёки қайнингсингли электрни учуриб қўярди. Эри фақат кечаси келиб ётар, хотинининг тирикчилигига пул бермас, боласига қарамасди. Қайнона болага ёмон гаплар ўрта-тиб онасини сўқтирарди, уни Нозиманинг олдига юбормай қўярди. Бир кун эса болага

борди. Врач касалхонага йўлланма берди. Уйга қайтиб бунга қайнона-насига айтди.

— Касалхонада ётмайсан, ётсанг онанг-никига жўна! Дорига сарфлайдиган бекорчи пулим йўқ! — деб бақирди қайнона.

Нозима бир ҳафта еганини қўшиб ётди. Ниҳоят, чидамай онасиникига борди. Онасининг дарди ичида эди. Ота-си Нозимани касалхонага жойлаштирди. Қайнона кўргани бориб, уша ерда ҳам роса эзгилади келинини. Ҳали тузалмаган бўлса-да, врачлардан рухсат сўраб уйга олиб кетди. Нозиманинг асабини эгшлаш давом этди...

Бу воқеаларни Нозиманинг ҳам қўшни, ҳам бирга ишлайдиган дугонаси Салима исмли аёл гапириб берди.

Тоғ кишлоғи атрофида оқ қўйлақли ғалати аёл пайдо бўлиб қолди. У бир неча кун ҳаммани даҳшатга солиб қўйди, одамлар тунда ташқарига чиққани кўр-қардилар. Миш-мишлар авжга чиқди. Оқ қўйлақли аёлни дастлаб Ғани бува деган чол кўрганди. У тоғда пичан ўраётганди, тўсатдан эти жунжикди ва беихтиёр бошини кўтарди. Йигирма қадамларча нарида узун, оқ қўйлақ кийган аёл унга тикилиб турарди. Сочни тўзгиган, юзи уша сурилгандай оппоқ, нурсиз, совуқ эди. Чол қайнона қайтаришга тушди, аёл секин ортига қайрилди ва ғойиб бўлди.

Лол қолган Ғани бува урган пичанини ҳам ташлаб кишлоққа жўнаб қолди. Ярим тун. Чол, кампир ва невараси ухлаб ётардилар. Енгил шабада турдию кўчада деворга яқин ўсган олча шохи дераза ойнасини тирнади. Кампир уйғониб кетди. «Шу шох ўлгурни кесиб ташлайдиган одам йўқ-а» деб гиншиди. Кейин қандайдир шарпага қўзи тушди-да, бадани жи-мирлаб кетди. Қандайдир аёл невараси тепасида турар, уни силамоқчи бўларди. Аёл узун оқ қўйлақда эди, сочлари бесаранжом осилиб тушганди. У бирдан кампирга қаради. Кампирнинг юраги увишди, баданидаги ҳар бир туки тиккайганга ўхшади.

— Ло илоҳа иллолло! — деди кампир титраб. — Энди Олло эсингизга тушдимми? — деди аёл вишиллоқ овозда.

Кампир қичқирмоқчи бўлди, лекин бўғиздан гиншиган овоз чиқди холос. У амаллаб чолни тортқилади. Чол қимирлаб гўлдиради: — Ҳм-м, нима?

Кампир гапиролмай жон ҳолатда тортавергач, у қўзини очиб, аёлни кўрди. Аёл икковига ғазаб билан тикилиб турарди, унинг қўзида қўкиш-яшил учқун «йилт» этгандай бўлди. Сўнг у енгил пардай эшик томон юрди ва бамисоли бугга ўхшаб қўздан йўқолди. Эрталаб чол ўқнидан туролмади, оёқлари бўйинсунмай қўйганди. Кампирнинг эса жағи чап томонга қийшайиб, бўйнига ёпишиб қолганди.

Улар Нозиманинг қайнотаси билан қайнонаси эди. *** Шокир ака деган одам эски «Москвич»ида ҳаёл суриб бо-

рарди. Қўзининг қири бир аёлга тушди. У «Тўхтаган» маъносида қўл кўтарди. Шокир ака йўл четига чиқиб тўхтади ва аёлга қаради. Бироқ у ғойиб бўлганди. Шокир ака ҳайратланиб қўзларини ишқади, буни кеча тўйда ярим тунгача ўтириб, яхши ухлай олмаганига йўйди. У энди машинасини юргизмоқчи эди, қарши томондан катта тезликда бир «Жигули» чиқиб келди. Тўсатдан «Жигули» олдини бир шарпа кесиб ўтганга ўхшади, у боя қўл кўтарган аёл эди. «Жигули» шофёри қаттиқ тормоз берди, қаттиқ чийиллаган овоз эшитилди. Машина ёнбошига ағдарилди ва чанг-тўзон кўтариб ун беш қадамча сурилиб бориб тўхтади. Шокир ака уша томонга югурди. Машинадаги аёл ва эркак бир-бирига чалкашиб кетганди. Шокир ака амаллаб уларни машинадан сўғуриб олди ва ўзиникига ортди...

Улар Маҳаммаднинг билан Сафархон бўлиб, беҳуш эдилар.

Икки томон баланд тоғ. Турли шакл ва рангдаги қоялар ён-верларида арчалар, буталар ўсиб турибди. Пастда унча кўп эмас, аммо жўшқин сув оқмоқда. Яшил яйловда қўйлар утлаб юрибди. Чўпон йигит катта харсанг устида китоб ўқиб ўтирар, сал нарида ити бошини олд оёқлари устига қўйиб ётарди.

Чўпон йигит Рауф тўсатдан бошини кўтардию бир аёлни кўрди. Аёл у томонга қараб келарди. Йигит ўзида ғалати ҳиссиёт туғди. «Бу ерда аёл нима қилиб юрибди?» деб уйлади. Ўрнидан турди. Аёл етиб келди ва деди:

— Сизда ишим бор.

— Айтинг, — деди Рауф.

— Қўрқмасизми?

— Нимадан қўрқаман?

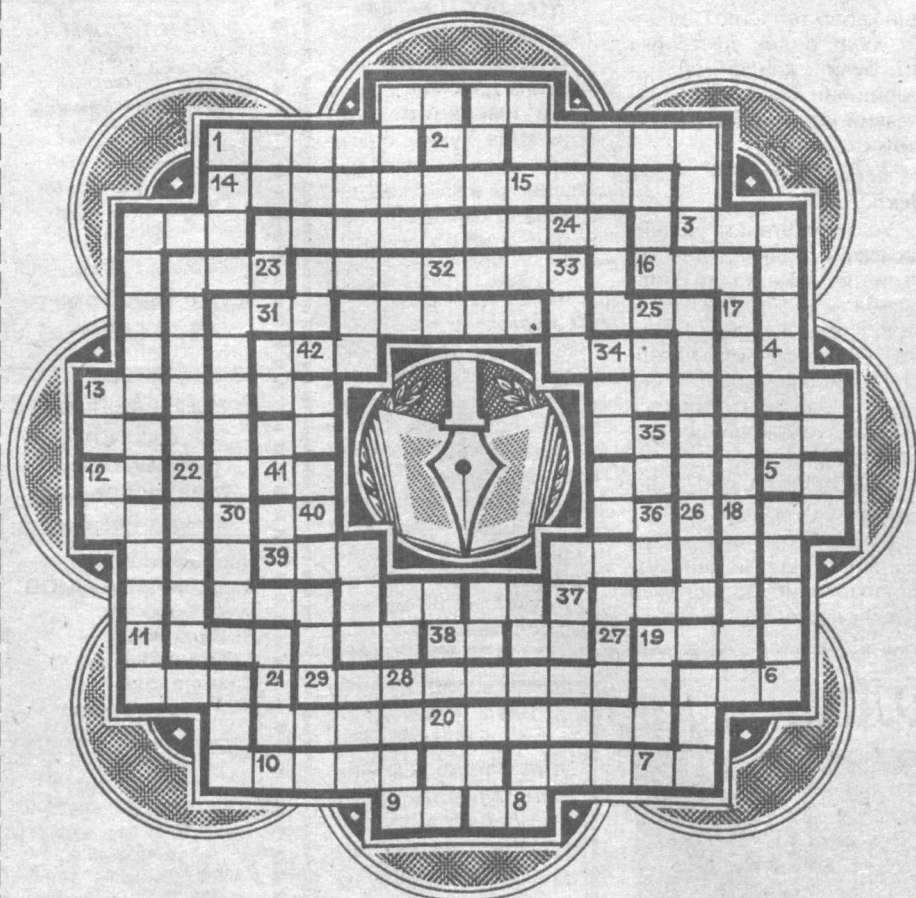
— Унда юринг, — деди аёл ва Рауфнинг қўлидан ушлади.

Йигитнинг бадани сесканиб кетди, аёлнинг қўли пахтадай юмшоқ, совуқ эди, лекин у қўлини тортиб ололмади. Улар йўлга тушдилар. Рауф юрптимми, уяптимми ажратолмай қолди — худди ойда кетаётгандай оёғи ерга тегиб-тегмасди. У баъзан ҳушини йўқотаётганга ўхшар, яна ўзига келарди. Қаршиларида катта мовий қўл бор эди. Аёл тўғри қўлга бошлади, йигит нима-лигини тушуниб етмасдан улар сув устидан юриб кетдилар, бироқ оёқлари ҳўл бўлмасди. «Ажизага йўлиқдим, ўлимим яқин», деб уйлади Рауф жунжикиб. Тезда қўлдан ўтиб бир дарага киришди. Дарада озроқ юрилгач, қўлқўсимон гор бор эди. Ичкарига қира бошладилар. Гор ниҳоятда қоронғу эди, лекин аёлдан аллақандай майин нур тараларди, атрофдаги нарсаларни илғаса бўларди. Пастдан намхуш ҳаво тепага ўрлар, деворга осилган алланамаларни ҳиёл хиллартарди. Айрим жойлардан чакиллаб сув томарди.

Гор тубига етишди. Рауф қарахт эди, аммо гор тубида ётган аёл мурдасини кўргач, сесканиб кетди.

(Давоми келгуси сонда).

«Журналистика» чайнворди

1. Публицистика жанри. 2. Республика радиоси диктори, Ўзбекистон халқ артисти. 3. Индонезиянинг миллий ахборот агентлиги. 4. Адлия вазирлиги нашриёти. 5. Клавиатурал телеграф аппарати. 6. Ўзбекистон Республикаси ИИВ газетаси. 7. Фельетончи сифатида машҳур бўлган ўзбек журналисти. 8. Оғир атлетика бўйича жаҳон ва Олимпия ўйинла-

ри чемпиони бўлган рус журналисти. 9. Тошкентда нашр қилинаётган газеталардан бири. 10. Оқ-қора қисмлари объектнинг аслига қарама-қарши бўлган фототасвир. 11. Тиниш белгиси. 12. Сўзлар ҳақида маълумот берувчи китоб. 13. Оммавий ахборот воситалари тизимининг тармоқ, мавзу ёки тил принципи бўйича ихтисослашган муассасаси. 14. Журналистнинг исми ва

фамилияси ўрнига ишлатилган шартли ном. 15. Ўзбекистон хотин-қизлари журналі. 16. Москвада нашр этилувчи газеталардан бири. 17. Радио ва телевидение ходими. 18. Газета, журнални безатувчи мутахассис. 19. Вақтли матбуот нашрига раҳбарлик қилувчи мансабдор шахс. 20. Англиядаги энг йирик ахборот агентлиги. 21. Телевидение курсатувларини сахналаштирувчи

ижодий ходим. 22. Журналистика жанри. 23. Матбуот, радио, телевидение ва ахборот агентликларининг ижодкор ходими. 24. Лондонда чиқариладиган кундалик газета. 25. Товуш таркиби, талаффузи жиҳатидан бошқа-бошқа, аммо маъноси бир сўзлар. 26. Ҳажвий журнал. 27. Бирор бадиий ёки публицистик асар яратган киши. 28. Республика миздаги илмий нашриёт. 29. АҚШдаги ижтимоий-сиёсий ҳафтанома. 30. Полиграфияда шрифтлар, набор форматини ўлчашда ишлатилган узунлик бирлиги. 31. Маълум тартибда йиғиб нашр этилган асарлар мажмуи. 32. Вақтли матбуот нашри саҳифаларининг сўз билан ифодаланган қисми. 33. Фикрни сўз орқали ифодалаш маҳорати. 34. Таниқли ўзбек журналисти, ёзувчи. 35. Маълум шакл ва ўлчамдаги қоғоз. 36. Ёзув асбоби. 37. Журналистика соҳасида орттирилган моҳирлик. 38. Янги топишмоқлардан: «Катта кути, кўзи бор, кўп томоша, сузи бор». 39. Клише тайёрлашда ишлатилган металл. 40. Таҳририятга юборилган нома. 41. Электр алоқа турларидан бири. 42. Матбуот маҳсулотларини тайёрлаш, чоп этиш билан шугулланувчи муассаса.

Тузувчи: Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ.

«ФУТБОЛ ЧЕМПИОНАТИ» МАШҚЛАРИНИНГ ЖАВОБЛАРИ: ЦИКЛОКРОССВОРД

1. Гуллит. 2. Италия. 3. Лефтер. 4. Марказ. 5. Язалда. 6. Мадрид. 7. Вазият. 8. Серезо. 9. Санчес. 10. Кемпес. 11. Суарес. 12. Соккер. 13. Лондон. 14. Мюллер. 15. Ренато. 16. Круифф. 17. Бролин. 18. Несдли. 19. «Сантос». 20. Англия.

ЧАЙНВОРД

21. Аргентина. 22. «Ацтека». 23. Адемир. 24. Росси. 25. Иванов. 26. Вава. 27. Австрия. 28. Ямайка. 29. Авеланж. 30. Жильмар. 31. Рональдо. 32. Оверат. 33. Туп. 34. Проюдомм. 35. Марадона.

КРИПТОГРАММА

Оқич: 1. Бебето. 2. Дуранг. 3. Гол. Блаттер — ФИФА президенти. Лоран — Жаҳон футбол чемпионатидаги энг биринчи тўп муаллифи. Дунга — XV жаҳон чемпионатида ҳал қилувчи тўпни киритган футболчи.

ЦИКЛОКРОССВОРД

1. Асосан тижорат мавзуларини ёритувчи ҳафталик. 2. Севимли газетамиз. 3. «Эзгулик мисоли бир ёғду, ул нур забт этган қалб доимо яхшилиққа интилади» шиори билан шу йилдан нашр этилаётган газета. 4. Ўзига «Фарзандлари соғлом Ватан қудратли бўлур!» шиорини дастур қилиб олган ҳафталик. 5. Ижтимоий таъминот вазирлиги журналі. 6. Аёлларнинг қадрдон нашри. 7. Асосан бозор иқтисодиётига оид мавзунини ёритувчи ҳафталик газета. 8. Омма ўртасида матбаа нашрларини тарқатиш ва босиб чиқариш мақсадида асримиз бошларида фаолият кўрсатган ширкатлардан бири. 9. Муштарийларнинг дил изҳори. 10. Республикада матбаачилиқни ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшаётган инсонлардан бири. 11. Энг сўнги янгиларга оид рух. 12. Халқимизнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини миллий истиқлол учун курашга йўналтиришда муҳим аҳамият касб этган илк газеталардан бири. 13. Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган сиёсий партиялардан бирининг нашри. 14. Мустақил ҳафталик газета. 15. Матбаа муассасаси. 16. Тошкентда фаолият кўрсатаётган нашриёт. 17. Ўзбекистон — Ҳиндистон қўшма корхонаси нашри бўлган журнал. 18. Илк сони 1925 йилда нашр этилган ижтимоий-сиёсий, илмий-оммабоп ва бадиий безакли журнал. 19. Асримиз бошларида нашр этилган жадид газеталаридан бири. 20. Вақтли босма нашрлар мажмуи. 21. Кичкинтойларнинг севимли нашри. 22. Асосан болалар ва усмирлар учун турли мавзудаги асарлар чоп этилаётган нашриёт. 23. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги нашриёти. 24. Мамлакатимиз зиёлилари газетаси.

Тузувчи Фозилжон ОРИПОВ.

«ОИЛА» БОШҚОТИРМАСИНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

1. Салом. 2. Оҳанг. 3. Кийик. 4. Олтин. 5. Жомий. 6. Жийда. 7. Илдиз. 8. Тароқ. 9. «Ишонч». 10. Ширин. 11. Орден. 12. Гилам. 13. Ёнғоқ. 14. Бобур. 15. Китоб. 16. Юлдуз. 17. Парча.

Биринчи мақол: Аҳил оила — ширин оила.

Иккинчи мақол: Оила тинч — юрт тинч.

КРИПТОГРАММИНИНГ ЖАВОБЛАРИ:

Оқич сўзлар: 1. Жон. II. Одам. III. Анор. IV. Жасорат. V. Эрмон. VI. Жигар. VII. Арча. VIII. Таъсир. IX. Жарроҳ. X. Гилос. XI. Бернард.

Гиппократнинг сўзлари: «ТАБОБАТ ҲАММА САНЪАТЛАР ИЧИДА ЭНГ ОЛИЖАНҚОБ САНЪАТДИР».

СУРАТЛИ АХБОРОТ

Жиззах вилоят ички ишлар идоралари ходимлари ўғил-қизларининг ёзги таътил даврида кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун етарли шарт-шароитлар яратилмоқда. Зомин тоғи этакларида жойлашган, бошқармага қарашли Ё. Норбеков номи болалар оромгоҳи қисқа муддатларда қайтадан таъмирланиб, биринчи мавсумдаёқ болаларни қабул қила бошлади. Бу ерда болаларнинг яй-

раб, дам олишлари учун барча қўлайликлар яратилди. Футбол, волейбол, баскетбол, шахмат-шашка ўйнашлари, сузиш ҳавзасида чўмилишлари, бўш вақтларида китоб ўқишлари учун ҳамма шароитлар муҳайё этилган.

Кечкурун болалар икки-та видеомагнитофон орқали бадиий ва ўқув фильмларини кўриб, дам олишлари мумкин.

— Бу ерга келганимга беш кун бўлди, — деди дам

олаётган Баҳромжон Исоков, — уч маҳал иссиқ овқат, тушдан кейинги ҳордиқ чиқарганимиздан сўнг турли шарбатлар ва иссиқ чой ичамиз. Бўш қолсак футбол, волейбол ўйнаймиз. Бассейнда сузиб мазза қилаёلمиз. Иккинчи мавсумда ҳам дам олиш ниятим бор.

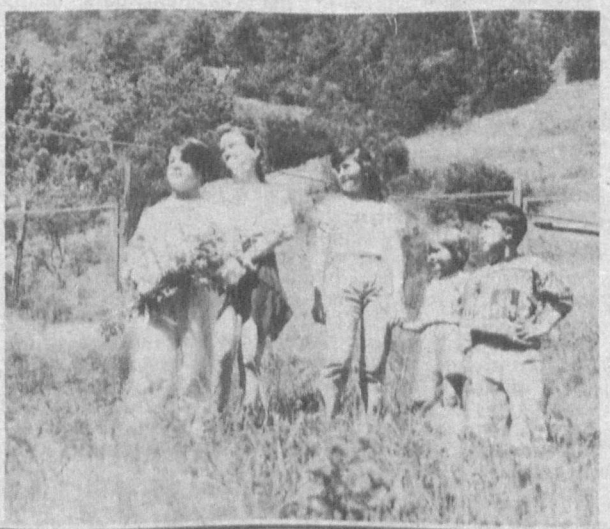
Айни кунларда оромгоҳда 100 нафар ўғил-қизлар дам олишяпти. Бутун ёзда 300 нафар болалар оромгоҳ хизматидан баҳраманд бўлишади. Бошқарма раҳбарияти иккинчи мавсум бошлангунга қадар

қўшимча яна 50 нафар бола қабул қилиш учун шароит яратишга ҳаракат қилишяпти.

Болаларнинг кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун оромгоҳ ходимларидан Дилфуза Расулова, Ниғора Холиқназарова, Алишер Файзиев сингари тарбиячилар билим ва маҳоратларини ишга солишяпти.

СУРАТДА: оромгоҳ ҳаётидан лавҳалар.

Суратлар муаллифи Баҳодир БЕГИМКУЛОВ.

Ажаб савдолар

ЎҚИМАГАН, ЛЕКИН ДИПЛОМЛИ...

Халқимиз «отанг бозор — онанг бозор» деб бежиз айтмаган. Бу билан бозорларимизнинг ута тукилиги, бозордан истаган нарсангизни сотиб олишингиз мумкинлиги таъкидланган. Халқимизнинг «пул бўлса, чангалда шурва» деган яна бир қочиримли, тагдор гапи ҳам борки...

Пул билан «шурвани чангалида» олиб юрган андижонлик синглимиз М. У. нинг қилмишини эшитиб, Қорасув бозори, таърифланганидек, одамнинг жонидан бошқа (балки у ҳам бордир) ҳамма нарсани сотиб олиш мумкин бўлган жой эканлигига иқдор бўлди. Акс ҳолда, тиббиёт билим юртининг остонасини ҳатламаган синглимиз Андижон тиббиёт билим юртининг «умумий ҳамшира» мутахассислиги бўйича тамомлаганлиги ҳақидаги 108708-сонли 3091 реестр билан қайд қилинган

қалбаки дипломни 1000 сумга сотиб олармиди?

Синглимизнинг юрагига қойил қолмай иложимиз йўқ. Йўқса, ҳамшираликнинг кучасидан ўтмаган қиз қалбаки дипломини келиб келиб Андижон тумани Марказий касалхонасига тақдим этиб, касалхонанинг масъул ва оғир жонлан тириш бўлимига ҳамшира бўлиб ишга кириб, пина бузмай ишлаб юра олармиди? Инсон ҳаётини сақлаб қолишдек вазифага масъул бўлган булимда дипломи қалбаки қиз ишласа-ю, атрофдагилар бунини билишмаса? Худо қўрсатмасин, бирорта шурпешона бу тажрибасиз қизнинг қўлига тушиб қолса, унинг ҳоли нима кечардидек, деб ўйлайман.

Яхшики, ҳуқуқ-тартибот ходимлари бор. Улар М. У. нинг қалбаки дипломини вақтида аниқлаб, тегишли чора кўрдилар.

Н. НИШОНОВА.

ҚҲЙ (21 март — 20 апрель)

Ушбу ҳафта гаройиб саргузашт билан бошланади. Сешанба куни моддий аҳволингиз яхшила-нади. Энг мураккаб вази-фаларни пайшанба куни уйдаясиз. Якшанба ку-ни бироз ишингиз юриш-маслиги мумкин.

СИГИР (21 апрель — 21 май)

Душанба ва сешанба кунлари муҳим режалар-ни бемалол амалга оши-расиз. Имкониятни қўл-дан бой берманг. Аммо ҳафтанинг иккинчи ярми-да келишмовчиликлар, кўнгилсиз воқеалар кутил-моқда. Яқин дўстингиз билан ораларингиз бузи-лиши ҳам мумкин.

ЭГИЗАКЛАР (22 май — 21 июнь)

Ижодий маҳоратингиз-ни намойиш этиш учун чоршанба кулай кундир. Жума куни эски қадрдон-ларингиздан хабар топа-

Мунажжимлар башорат қилади

29 июнь — 5 июль

ларингизни ўзгартириб юбориши мумкин.

БОШОҚ (24 август — 23 сентябрь)

Мазкур ҳафтанинг боши-да узоқ давом этадиган саёҳатга тайёргарлик кў-риб қўйинг. Чоршанба ку-ни ажойиб дамларни бо-шингиздан кечирасиз. Жу-ма куни тижорат борасида омад кулиб боқади.

ТАРОЗИ (24 сентябрь — 23 октябрь)

Барча шахсий муаммо-ларингизни келгуси ҳафта-га қолдирганингиз маъқул. Сизда тижорат билан шу-гулланиш имконияти юза-га келади. Ишбилармон ки-шилар маслаҳатига қулоқ тутинг. Акс ҳолда алданиб қолишингиз эҳтимолдан хо-ли эмас.

ЧАЁН (24 октябрь — 22 ноябрь)

Душанба куни янгилик-дан хабар топасиз. Сешан-ба куни содиқ дўстларга эга бўлиш қандай самара беришини ҳис этасиз. Мо-лиявий ютуқ жума куни ку-тилмоқда.

ЕЙ (23 ноябрь — 21 декабрь)

Ушбу ҳафтанинг боши-да ажойиб янгиликдан кў-нглингиз кутарилади. Чор-шанба — ҳафта давомида-ги энг омадли кундир. Жу-ма куни ижод билан маш-гул бўлишни маслаҳат бе-рамиз. Якшанба куни соғ-лигингиз ёмонлашиши эҳ-тимолдан холи эмас.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22 де-кабрь — 20 январь)

Сешанба — ишбилар-монлик учрашуви ва музо-каралар олиб бориш учун қулай кундир. Чоршанба ку-

ни асло бушашманг. Жу-ма куни бироз ишингиз юришмайди. Якшанба ку-ни телефон кўнгиросини кутинг, муҳим ғалдан ха-бар топасиз.

ҚОВҒА (21 январь — 19 февраль)

Душанба куни мў-майгина даромад ишлаб олиш имконияти бор. Чоршанба куни севги-лингиз бироз ҳаяжонла-нишингизга олиб келади. Шанба куни керакли жи-хозни сотиб оласиз.

БАЛИҚ (20 февраль — 20 март)

Сешанба куни сало-матлигингиз бироз ёмон-лашиши мумкин. Чор-шанба-пайшанба кунла-ри асабингиз бузилади ва яқинларингиз билан келишмовчиликлар ке-либ чиқади. Жума куни қўлингизга пул тушади. Дам олиш кунлари ижо-дий қувватингиз ошгани-ни ҳис этасиз.

Ўзбекистон
Республикаси ИИВ
Бирлашган таҳририяти

МАНЗИЛИМИЗ:
700029,
Тошкент,
Юнус Ражабий
кўчаси, 1

Газета ҳафтанинг
жума кунлари
чиқади.

Бош муҳаррир
З. АТАЕВ.

Нашр учун масъул
Э. САТТОРОВ
(бош муҳаррир
ўринбосари в.б.)

Навбатчи:
С. ШАМСИДДИНОВ.
Мусахҳиҳлар:
Н. Султонова
Г. Холиқова
Саҳифаловчи
М. Насретдинова

ТЕЛЕФОНЛАР:
бош муҳаррир — 139-70-40,
(088) 25-25 бош муҳаррир
ўринбосари —
139-77-23, масъул котиб —
139-77-23, муҳбирлар
бўлими 139-75-69.
Факс: 54-37-91.
Газета тарқатиш
масалалари бўйича
мувожаат учун:
тел.: 139-70-40,
факс: 54-37-91,
пейжер: (088) 36-97.
Бизнинг ҳисоб рақамимиз:
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Тошкент
шаҳар Бош бошқармаси
ҳисоб-китоб — касса
марказида:
21506000200447980001,
МФО 00014.

● Кучириб босиш-да «Постда»дан экан-лигини кўрсатиш ша-рт.

● Мақолада келти-рилган рақамлар, фа-ктлар ва бошқа маълу-мотлар учун, шунинг-дек, очик эълон қили-ниши мумкин бўлма-ган маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳи-سوبланади.

● Муаллифнинг му-лоҳазаси таҳририят фикрига мос тушмас-лиги мумкин.

● Қўлёзмалар таҳ-лил қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета ИВМ ко-мпьютерида те-рилди ва саҳифа-ланди.

Рўйхатдан ўтиш
тартиби №00007.
Буортма Г — 0103
Ҳажми — 4 босма табоқ.
Босилиш — офсет усулида.

Босишга
топшириш
вакти — 19.00.
Босишга
топширилди — 16.40.

Обуна рақами — 180.

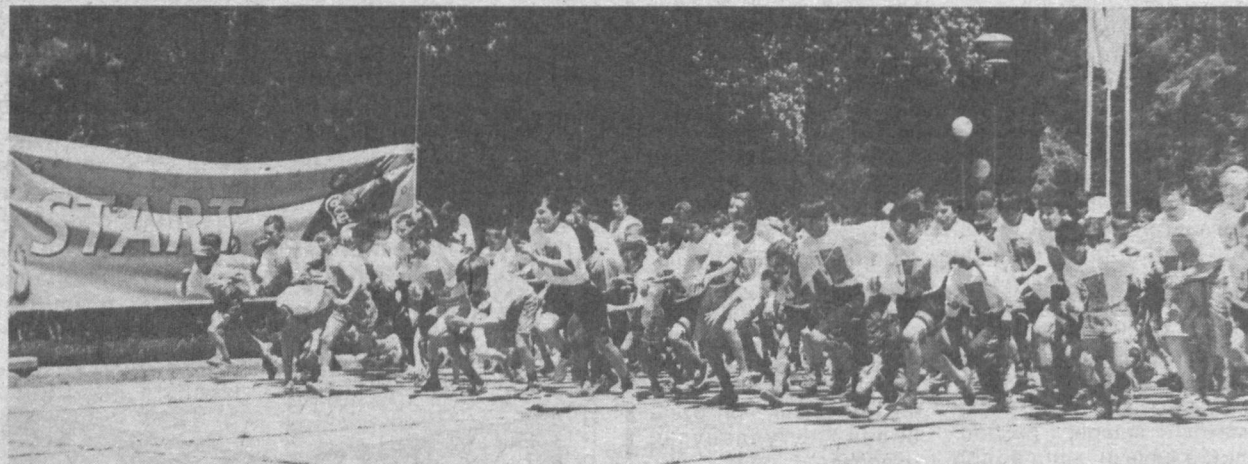
103437
нусхада чоп этилди

«ШАРҚ» нашриёт-матбаа концерни
босмаҳонаси.
Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси,
41-уй.

1,2,3,4,5,6.

ОЛИМПИАДА ҲОЯЛАРИНИ ШАРАФЛАБ

Спорт

Утган якшанба куни Халқаро Олимпия қўмитаси ташкил этилганининг 104 йиллигига бағишланган югуриш бўйича олтинчи бутун ўзбек олимпиадаси куни республика финал босқичи мусобақалари ўтказилди. Ушбу тадбир республика Миллий Олимпия қўмитаси, Давлат спорт қўмитаси, Ўзбекистон енгил атлетика федерацияси ва «Кока-кола» ичим-лиги Тошкент ЛТД» томонидан ташкил этилди.

Мусобақалар тўққизта катталар гуруҳлари ўртасида ўтказилиб, уларда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, спорт ўқув муассасалари, жисмоний тарбия ва спорт жа-миятларининг жамоалари, шунингдек, югуриш ишқибозла-ри, фахрийлар иштирок этдилар.

Ушбу беллашуви ўтказишдан мақсад республика аҳоли-си орасидаги олимпия ҳоаялари, олимпиада ҳаракати ва спортнинг ҳаётдаги ижтимоий қадр-қимматини тарғиб қи-лиш, одамларни соғломлаштиришнинг бу омилига оммавий равишда жалб этиш кўзда тутилган эди.

1 ва 0,5 милдан иборат югуриш йулаклари Тошкент мар-казида, Мустақиллик майдони яқинидан танланганди.

Югуриш қизиқарли, баҳсларга бой ўтди. Иштирокчилар орасида динамочилар жисмоний тарбия жамоалари вакил-лари ҳам талайгина эди.

Ўз гуруҳларида Е. Кириллова (Учқўрғон), Р. Бекмухаме-дов (Тошкент), В. Абдулин (Ангрен), Х. Муллаева (Дангара, Фарғона вилояти) ва бошқалар голиб чиқишди. Уларнинг барчаси, шунингдек устозлари ва жамоаларнинг вакиллари Халқаро Олимпия қўмитаси дипломи ҳамда «Кока-кола» фир-маси майкалари билан тақдирландилар.

А. ЖАЛОЛОВ.

СУРАТДА: мусобақадан лавҳа.

В. КИРИЛЛОВ олган сурат.

МАСЪУЛИЯТНИ УНУТМАЙЛИК

Ёнгинлар натижасида жамиятга, инсонларга ета-ётган зиён-заҳматлар ҳам-мамизга маълум. Аслида ёнгин билан боғлиқ акса-рият аянчли ҳодисалар кун-далиқ турмушда, фуқаро-лар томонидан йўл қўйи-лаётган бепарволик, ло-қайдлик, масъулиятни уну-тиб қўйиш каби иллатлар оқибатида руй беришни таъкидлаш жоиз. Шу йил бошидан бери биргина Мирзо Улўғбек туманида 128та ёнгин қайд этилди. Ушбу ёнгинларда 3 киши ҳалок бўлиб, 8 киши ҳар хил турдаги қўйиш тан жароҳати олдилар. Ёнгинлар-дан келтирилган моддий зарар бир неча ўн минг сўмдан ошиб кетди.

Бугунги кунда маҳалла-лар, янги даҳаларда уй-жойлар қурилиши авж ол-моқда. Бунда кўпчилик хо-надон эгалари ёнгинга қар-ши девор қуришга ёки ора-лик масофа қолдиришга аҳамият бермайдилар. Бу-нинг оқибатида эса бир хо-надондан чиққан ёнгин бошқаларга ўтиб кетиш ҳоллари ҳам учрамоқда.

Шахримизнинг айрим фуқаролари содир бўлаёт-ган ёнгинларнинг кўнгилсиз оқибатларини эшитиб-бил-салар-да, хонадонларда бензин сақлаб уни сотиш, сомон ва бошқа ёнғич ма-териалларни сақлашни да-вом эттирмоқдалар.

Уй-жойингизда, ишлаб чи-қариш қорхоналарида ва ташкилот, муассасаларда ён-гин содир бўлиш ҳолларини бартараф этиш мақсадида, ёнгинга қарши қоида, талаб-ларга риоя этишни эслатиб утамиз:

— турар жой, қорхона ва ташкилотларда бинолар ат-рофини қуруқ ўт, шох-шабба ва ахлат чиқиндиларидан то-залаб туриш лозим,

— хонадонларда бензин сақлаш ва сотиш ман этила-ди,

— ҳовли сатҳида, чордоқ-ларда хашак ва сомонларни сақлаш мумкин эмас,

— болаларнинг олов би-лан ўйнашларига йўл қўйма-нг,

— ўчоқ ва тандирдан чиқ-қан қулларни тула учириб, кейин ахлатхонага ташлаш зарур,

— шаҳар ҳудудида гулхан-лар ёқиш ман этилади,

— ётоқларда, белгиланма-ган жойларда сигарет чекиш, юқори қаватлардан сигарет ва гўгурт қолдиқларини ўлоқ-тириш ҳам ёнгин келиб чи-қишига сабаб бўлишини унутманг.

Мабодо ёнгин аломатла-рини сезсангиз тезда «01» телефон рақами орқали зуд-лик билан хабар беринг.

Ф.САЙДУЛЛАЕВА,
М.Улўғбек туман
ЁСНБ назоратчиси,
ички хизмат лейтенанти.

«01» ХАБАРЛАРИ

Қўшқўпир тумани, Иброҳимов номли жамоа ҳўжа-лигида яшовчи О. Мадаминов хонадонидан назорат-сиз қолдирилган кичик ёшдаги қизчанинг гўгурт би-лан ўйнаши оқибатида ёнгин содир бўлган. Молхона-нинг том қисми, битта қўй ва қишга йиғиб қўйилган сомон, хашаклар ёниб, анчагина зарар қўрилган.

Яккабоғ шаҳар, Охунбобоев кўчаси 78-уйда эса қозонда қиздирилаётган ёнғиннинг қаровсиз қолдирилиши натижасида содир бўлган ёнгин-дан ошхонанинг томи ва ошхона буюмлари ёниб, уй эгасига 18.000 сўмликдан кўпроқ зарар ет-ди.

Пахтаобод тумани, Ёқубов номли жамоа ҳўжалиги-да истиқомат қилаётган Б. Фазлиддинов уйда элект-р симининг қисқа туташуви, уйнинг том қисми, эшик, деразаларининг ёниб кетишига сабаб бўлди.

Шўрчи тумани, Хўжамуёров номли жамоа ҳў-жалигида яшовчи Ж. Муродов молхонасига эле-ктр симининг қисқа туташуvidан ўт кетган. Мол-хонанинг том қисми, шифти ва 8 тонна сомон ёниб, қўрилган моддий зарар 10.000 сўмликдан ошиб кетган.

Уйчи тумани, Ёрқўрғон жамоа ҳўжалигида яшовчи Т. Қосимовнинг хонадонидан содир бўлган ёнғиннинг сабабчилари эса ёш болаларнинг олов билан шўхли-ги бўлиб чиқди. Ёнгиндан Т. Қосимов уйининг том қисми ҳамда бостирмасининг шифти ёниб, 50.000 сўм миқдоридан катта талафот қўрилган.

Жиззах шаҳар, Иттифок маҳалласи 40-уйда истиқомат қилувчи У. Бердиевнинг хонадони-да электр симининг қисқа туташуви туфайли ёнгин содир бўлган, 30.000 сўмлик миқдоридан моддий зарар етган.

Наманган шаҳар, Навоий кўчаси 40-уй, 9-хонадон-да истиқомат қилаётган С. Никифорова сигарет че-киб ухлаб қолган. Чўғ бўлиб турган сигарет диванга тушиб, ёнгин содир бўлган. С. Никифорова касалхо-нага ётқизилган.

Ҳаммом печининг ҳаддан зиёд қизиб кетиши ва назоратсиз қолдирилиши оқибатида Шаҳри-сабз шаҳар, Шўхрат кўчаси 33-уйда истиқомат қилаётган Л. Ҳалимов хонадонидан содир бўлган ёнғин натижасида ҳаммомнинг том қисми ва шифти ёниб 18.000 сўм миқдоридан зарар қў-рилган.

Рамзиддин АСЛОНОВ, ички хизмат лейтенанти.